

UNIVERZA
V LJUBLJANI

Univerza v Ljubljani
PRAVNA FAKULTETA

LETNO POROČILO 2023

Poslovno poročilo s poročilom o kakovosti

Računovodsko poročilo

Vizitka članice

Ime zavoda:	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta
Krajše ime zavoda:	Pravna fakulteta
Ulica:	Poljanski nasip 2
Kraj:	Ljubljana
Spletna stran:	www.pf.uni-lj.si
Elektronski naslov:	pf-dekanat@pf.uni-lj.si
Telefonska številka:	(01) 42 03 113
Številka faksa:	(01) 42 03 115
Matična številka:	1627104000
Identifikacijska številka:	SI 13125427
Transakcijski podračun:	01100-6030707313 pri UJP

Poročilo je pripravila Komisija za kakovost v sestavi: Dr. Luka Mišič (predsednik komisije, prodekan za kakovost), Dr. Katja Filipčič, Filip Dougan, Jaka Kukavica, Branko Perhaj, Flora Hawlina in Urban Lečnik Spaić (predstavnica in predstavnik študentov).

Kazalo

1	UVOD	4
2	SAMOEVALVACIJA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV	4
2.1	Izobraževalna dejavnost	4
2.1.1	Prva stopnja	4
2.1.2	Druga stopnja	18
2.1.3	Tretja stopnja	22
2.1.4	Program za izpopolnjevanje	24
2.1.5	Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti	25
2.2	Raziskovalna dejavnost	29
2.2.1	Projektno sodelovanje	29
2.2.2	Izvajanje projektov ARIS	30
2.2.3	Pridobivanje ARIS projektov	30
2.2.4	Sodelovanje v projektih ARIS v drugih raziskovalnih organizacijah	31
2.2.5	Ukrepi razvojnega stebra financiranja	33
2.2.6	Mednarodni projekti	33
2.2.7	Znanstvene objave	36
2.3	Sodelovanje z okoljem in prenos znanja	38
2.4	Ustvarjalne razmere za delo in študij	40
2.5	Upravljanje in razvoj sistema kakovosti	47
2.6	Mednarodne evalvacije in akreditacije	50
3	DELOVANJE FAKULTETE	50
3.1	Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani	50
3.2	Kadrovski razvoj in načrt	50
3.3	Informacijski sistem	52
3.4	Komuniciranje z javnostjo	53
3.5	Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem	53
3.6	Notranji nadzor	54
3.7	Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)	55
3.8	Razvojni cilji	55
3.9	Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	58
3.10	Računovodsko poročilo	58
3.11	Statistični podatki 2023	58
3.12	Predstavitev in organiziranost članice	60
3.13	Uresničevanje ukrepov 2022	61
3.14	Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani	63

1 UVOD

Letno poročilo zajema poslovno poročilo s poročilom o kakovosti in računovodskim poročilom Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: PF) za leto 2023. Njegov namen je celovit in pregleden prikaz dosežkov PF v letu 2023 ter izvedenih aktivnosti za doseganje lastnih strateških in ciljev Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: UL). Podatki, ki se nanašajo na omenjeno leto, so mestoma zabeleženi s sklicem na študijsko leto 2023/24. Poročilo temelji na poslanstvu in viziji PF, zajeti v nedavno sprejeti **Strategiji razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2030** (v nadaljevanju: Strategija PF),¹ in poslanstvu in viziji UL, ki temelji na naslednjih vrednotah:

- akademski odličnosti oziroma zagotavljanju čim višje kakovosti,
- akademski svobodi sodelavcev in študentov, posebej svobodi ustvarjalnosti,
- avtonomiji v odnosu do države, političnih strank, korporacij in verskih skupnosti,
- humanizmu in človekovih pravicah, vključujoč enakost možnosti in solidarnost,
- etičnem in odgovornem odnosu do sveta.²

2 SAMOEVALVACIJA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV

2.1 Izobraževalna dejavnost

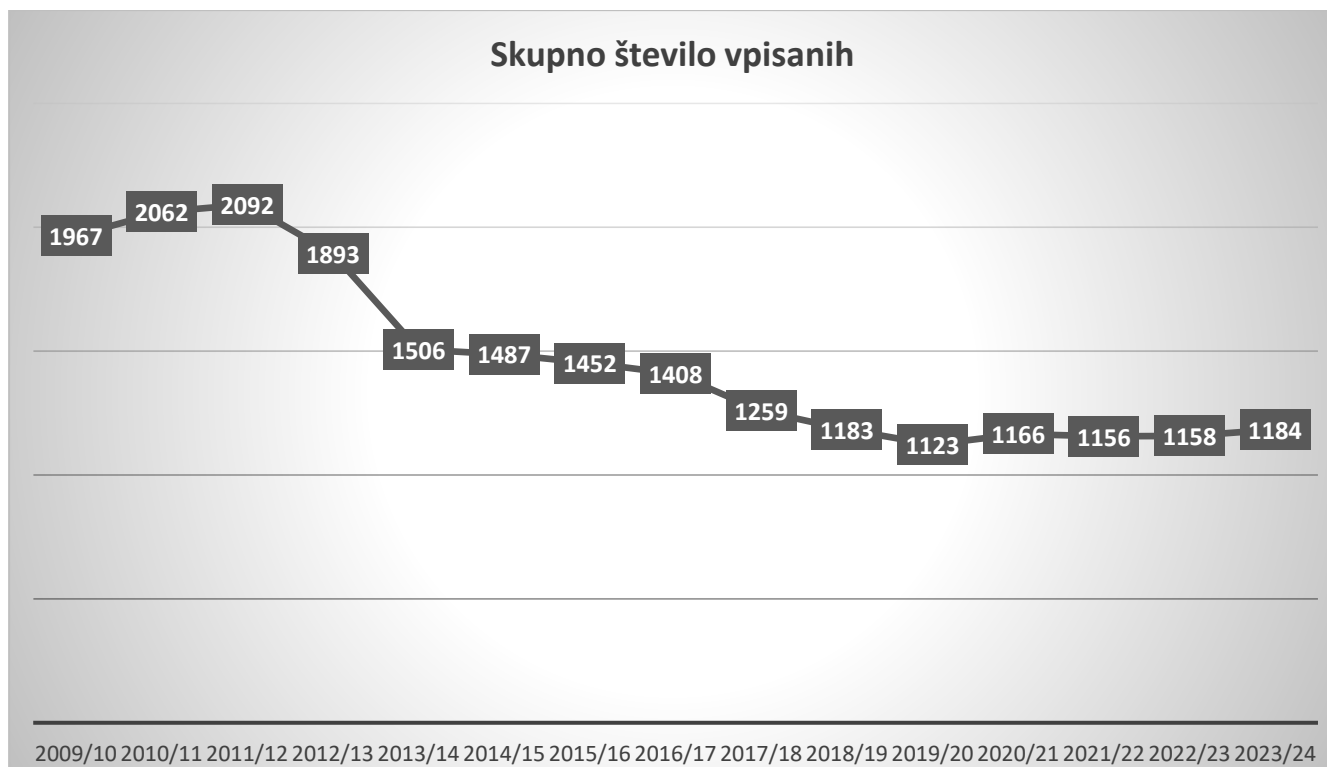
Kot izhaja iz Strategije PF, ta študentom zagotavlja vključujoče učno okolje, ki vsem, neodvisno od njihovih osebnih okoliščin, omogoča enakopravno pridobitev znanja, veščin in spretnosti, potrebnih za kakovostno, kritično in družbeno odgovorno opravljanje pravniških poklicev. PF pri tem zasleduje sodobne načine poučevanja in prenosa znanja, spodbuja razvoj kadra na področju didaktike, zagotavlja tehnično podprto učno okolje in učinkovito odgovarja na individualne potrebe študentov. PF sodeluje s področnimi deležniki oziroma okoljem, v katerem deluje, ter si vseskozi prizadeva za razvoj domače pravne dogmatike in slovenske pravne terminologije, uporabljene v študijskem procesu.

2.1.1 Prva stopnja

PF je kmalu po začetku izvajanja dvostopenjskega študija prava ugotovila, da delitev študija prava v dve stopnji ni vsebinsko ustrezna, pri čemer ne omogoča smiselnega spremljanja kazalnikov kakovosti. Slabih deset let po pripravi prve različice enovitega magistrskega študijskega programa Pravo (EMŠ) v letu 2014 in po ugodilni odločbi NAKVIS leta 2021, je PF v študijskem letu 2023/24 **pričela izvajati EMŠ**. PF je skladno s starejšimi strateškimi dokumenti UL in PF v zadnjem desetletju prav tako zmanjševala število študentov. Število je od študijskega leta 2010/11 do študijskega leta 2019/20 upadlo s približno 2.100 na približno 1.150, nato pa pričelo postopno naraščati. Dosegli smo torej približno 45% upad števila študentov, kar je glede na dvig povprečnih ocen in prehodnosti (glej v nadaljevanju), lahko pomembno vplivalo na izboljšavo kakovosti učnega procesa, predvsem pa na boljše razmerje med številom študentov in pedagogov. V študijskem letu 2023/24 je na PF vpisanih **1.184 študentov**. Vendar pa razgovori s predstavniki področnih delodajalcev pričajo o pomanjkanju diplomantov PF oziroma pravnikov na trgu (glej v nadaljevanju).

¹ Dostop: <https://www.pf.uni-lj.si/fakulteta/katalog-dokumentov/statut-pravila-poslovna-porocila/> (dostop 22. 1. 2024).

² Glej: https://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/poslanstvo_vrednote_in_vizija_ul/ (dostop 22. 1. 2024).

Graf 1: Gibanje skupnega števila študentov (na programih 1., 2. in 3. stopnje) od uvedbe bolonjskih študijskih programov

Kljub občutnemu zmanjševanju skupnega števila študentov in novim zaposlitvam v študijskem letu 2022/23 je za PF še vedno značilno **neustrezno razmerje** med številom pedagogov (in drugih zaposlenih) in študentov, kar je eden od pomembnih kazalnikov kakovosti izobraževalne dejavnosti. Zmanjševanje skupnega števila študentov je možno pojasniti zlasti z zmanjšanim številom razpisanih mest v 1. letniku I. stopnje; od leta 2015/16 razpisujemo 200 mest na rednem študiju, pred tem pa 256 in celo več mest. Generacije, ki zaključujejo študij, so bile do študijskega leta 2018/19 še vedno številčnejše od generacij, ki se na novo vpisujejo na PF,³ kar pa se je v študijskem letu 2019/20 spremenilo, saj je velika večina študentov, vpisanih v 2014/15 (256 razpisanih mest), zaključila študij. Trend upadanja števila študentov se je zato pričakovano ustavil. V študijskem letu 2022/23 smo razpisali **225 vpisnih mest** na rednem študiju programa I. stopnje, enako pa velja za študijsko leto 2023/24 (vpis v EMŠ), zato pričakujemo, da bo število študentov v prihodnje ostalo na ravneh zadnjih dveh študijskih let. Kot napovedano v poročilu o kakovosti iz leta 2019, redno spremljamo pojav izpisovanja študentov s PF.

³ Drug dejavnik pri zmanjševanju, ki je bil aktualen zlasti v letu 2016, je zaključevanje starega magistrskega programa. Glej *Poslovno poročilo Pravne fakultete Univerze v Ljubljani s poročilom o kakovosti za leto 2016*.

Tabela 1: Izpisani v obdobju 2019 – 2023

	Vsi	Redni	Izredni	Nazadnje vpisani v 1. letnik	Ž	M
2019	112	87	25	88 = 78,6%	76	36
2020	91	63	28	66 = 72,6%	70	21
2021	88	61	27	79 = 89,8%	67	21
2022	92	58	34	78 = 84,8%	63	29
2023	88	62	26	70 = 79,5%	67	21

V zadnjih petih letih se je s PF izpisalo med 88 in 112 študentov letno, največ v letu 2019. Podatki iz let 2022 (92), 2021 in 2023 (88) pa nakazujejo, da je bilo leto 2019 izjemno in da ne gre za trend povečevanja števila izpisanih študentov, ki bi bil bolj zaskrbljujoč. Še vedno velja, da večina študentov, ki se izpišejo iz študijskega programa, ni zaključila niti prvega letnika študija (med 70% in 88%). Večina preostalih izpisanih študentov se je izpisala medtem, ko so bili vpisani v 2. letnik študija, posamični izpisi v višjih letnikih pa so običajno posledica neuspešnega opravljanja posameznega izpita ob izkoriščenju vseh štirih oziroma petih možnosti, ki jih daje Statut UL. V letu 2023 je bilo med izpisanimi 41 takih, ki so imeli status zaradi napredovanja, 16 zaradi ponovnega vpisa, 31 pa jih ni izpolnjevalo pogojev in niso imeli statusa (t. i. pavzerji). Sklepamo lahko, da se študenti izpisujejo predvsem zato, ker ugotovijo, da jim pravni študij vsebinsko ne ustreza ali pa je zanje prezahteven. Večina študentov, ki izbere razlog izpisa, navede prepis v drug študijski program. Študentski referat v pogovorih z izpisanimi študenti ugotavlja, da predvsem v zadnjih treh letih ni več nujno, da izberejo študij na konkurenčni fakulteti in celo ne na družboslovnih smereh, čedalje več je namreč takih, ki izberejo popolnoma drugo smer kot npr. veterina, informatika, strojništvo ali zdravstvena nega.

Podobno kot v preteklih letih velja opozoriti, da upadanje števila študentov načeloma praviloma ni posledica upadanja zanimanja za študij prava na PF. Kljub nekaterim manj naklonjenim zunanjim okoliščinam (npr. številčno manjše generacije glede na daljša pretekla časovna obdobja, konkurenca na trgu pravnega izobraževanja) ostaja zanimanje za študij na PF sorazmerno veliko. PF je vpisna mesta na rednem študiju vedno zapolnila že v prvem prijavnem roku. Pri tem velja, da se vsako leto nekateri sprejeti kandidati dejansko ne vpišejo, kot ugotavlja Referat za študijske zadeve predvsem zato, ker so bili sprejeti na študij v tujino. Podatki pa kažejo, da se interes za študij na naši fakulteti povečuje: na razpis v študijskem letu 2019/20 se je prijavilo 41,5% več kandidatov, kot je bilo razpisanih mest, medtem ko je bil prejšnja leta ta presežek le okrog 27%. V študijskem letu 2020/21 je bil presežek prijav že 49%, v študijskem letu 2021/22 pa kar 52,5%. V študijskem letu 2022/23 je presežek znašal 38%, pri čemer nekoliko nižja vrednost izhaja iz dejstva, da se je vpis v prvi letnik prvič povečal z 200 (omejitev uvedena v študijskem letu 2015/16) na 225. Medtem ko se je v študijskem letu 2021/22 na razpisanih 200 mest prijavilo 305, se je v študijskem letu 2022/23 na razpisanih

225 mest prijavilo 320 dijakov. V študijskem letu 2023/24 se je na razpisanih 225 mest v EMŠ prijavilo 248 dijakov.

Nihanje zanimanja za študij na PF je lahko deloma posledica nihanja oz. upadanja generacij, ki so se v preteklih letih vpisovale v visokošolske programe, vendar ocenjujemo, da je velik interes za vpis na PF v zadnjih letih predvsem odraz dolgoročnih prizadevanj PF za kakovost študija in ohranitev njenega visokega ugleda. Poleg tega pa je PF podobno kot v preteklih letih tudi v letu 2023 aktivno delovala v smeri promocije študija prava na PF. Tako je v namen celovite predstavitve pravnega študija v preteklem letu sodelovala s srednjimi šolami in šolskimi centri, sodelovala na osrednjem promocijskem dogodku *Informativa*, ter kot običajno organizirala informativne dneve, ki se jih je udeležilo približno 1.100 dijakov. Od študijskega leta 2020/21 dijake nekaterih gimnazij prav tako vabimo, da lahko preživijo en dan na fakulteti ter se udeležijo predavanj in vaj skupaj z našimi študenti. Leta 2023 nas je obiskalo rekordnih 236 dijakov.

Iz podatkov v Tabeli 2, ki kažejo gibanje števila razpisanih vpisnih mest za redni in izredni študij od uvedbe t. i. bolonjskih študijskih programov, lahko razberemo zavezanost PF k primarnemu cilju zmanjševanja števila študentov do vključno lanskega leta, ko se je vpis po več letih skladno s potrebami trga dela vnovič povečal nad 200, in sicer na 225.

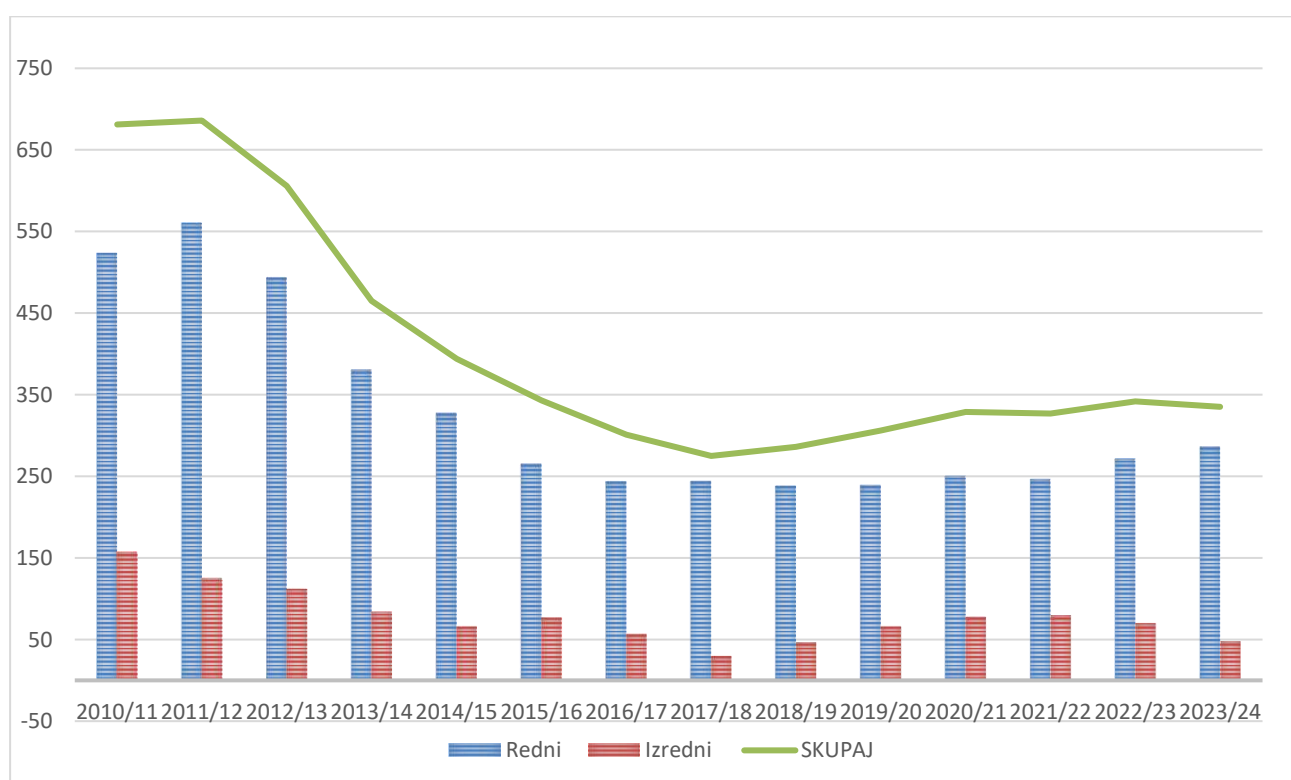
Tabela 2: Število razpisanih mest na univerzitetnem študijskem programu I. stopnje

Število razpisanih mest		
Leto ⁴	Redni	Izredni
2009/10	380	200
2010/11	380	200
2011/12	380	200
2012/13	320	160
2013/14	256	160
2014/15	256	160
2015/16	200	100
2016/17	200	100
2017/18	200	100
2018/19	200	100

⁴ V študijskem letu 2008/2009 je PF zadnjič razpisala prosta mesta za (stari) univerzitetni dodiplomski študij Pravo. Od študijskega leta 2009/10 se podatki o razpisanih mestih nanašajo na (bolonjski) univerzitetni študijski program I. stopnje. Od leta 2023/24 pa PF več ne razpisuje programa I. stopnje, ker ga je nadomestila z EMŠ.

2019/20	200	100
2020/21	200	100
2021/22	200	100
2022/23	225	100
2023/24	225	100

Graf 2 kaže, da je skupno število vpisanih v 1. letnik univerzitetnega študijskega programa I. stopnje oz. od leta 2023/24 na EMŠ sicer v zadnjih petih letih nekoliko poraslo, kar je posledica večjega števila vpisanih na izredni študij v študijskih letih do 2023/24, ko se je trend obrnil v prid večjega vpisa na redni študij (Tabela 3). Kljub opisanemu trendu pa je število vpisanih na izredni študij še vedno bistveno nižje od razpisanih mest, ki je že nekaj let 100 mest. V študijskem letu 2019/20 smo opravili analizo izrednega študija, na podlagi katere smo v letu 2020/21 poskusno uvedli nov model poučevanja izrednih študentov na način, ki je bližje poučevanju rednih študentov. Ugotovili smo namreč, da izredni študentje v povprečju malo obiskujejo posebne pedagoške ure, ki so jim namenjene, ampak se raje vključujejo v pedagoške ure, namenjene rednim študentom.

Graf 2: Število vpisanih v 1. letnik (prvič in ponovno vpisani)

Tabela 3: Število (prvič) vpisanih v 1. letnik izrednega študija

	2016/ 17	2017/ 18	2018/ 19	2019/ 2020	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	2023/ 24
Število prvič vpisanih	45	24	43	53	56	60	47	31

Podatki v Tabeli 4 prikazujejo aktualno stanje vpisanih študentov na PF v začetku študijskega leta 2023/24, in sicer po različnih letnikih in načinih študija (vpisa).

Tabela 4: Število vpisanih na I. stopnji študija v študijskem letu 2023/24 (razen 1. letnika, kjer so podatki za prvič vpisane na EMŠ in za ponovno vpisane v program I. stopnje)

2023/2024	1. letnik EMŠ		2. letnik		3. letnik		4. letnik		Dodatno leto		Skupaj
	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	Red.	Izred.	
Prvič	228	31	166	18	149	14	130	2	43	1	782
Ponovno	57	15	13	3	5	1	0	0	0	0	94
podaljšan status	2	2	2	1	0	0	3	0	0	0	10
Skupaj	287	48	181	22	154	15	133	2	43	1	886

V preteklih letih je bilo poudarjeno, da omejevanje števila vpisanih samo po sebi ni zagotovilo, da se bodo na PF res vpisali tudi najustreznejši kandidati za študij prava. Zato je bila v razpravah na fakulteti večkrat v ospredju možnost ponovne uvedbe sprejemnega izpita. Zaenkrat se za sprejemni izpit nismo odločili, in sicer tudi na podlagi poročil iz tujine, pri katerih so pravne fakultete poročale, da je uspešnost študentov na predhodnem izobraževanju najbolj napovedovala njihovo uspešnost na pravnem študiju. K tej odločitvi je prispevalo tudi dejstvo, da odkar razpisujemo po 200 vpisnih mest (od študijskega leta 2015/16 dalje), stalno rahlo narašča število točk, potrebnih za vpis v program prve stopnje, in sicer od 72,5 na 82 v letu 2021/22, medtem ko se je število točk, skoraj gotovo zaradi povečanega števila vpisnih mest, v letu 2022/23 znižalo na 77 ter lani na razpisu EMŠ na **zelo nizkih 67** (Tabela 5), vendar pa prag ne pomeni povprečja vpisanih, temveč točke zadnjega še sprejetega študenta ali študentke. Tabela 6 prikazuje pregled minimuma povprečja ocen, potrebnih za pridobitev Zoisove štipendije, ki izkazuje izrazit trend naraščanja, v opazovanem obdobju v povprečju za več kot pol ocene.

Tabela 5: Točke, potrebne za vpis v program 1. stopnje (redni študij) oz. EMŠ (2023/24)

	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17	2017/ 18	2018/ 19	2019/ 20	2020/ 21	2021/ 22	2022/ 23	2023/ 24
Vpisni prag	63	72,5	72,5	73	72	76	77	82	77	67

Tabela 6: Minimum povprečje ocen, potreben za Zoisovo štipendijo (Top 5) po letnikih

TOP 5%	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
1. letnik	8,29	8,75	8,75	8,71	8,75
2. letnik	9,22	9,0	9,33	9,22	9,20
3. letnik	9,67	9,86	9,75	9,63	9,71
4. letnik	9,33	9,56	9,6	9,55	9,64

PF od študijskega leta 2009/10 razpisuje tudi več mest za tujce. Ker je analiza njihovega uspeha pri študiju pokazala izrazito slabo podobo (le 11,3% jih je po vpisu v obdobju med študijskimi leti 2009/10 do 2015/16 napredovalo iz 1. letnika), je PF s študijskim letom 2018/19 med vpisne pogoje **dodala znanje slovenščine**. PF namreč ocenjuje, da je neznanje (ali nezadostno znanje) slovenščine poglavitni razlog za historično slab študijski uspeh vpisanih študentov tujcev, ker študij prava temelji na natančnem razumevanju pravnih besedil ter sposobnosti konciznega ustnega in pisnega izražanja v slovenščini. Zaradi nacionalne obarvanosti velikega deleža predmetov je pretežni del študijske literature v slovenščini, ki se za študente tujce brez dobrega znanja slovenskega jezika kaže kot prevelika ovira. V študijskem letu 2021/22 se je podobno kot v prejšnjih letih (glej pretekla poročila) vpisalo nizko število tujcev, in sicer pet študentov, štirje iz nekdanjih jugoslovanskih držav in en iz Ukrajine. V študijskem letu 2022/23 so se vpisali štirje študenti, vsi iz nekdanjih jugoslovanskih republik, pri čemer sta napredovala v 2. letnik dva. Z uvedbo EMŠ prvič v študijskem letu 2023/24, vpisnega pogoja znanje slovenščine ni več. Vpisalo se je dvanajst študentov, deset iz nekdanjih jugoslovanskih republik ter državljani Kazahstana in državljani Rusije. Pri vseh, ki niso opravili srednjega izobraževanja v Sloveniji, je, kot ugotavljamo, znanje slovenskega

jezika velik problem. Dva študenta sta se izpisala do konca prvega semestra. V študijskem letu 2023/24 sta v višji letnik napredovala zgolj dva tuja študenta. Zaradi akreditacijskih pravil, bo pogoj vnovič uveden šele v študijskem letu 2025/26.

Običajno se kot kazalnika kakovosti upoštevata tudi **prehodnost** med letniki ter **povprečno trajanje študija**. PF je že v preteklih letih razmeroma nizko prehodnost izpostavljala kot eno od težav pri spremljanju kakovosti izobraževalne dejavnosti. Po eni strani je lahko nizka prehodnost (upravičeno) razumljena kot pokazatelj sistemskih težav pri študiju, a po drugi strani prav to kaže tudi na ohranjanje trajne skrbi PF za visoko raven študijskih standardov in kakovost njenih diplomantov, ki jih PF ne želi za vsako ceno podrežati pragmatičnim interesom, tj. zgolj nominalnemu dvigu kakovosti. Kljub ambivalentnemu odnosu do prehodnosti kot kazalniku kakovosti študija, pa PF vsa leta spremlja njegovo vrednost. V Tabeli 7 so prikazani podatki o prehodnosti ob začetku študijskega leta 2023/24. Primerjava z letom 2022/23 je pokazala, da je iz 1. v 2. letnik v lanskem letu napredovalo 1,2% več študentov (od tega 5,8% več rednih in 8,6% manj izrednih študentov). Manjša prehodnost kot v letu 2022/23 se je kazala tudi pri prehodu iz 3. v 4. letnik za razliko od prehoda iz 2. v 3. letnik kjer se je prehodnost zvišala za 5,3%, še posebej visoko na izrednem študiju (višja za 22,2%). Nekaj let pred tem je prehodnost ostajala na podobni ravni. Vzroke za nihanja v prehodnosti je težko prepoznati, saj je težko vzpostaviti vzročnost med številom vpisanih študentov, pragom za vpis, podpornimi aktivnostmi (npr. sistemom tutorstva) ali dodatnimi obremenitvami (npr. tekmovanja v pravnem argumentiranju) in drugimi faktorji, ter (ne)napredovanjem v višji letnik študija. Po naravi stvari se izmika predvsem kriterij ocenjevanja pri posameznih predmetih.

Tabela 7: Prehodnost na I. stopnji študija iz 2021/22 v 2022/23

Prehodnost	1. – 2. letnik	2. – 3. letnik	3. – 4. letnik
Skupaj	55,0%	80,0%	96,2%
Redni	66,8%	80,1%	94,8%
Izredni	17,1%	77,8%	opomba

Tabela 7a: Prehodnost na I. stopnji študija iz 2022/23 v 2023/24

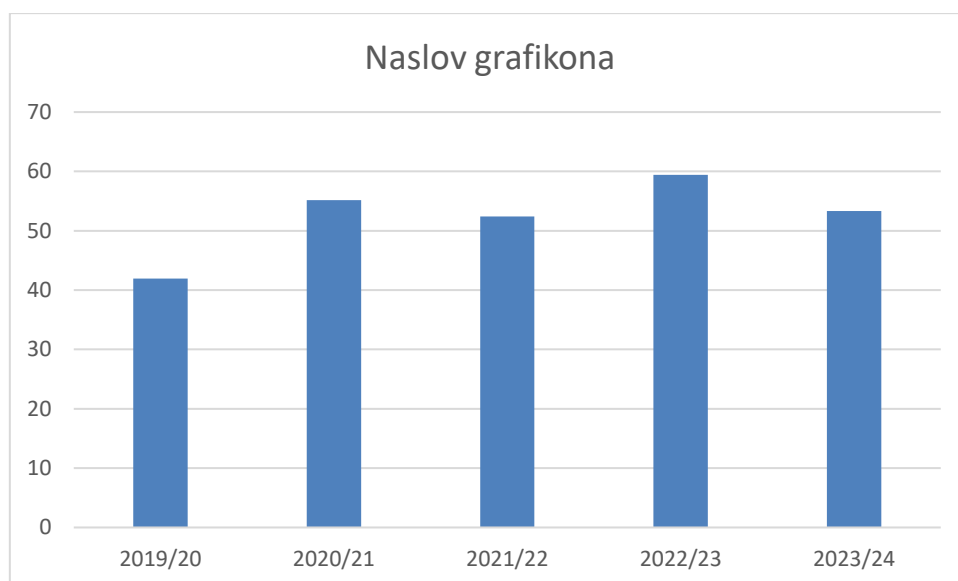
Prehodnost	1. – 2. letnik	2. – 3. letnik	3. – 4. letnik
Skupaj	53,8%	85,3%	92,3%
Redni	61,0%	84,2%	95,6%
Izredni	25,7%	100%	28,6%

V Tabeli 8 prikazujemo le **čisto prehodnost iz 1. v 2. letnik**, ki je izračunana nekoliko drugače kot prehodnost v Tabeli 7, in sicer tako, da zajema le študente 2. letnika, ki so redno napredovali iz 1. letnika (torej brez t. i. ponavljalcev).⁵ Prehodnost se je v preteklosti nekoliko povečevala, in sicer po tem, ko je PF začela zmanjševati število vpisnih mest, in je nato do leta 2019/20 nihala med približno 38% in 44%. V letu 2020/21 pa je prehodnost izrazito narasla, in sicer s 41% leta 2019/20 na 55%. Na eni tretjini letnega semestra 2020 se je začela pandemija, ki je nato zaznamovala tudi vsa tri izpitna obdobja. Za tako velik skok v prehodnosti, ki je brez vzporednice v skoraj desetletju spremljanja tega kazalnika, ni enoznačne razlage, še posebej v luči dejstva, da se je prehodnost v letu 2021/22 spet znižala, a ne veliko, na 52,4%. Praviloma lahko tudi v študijskem letu 2022/23 vztrajamo na domnevi, da je sprememba povezana s pandemijo, pri čemer predpostavljamo, da je ta po eni strani lahko pomembnejše in trajno (in sicer pozitivno) vplivala na študijske navade, saj v letu 2022/23 beležimo rekordno visoko čisto prehodnost, in sicer kar 59,41%. Epidemija pa je po drugi strani utegnila na študijski proces učinkovati prav tako trajno, a negativno, in sicer v podobi nezavednega znižanja zahtevnosti študija. Prav tako je k skoku lahko prispevalo težje nadziranje pisnih preverjanj znanja v tedaj novem digitalnem okolju. Vendarle pa ne smemo kot morebitnega razloga za povečano prehodnost zanemariti angažmaja v povprečju visoko ocenjenih učiteljev in asistentov. V študijskem letu 2023/24 je prehodnost padla na 53,3%, ki pa je še vedno bistveno višja glede na obdobje pred letom 2020/21.

Tabela 8: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

Leto napredovanja	Čista prehodnost
2019/2020	41,97%
2020/2021	55,15%
2021/2022	52,4%
2022/2023	59,41%
2023/2024	53,3%

⁵ UL prehodnost med letniki, ki jo lahko primeroma opredelimo s pomočjo prehodnosti iz 1. v 2. letnik, izračunava na sledeč način: število vpisanih v 2. letnik v obdobju t (tekočem študijskem letu) brez ponavljavcev / število vpisanih v 1. letnik vključno s ponavljavci v prejšnjem študijskem letu ($t-1$).

Graf 2a: Čista prehodnost v 2. letnik rednih študentov (prvi vpis v 2. letnik / prvi vpis v 1. letnik)

Čista prehodnost izrednih študentov iz 1. v 2. letnik je tradicionalno bistveno nižja in se v letih do 2019/20 giblje okrog 15%. V študijskem letu 2021/22 se je ta vendarle izboljšala in glede na leto poprej narasla za 6,2% (razlogi so verjetno povezani tudi s spremembo pri predmetu Rimsko pravo, kjer pozitiven kolokvij ni več med obveznostmi, ki štejejo za pridobitev ECTS točk), in sicer na čisto prehodnost 13,3%. Od predlani prvič vpisanih 60 izrednih študentov so lani trije v 2. letnik napredovali izredno, pet pa redno. V 1. letnik se jih je lani ponovno vpisalo 16, medtem ko jih je večina t. i. pavzirala, nekaj pa se jih je izpisalo. Analiza izrednega študija, izvedena v letu 2020, je pokazala, da je bilo povprečno število točk, s katerimi se na PF vpisujejo izredni študenti, na 1. vpisnem roku 61,88, na 2. vpisnem roku (ko se je vpisalo več kot polovica izrednih študentov) pa le 50, medtem ko je povprečno število točk takrat vpisanih rednih študentov znašalo 85,51. Ostajamo pri oceni, da je ta velika razlika v uspehu novih študentov na srednješolskem izobraževanju najverjetneje eden od pomembnih razlogov za bistveno slabši uspeh pri študiju. Pri tem še naprej opozarjamo, da država še naprej onemogoča pridobiti nekatere za spremljanje kakovosti pomembne podatke, zlasti podatke o individualnih povprečnih točkah (seštevku uspeha na maturi in v tretjem in četrtem letniku), s katerimi so se študenti vpisovali na fakulteto. Univerza namreč od študijskega leta 2021/22 naprej dostopa do relevantne podatkovne baze nima več, prijavni postopek pa poteka na portalu eVŠ-VIP.

Za analizo je pomembna tudi **čista prehodnost** od 1. do 4. letnika, ki pove, kolikšen delež vpisanih v 1. letnik je redno napredovalo (brez ponavljanja ali t. i. pavziranja) do vpisa v 4. letnik. Pri tem ne ločimo prehodnosti redno in izredno vpisanih v 1. letnik, ker lahko študent v času študija prehaja med obema oblikama študija. Iz Tabele 9 izhaja, da historično le okrog četrтина študentov redno napreduje iz letnika v letnik v času študija na programu I. stopnje, da pa se prehodnost v obravnavanih letih ves čas zvišuje in je v predhodnih letih naraščala za eno tretjino, s 23,1% na 30,6%, se v letu 2021/22 spet nekoliko znižala, in sicer na 27,54%, in lani narasla na kar 34,01%, kar je lahko, ocenjujemo, rezultat tako pozitivnih kot tudi negativnih dejavnikov, ki so lahko vplivali na zahtevnost, s tem pa tudi kakovost študija. Letos se je prehodnost znižala na 31,56%, je še vedno druga najvišja prehodnost v zadnjih sedmih letih, a se je pri tem približala povprečju zadnjih petih let.

Tabela 9: Čista prehodnost od 1. do 4. letnika (prvič vpisani v 4. letnik/prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (ne glede na status rednega ali izrednega študenta))

Študijsko leto	Prehodnost
2017/2018	23,14% ⁶
2018/2019	24,55% ⁷
2019/2020	28,26% ⁸
2020/2021	30,60% ⁹
2021/2022	27,54% ¹⁰
2022/2023	34,01%
2023/2024	31,56%

Ukrep za povečanje prehodnosti (in boljših študijskih rezultatov nasploh) tudi v letu 2023 in naprej ostaja spodbujanje sprotne dela, na primer s preverjanjem prisotnosti na vajah (zlasti v nižjih letnikih, kjer je problem prehodnosti najočitnejši), delnimi preverjanji znanja (kolokviji) in upoštevanjem sodelovanja pri pouku pri končni oceni ter urejenim sistemom tutorstva. Že v študijskem letu 2017/18 smo prvič podaljšali zimsko izpitno obdobje, in sicer za en teden, premaknili izredne izpitne roke iz marca na januar in redne izpitne roke (za semestrsko predmete) iz marca na mesec maj oziroma junij (pri čemer smo ohranili januarske izpitne roke za predmete prvega semestra). Te spremembe smo ohranili tudi v naslednjih študijskih letih, saj jih ocenjujemo kot dobre; z njimi smo zagotovili nemoteno izvajanje neposrednega pedagoškega dela v času zimskega in poletnega semestra, optimalnejšo razporeditev izpitnih rokov in spoštovanje študijskega koledarja UL, ki ne predvideva izvedbe izpitov (rednih rokov) izven izpitnih obdobj. Tabeli 8 in 9 kažeta, da navedena sprememba prehodnosti ni poslabšala, kar je ob uvedbi te spremembe skrbelo predvsem študente. Pri tem pa nekateri pedagogi opozarjajo, da študijske obveznosti, ki se izvajajo zunaj izpitnega obdobja, npr.

⁶ V štud. letu 2014/15 je bilo v 1. letnik vpisanih 247 rednih študentov in 52 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2017/18 v 4. letnik vpisanih 69.

⁷ V štud. letu 2015/16 je bilo v 1. letnik vpisanih 191 rednih študentov in 62 izrednih, od teh jih je bilo v štud. l. 2018/19 v 4. letnik vpisanih 62.

⁸ V štud. l. 2019/2020 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 66 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 234 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

⁹ V štud. l. 2020/2021 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 212 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

¹⁰ V štud. l. 2021/2022 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 65 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 236 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

* V štud. l. 2022/2023 je med vpisanimi študenti v 4. letnik 84 takšnih, ki so bili prvič vpisani v 1. letnik pred štirimi leti (takrat je bilo skupaj vpisanih 247 študentov (na redni in izredni študij skupaj)).

(obvezni) kolokviji, lahko negativno vplivajo na redno izvajanje siceršnjega študijskega procesa (pri drugih predmetih).

Kot izhaja iz tabele 10, smo v zadnjih treh letih praviloma beležili stalno poviševanje povprečnih ocen opravljenih izpitov v vseh letnikih. V letu 2022/23 je povprečje rahlo padlo, medtem ko je edini pomembnejši spust v povprečni oceni moč zaznati v 2. letniku. Kateri od dejavnikov je v kakšni meri prispeval k navedenemu, ni mogoče ugotoviti. Sklepali bi lahko npr. da študenti v 2. letniku pogosto opravljajo preostale, tudi obsežnejše izpite 1. letnika, kar lahko vpliva na njihovo uspešnost v 2. letniku.

Tabela 10: Povprečna ocena izpitov

Letnik/leto	2022/23	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19
1. letnik	7,21	7,37	7,34	7,29	7,16
2. letnik	7,7	7,98	8,21	7,98	7,89
3. letnik	8,44	8,52	8,62	8,49	8,21
4. letnik	8,66	8,73	8,78	8,74	8,53

K izboljšanju kakovosti študijskega procesa na PF je bil že v študijskem letu 2017/18 namenjen ukrep **omejitve vpisa na izbirne predmete** programa I. stopnje in v naslednjih letih postopno zmanjševanje vpisnih mest in sicer s 100 v študijskem letu 2017/18 na 90 v letu 2018/19 in 80 v kasnejših letih. Pri tem velja, da bi bilo smiselno (ob upoštevanju ustrezne izbirnosti in finančne vzdržnosti izvajanja študijskega programa) preučiti možnost nadaljnje omejitve vpisa z namenom kakovostnejše izvedbe izbirnih predmetov, npr. z večjo seminarsko naravnostjo izvajanja predmeta v manjših skupinah študentov, ki so za posamezni predmet izkazali poseben interes ali že pridobljene kompetence. V skrbi za stalno ažuriranje študijskega programa smo že v študijskem letu 2020/21 ponudili možnost uvedbe nekaterih novih izbirnih predmetov, ki pa se zaradi ohranjanja finančne vzdržnosti programa izvajajo izmenično z določenimi obstoječimi izbirnimi predmeti. V študijskem letu 2022/23 so podobno kot v letih poprej (glej pretekla poročila), bili akreditirani novi predmeti, in sicer trije, od tega dva v okviru modula Erasmus predmetov.

V Tabeli 11 je prikazano skupno število študentov, ki so na PF zaključili študijski program pravo I. stopnje, pri čemer začetek izvajanja tega študijskega programa sega v študijsko leto 2009/10.¹¹ Število diplomantov oziroma kazalnik **zaključevanja študija, skupaj z njegovim trajanjem**, prav tako predstavlja pomemben faktor presoje kakovosti študijskega programa.

Tabela 11: Diplomanti na študijskem programu I. stopnje

Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	175	126	141	110	145

Medtem ko je od uvedbe bolonjskih študijskih programov leta 2009 število študentov, ki so zaključili študij I. stopnje, naraščalo vse do leta 2015, pa je v letu 2016 njihovo število začelo padati, razveseljivo pa je, da je to v letu 2021 spet naraslo. Medtem ko razlogov za pomembnejši odstop v letu 2022 nismo uspeli prepoznati, se je število v letu 2023 vnovič dvignilo na očitno reprezentativno vrednost. Ukinitvev diplomske naloge za zaključek študija I. stopnje izpred nekaj let je dodatno prispevala tudi k manj zapletenemu (in hitrejšemu) **prehodu med I. in II. stopnjo** študija. Večina tistih, ki zaključijo študij I. stopnje, se odloči za neposreden prehod (nadaljnji vpis) na študij prava II. stopnje. Danes je razprava o ukinitvi magistrskega diplomskega dela (na II. stopnji študija) drugačna. Po eni strani si na PF prizadevamo za doseganje sposobnosti jasnega in vsebinsko ustreznega pisnega izražanja, po drugi strani pa nekateri kolegi dvomijo v smiselnost obsežnega strokovnega dela, tudi v luči uporabe orodij umetne inteligence, in predlagajo prilagoditev načina zaključka študija, npr. nadomestitev magistrskega diplomskega dela z znanstvenimi objavami, ukinitvev.

Trajanje študija I. stopnje v povprečju zadnjih petih let znaša tako dobrih 59 mesecev, nihanja so konstantna in podobna. Po eni strani jih gre pripisati izjemam študentov, ki študij prekinajo za daljši čas, a tega uspešno zaključijo, ter, po drugi strani, skupnemu številu študentov, ki študij v določenem letu zaključijo. V letu 2023 je študij zaključilo 25 študentov (23%) več kot v 2022, povprečni čas študija pa je bil daljši za dobra dva meseca. Za obdobje pred letom 2018 tovrstnih izračunov nismo delali, zato primerjava s prejšnjimi leti ni mogoča. V Tabeli 12 so prikazani podatki posebej za redne in izredne študente, pri čemer so med izredne študente uvrščeni le tisti, ki so imeli ta status v 4. letniku (študent, ki se vpiše v 1. letnik kot izredni študent, lahko kasneje preide med redne in tudi obratno). Pri izstopajočem podatku za izredni študij za leto 2020 je treba poudariti, da je diplomirala le ena izredna študentka in torej ne gre za povprečno trajanje, pač pa le za eno osebo, medtem ko pri podatku za izredni študij za leto 2021 opozarjamo, da je diplomiralo šest izrednih in 135 rednih študentov, od katerih je bilo pet takih, ki so študirali tudi do 200 mesecev. Med njimi je bila študentka športnica s poškodbami, podjetnica ter študentka s posebnimi potrebami. Brez upoštevanja njihovega povprečja študija, bi bil povprečen čas rednega študija krajši za tri in pol mesece in bi trajal približno 57 mesecev. To se je statistično potrdilo leto kasneje, ko je povprečje sicer krajšega trajanja študija bilo vnovič bolj primerljivo z letom 2020.

¹¹ Glede na začetek izvajanja tega študijskega programa v študijskem letu 2009/10 je razumljivo, da je fakulteta prve diplomante na tem študijskem programu dobila v letu 2013.

Tabela 12: Trajanje študija

Leto zaključka študija/ oblika študija	Redni študij	Izredni študij	Redni in izredni skupaj
2019	62 mesecev	79 mesecev	63 mesecev
2020	58,52 mesecev	92 mesecev	58,79 mesecev
2021	60,52 mesecev	76,5 mesecev	61,2 mesecev
2022	56,18 mesecev (108 študentov)	59 mesecev (2 študenta)	56,23 mesecev
2023	58,46 mesecev (133 študentov)	86,28 mesecev (7 študentov, od tega eden, ki je študij zaključil po 169-ih mesecih tudi zaradi zdravstvenih težav)	59,85 mesecev

Kot v preteklih letih, tudi za leto 2023 velja, da so za kakovost v izobraževalnem procesu na PF pomembne alternativne oblike poučevanja, ki vključujejo tudi aktivne metode učenja oziroma poučevanja ter sodelovanje z okoljem v okviru študijskega procesa.¹² Tako se na primer pedagoško delo v okviru izvajanja študijskih programov vseskozi dopolnjuje s praktičnimi primeri ter obiskovanjem najpomembnejših mednarodnih, državnih, nedržavnih in zasebnih subjektov, ki zaposlujejo pravnike. Na fakulteti redno gostimo predavateljice in predavatelje s tujih pravnih fakultet ter iz prakse (sodniki, odvetniki, notarji, strokovnjaki iz gospodarstva itd.). Sodelovanje pri pravnih klinikah in tekmovanjih je ovrednoteno z 2 ali 4 ECTS, odvisno od njihovega obsega, pri čemer pa ugotavljamo, da imajo zgoraj opisane metode raznorodne učinke. Po eni strani lahko danes formalizirane oblike obštudijskih dejavnosti pomembno vplivajo na praktične veščine oziroma spretnosti študentov, uspehi na tekmovanjih pa promovirajo PF oziroma študij prava na UL, po drugi strani pa lahko pomenijo **erozijo temeljnega študijskega procesa**, vključno z neudeležbo na vajah in predavanjih, ki jo zaznavamo predvsem v višjih letnikih in ki v študijskem letu 2023/24 odpirajo razpravo o aktivnem uresničevanju pravila obvezne udeležbe na predavanjih. Od leta 2012/13 je število tekmovanj, na katerih sodeluje PF, naraslo z 9 na kar 18 v študijskem letu 2020/21, medtem ko se je v nekaterih letih izvajalo kar 8 oziroma 9 pravnih klinik, kar ob številu vpisanih študentov lahko pomeni, pomanjkanje kakovostnih kandidatov za sodelovanje pri posameznih aktivnostih.

V študijskem letu 2022/23 smo zadnjič razpisali vpis v program I. stopnje, ker bo ta program (skupaj s programom II. stopnje) nadomeščen z EMŠ programom. To pomeni, da smo z letom 2023/24 **postopno začeli ukinjati izvajanje programa I. stopnje**. Senat PF je marca 2023 sprejel pravilnik o zaključevanju programa I. stopnje, v katerem je natančno opredelil, v katerih študijskih letih bo še mogoče vpisati posamični letnik in do kdaj bo mogoče ta program tudi

¹² Ugotovitev se nanaša na vse stopnje študija, tj. programe I., II. in III. stopnje.

zaključiti. Poleg pravilnika je senat sprejel tudi smernice za izvajanje programa I. stopnje v študijskih letih, ko bo fakulteta sočasno izvajala EMŠ in program I. stopnje. Z namenom, da študente programa I. stopnje čim bolj seznanimo z navedenimi dokumenti oz. s postopnim ukinjanjem programa I. stopnje, smo za vse študente izvedli informativni dan, na spletni strani pa objavili dodatna pojasnila in odgovore na najpogostejša vprašanja.

2.1.2 Druga stopnja

Kot že omenjeno, smo v študijskem letu 2023/24 pričeli izvajati EMŠ. Kot je bilo že večkrat izpostavljeno, je bilo do sedaj izvajanje študija na II. stopnji bistvenega pomena za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja, saj se za opravljanje ključnih pravniških del v pravosodju zahteva zaključena II. stopnja študija prava. Kljub težavam na začetku izvajanja študija na II. stopnji v letu 2013/2014, ki so bile pretežno posledica zunanjih dejavnikov (umik finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje II. stopnje študijskega programa s strani države), se je PF v danih okoliščinah ustrezno prilagodila in začela študij pravočasno izvajati. V študijskem letu 2016/17 pa je PF prvič začela študij na II. stopnji izvajati v prvotno zastavljeni obliki, tj. izhajajoč iz **štirih usmeritvenih modulov** (splošni, gospodarskopравни, državnopravni, mednarodnopravni), ki jih imajo na voljo študenti, vpisani na ta študijski program, in znotraj katerega lahko izbirajo tudi izbirne predmete drugih modulov.

V letu 2023 že šesto leto zapored ugotavljamo spremembe pri zaključevanju študija I. stopnje in vpisu na II. stopnjo študijskega programa. Po študijskem letu 2016/17 je število vpisanih upadlo in se tri leta ni bistveno spreminjalo (Tabela 13), nato pa je v letu 2020 vnovič precej upadlo (s 174 v letu 2019 na 138 v 2020), se v 2021 rahlo zvišalo (na 140) in v 2022 ponovno nekoliko upadlo, in sicer na 114. Opozoriti gre, da je bilo navedeno zmanjšanje vpisa treba razumeti predvsem kot odraz strateške odločitve PF, ki je v preteklih letih znatno omejila vpisna mesta v 1. letnik študijskega programa I. stopnje. Kot že izpostavljeno, je mogoče zaupanje študentov v kakovost izobraževanja na obeh stopnjah študija na PF razbrati iz visoke stopnje neposrednega prehoda iz študijskega programa I. stopnje na program II. stopnje. Upad vpisa na II. stopnjo v zadnjih petih letih, ki se je letos sicer zaustavil, je bil predvsem posledica manjšega števila študentov, ki so v teh letih zaključili program I. stopnje na PF zaradi zmanjšane števila vpisnih mest od študijskega leta 2015/16 naprej. Iz Tabele 13 izhaja, da se diplomanti I. stopnje skoraj brez izjeme vpisujejo na drugostopenjski študij (v posameznih letih sicer zaznavamo nekatera nihanja, ki praviloma pomenijo, da si nekateri študenti med prvo in drugo stopnjo vzamejo leto premora). To kaže, da so študenti dosedanja dvostopenjski študij razumeli kot neločljivo celoto, kar predstavlja enega izmed osrednjih razlogov za prehod na EMŠ.

Na podlagi omenjenih podatkov, da se je prehodnost v vseh letnikih v študijskem letu 2019/20 povišala, hkrati pa se je na drugo stopnjo vpisalo celo več študentov kot jih je v istem študijskem letu diplomiralo na I. stopnji, upad vpisa na II. stopnji ni posledica zmanjšane prehodnosti na I. stopnji. Najpomembnejši faktor je gotovo bil ta, da se je na II. stopnjo vpisovala prva generacija, pri kateri je bilo število vpisnih mest na I. stopnji omejeno na 200 (še leto prej je bila ta številka 256).

Tabela 13: Diplomanti študijskega programa I. stopnje, vpis v program II. stopnje in diplomanti II. stopnje

Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število diplomantov programa I. stopnje	175	126	141	110	145
Število vpisanih v program II. stopnje	174	138	140	114	137
Število diplomantov II. stopnje	182	155	121	122	124

Ne glede na dejstvo, da se večina študentov odloči za vpis dodatnega leta (Tabela 14 spodaj), **zaključevanje študija** na II. stopnji poteka brez omembe vrednih težav. V začetnih letih izvajanja tega študijskega programa se je povečevalo število študentov, ki so zaključili študij na tej stopnji, kar prikazuje Tabela 13 (zgoraj). Pri tem je posebej opazno, da se je v letu 2017 število magistrstov in magistric skoraj podvojilo, nato pa se ustalilo med 180 in 190. Glede na postopno zmanjševanje skupnega števila študentov, vpisanih na I. stopnjo na PF, je mogoče pričakovati, da bo v prihodnje vsaj še nekoliko upadlo – podobno, kot je bilo mogoče to opaziti v zvezi z zaključevanjem študija na I. stopnji in v zvezi z vpisom v program II. stopnje. Določen upad števila diplomantov II. stopnje je bilo opaziti tudi leta 2020 in v kasnejših letih, kar je bilo delno sicer posledica zmanjšanja vpisanih generacij, delno pa morda tudi, enako kot na I. stopnji, pandemije in povečanja števila študentov (za 22 v primerjavi z letom prej), ki so se odločili za dodatno leto na II. stopnji (t. i. absolventski staž), prav tako pa je število upadlo tudi v letu 2021 (na 121 s 155 v preteklem letu). Trend se je ustalil leto kasneje, ko je diplomiralo 122 študentov.

Tabela 14: Število vpisanih na II. stopnji študija v študijskem letu 2023/24

2023/24	1. LETNIK		DODATNO LETO		Skupaj
	redni	izredni	redni	izredni	
Prvič vpisani	135	2	97	1	235
Podaljšan status	0	0	4	0	4

Skupaj	135	2	101	1	239
---------------	-----	---	-----	---	-----

PF je pred nekaj leti uvedla kvote mentorstev magistrskim nalogam. Študent lahko prevzame temo magistrske naloge v času vpisa v 1. letnik ali v dodatno leto. Komisija za študijske zadeve vsako leto glede na število vpisanih v 1. letnik in v dodatno leto določi število mentorstev, ki jih lahko prevzame pedagog. Ta ukrep je dosegel enakomernjšo obremenitev pedagogov z mentorstvi in s tem ustvaril pogoje za bolj kakovostno mentorstvo in bolj kakovostne magistrske naloge. V letih 2019/20, 2020/21, 2021/22 so vsi visokošolski učitelji razpisali oziroma sprejeli 5 do 7 naslovov magistrskih nalog, medtem ko od študijskega leta 2022/23 naprej velja spodnja omejitev 4 naslovov, zunanji mentorji pa lahko prevzamejo eno mentorstvo. Kot že omenjeno v zvezi s pripravo magistrskega diplomskega dela, si na PF prizadevamo za doseganje sposobnosti jasnega in vsebinsko ustreznega pisnega izražanja študentov, po drugi strani pa nekateri kolegi dvomijo v smiselnost obsežnega strokovnega dela, tudi v luči uporabe orodij umetne inteligence, in predlagajo prilagoditev načina zaključka študija, npr. nadomestitev magistrskega diplomskega dela z znanstvenimi objavami, ukinitev.

Naj na tem mestu poudarimo, da je bila Pravna fakulteta tudi 2022/23 uspešna pri kandidaturi svojih študentov za Prešernove nagrade študentom. Za preteklo leto jo je prejel Peter Šujica pod mentorstvom dr. Damjana Korošca.

Vse obštudijske dejavnosti, ki so opisane v poglavju 2.1., lahko vpišejo tudi študenti II. stopnje, enako velja za študentsko raziskovalno delo.

Eden od namenov dvostopenjskega študija, ki ga je zasledovala t. i. bolonjska reforma visokošolskega študija, je bila tudi možnost, da študenti, ki so zaključili program I. stopnje določenega programa, nadaljujejo s študijem II. stopnje v študijskem programu na drugem področju ali na istem področju, vendar v okviru drugega visokošolskega zavoda. Na takšen način naj bi pridobili znanja z različnih področij in različne kompetence (ali izkušnje s študijem istega področja na različnih visokošolskih zavodih), kar naj bi jim olajšalo vstop na trg dela. PF je zato v akreditiranem študijskem programu II. stopnje določila pogoje za vpis kandidatov, ki niso zaključili študija na PF. Za kandidatke in kandidate, ki so zaključili program 1. stopnje nepravne (pa vendar sorodne) smeri, je določila seznam predmetov, pri katerih morajo takšni kandidati opraviti izpite in z njimi zbrati 60 ECTS. S temi izpiti pridobijo temeljna znanja s področja prava, kar jim omogoča uspešen študij na II. stopnji prava na PF.

V Sloveniji je mogoče študirati pravo še na dveh fakultetah: Pravna fakulteta Univerze v Mariboru in Evropska pravna fakulteta Nove univerze. Študij I. stopnje prava je na obeh fakultetah oblikovan kot triletni študij, s katerim pridobi diplomant 180 ECTS. Ker je študij prava I. stopnje na naši fakulteti oblikovan kot štiriletni študij (diplomant pridobi 240 ECTS), je študij na II. stopnji enoletni in je nadgradnja tistih znanj, ki jih naši študenti pridobijo v okviru štiriletne I. stopnje. Zato neposreden vpis diplomantov prava s triletnega študija I. stopnje ni mogoč. PF je kot vpisni pogoj za takšne kandidate določila, s katerih področij prava mora diplomant triletnega študija pridobiti določeno število ECTS (v skupnem obsegu 60 ECTS), da se lahko vpiše v program II. stopnje. Ker sta programa ostalih dveh pravnih fakultet različna, je Komisija za študijske zadeve oblikovala glede na njune programe seznam predmetov, ki jih mora kandidat uspešno opraviti, da se vpiše v program II. stopnje PF. Vendar pa je pri teh kandidatih praviloma potrebno oblikovati individualni seznam teh predmetov, saj gre pogosto za kandidate, ki so bili najprej vpisani v program I. stopnje na naši fakulteti in pri nas opravili nekaj izpitov, nato pa se prepisali na drugo pravno fakulteto in tam zaključili program I. stopnje, na

II. stopnjo pa se želijo »vrniti« na našo fakulteto. Komisija za študijske zadeve vsakemu kandidatu izda sklep s seznamom potrebnih izpitov. Seznam teh izpitov oz. predmetov imenujemo *pripravljalni letnik*, čeprav dejansko ne predstavlja vpisa v študijski program, ampak je dejansko seznam diferencialnih izpitov, ki morajo biti opravljeni kot pogoj za vpis na II. stopnjo. Nekateri od teh predmetov so identični predmetom I. stopnje, pogosto pa predstavljajo le del učnih vsebin predmetov I. stopnje in so zanje pedagogi oblikovali posebne učne načrte. Vsem kandidatom nudijo pedagogi tudi posebne konzultacije.

Podatki v Tabeli 15 kažejo, da je v obdobju 2009–2023 veliko kandidatov izkazalo interes za vpis v program II. stopnje in da med njimi prevladujejo »nepravniki«. Podatki tudi kažejo, koliko od teh kandidatov, vpisanih v pripravljalni letnik, je opravilo vse diferencialne izpite in se tudi dejansko vpisalo na II. stopnjo in koliko jih je ta program do izteka leta 2023 tudi zaključilo. Podatki kažejo, da je od 183 (v letu 2023 193, kot izhaja iz Tabele 15) kandidatov, ki jim je Komisija za študijske zadeve odobrila opravljanje diferencialnih izpitov, le slabe 9% opravilo vse tako določene izpite (le slabe 4% »nepravnikov« in preostanek pravnikov z drugih pravnih fakultet) in zaključilo program 2. stopnje. Predvsem izstopa majhen odstotek tistih, ki so uspešno opravili vse diferencialne izpite, pri čemer je pričakovano bistvena razlika med kandidati, ki niso opravili prvostopenjskega pravnega študija, in tistimi, ki so tak študij opravili, vendar na drugi fakulteti.

Vzrok tega slabega rezultata je predvsem specifičnost pravnega študija, ki je zahteven in so mu predvsem študenti, ki prej niso študirali prava, vsebinsko težko kos. Relativno slaba je uspešnost tudi pri diplomiranih pravnikih triletnih študijev drugih pravnih fakultet, med katerimi pa je precej takšnih, ki so študij najprej začeli na PF in se po neuspehu prepisali na drugo pravno fakulteto. Slabega rezultata ne pripisujemo premajhni angažiranosti pedagogov oziroma fakultete, saj si študenti pripravljalnega letnika lahko v dogovoru s pedagogi sami ustvarijo časovnico opravljanja izpitov, pedagogi pa so jim na razpolago za konzultacije.

Problematika pripravljalnega letnika bo odpadla oziroma se bo bistveno spremenila, saj smo v študijskem letu 2023/24 uvedli EMŠ, prehajanja med I. in II. stopnjo več ne bo. Hkrati so zgornji podatki tudi eden od argumentov za uvedbo EMŠ. Empirično se je namreč izkazalo, da se študenti, ki končajo I. stopnjo na PF, skoraj v celoti nemudoma vpišejo na II. stopnjo (in ne odhajajo npr. na katero od drugih pravnih fakultet), hkrati pa je izjemno malo diplomantov I. stopnje z drugih fakultet, ki jim uspe izpolniti pogoje za vpis na II. stopnjo študija na PF. Populacija študentov tako v največji meri ostaja enaka skozi prvo in drugo stopnjo.

Tabela 15: Uspešnost vpisanih v pripravljalni letnik (vpisani v obdobju 2009–2023)

Zaključena izobrazba 1. stopnje	Vpis v pripravljalni letnik	Vpis v program 2. stopnje	Zaključena 2. stopnja
T. i. nepravnik	138	9	6
PFUM	17	7	6
EPF	32	5	4
Pravna fakulteta v tujini	6	0	0
Skupaj	193	21	16

2.1.3 Tretja stopnja

Kljub temu, da smo se na PF v študijskem letu 2022/23 osredotočali na implementacijo novega študijskega programa, se je Komisija za doktorski študij seznanila s priporočili **vzorčne evalvacije NAKVIS**, ki se je zaključila leta 2023. Spodnji tabeli prikazujeta stanje na študijskem programu pravo III. stopnje konec leta 2023, brez 3-letnega programa, na katerem je v študijskem letu 2023/24 bila vpisana le še en študent (upravno pravo)

Tabela 16: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2023/24

Modul	1.let. prvič	1.let. pon.	1.let. podalj. status.	2.let. prvič	(Prvič) neposredno v 2. letnik
Civilno pravo	3			3	
Delovno pravo in pravo socialne varnosti	1				
Ekonomska analiza prava					
Evropsko pravo				1	
Gospodarsko pravo				5	
Kazensko pravo				1	1
Kriminologija	6			1	
Mednarodno pravo	1				
Pravna zgodovina					
Rimsko pravo					
Teorija prava in države				1	
Upravno pravo	2				
Ustavno pravo	3		1		
Skupaj:	16		1	12	1

Tabela 16a: Število vpisanih na III. stopnji študija v študijskem letu 2023/24 - nadaljevanje

Modul	Izbirna skupina	2. let. pon.	2. let. pod. s.	3. let. prv.	3. let. pod. s.	4. let. prv.	Dodatno leto
Civilno pravo		2	1			2	
Delovno pravo in pravo socialne varnosti	1						
Ekonomska analiza prava					1	1	
Evropsko pravo							
Gospodarsko pravo			2		2		
Kazensko pravo	1		1				
Kriminologija			1		1		
Mednarodno pravo	2					1	
Pravna zgodovina			1				
Rimsko pravo					1		
Teorija prava in države						1	
Upravno pravo	1		2			1	
Ustavno pravo			3		1	2	
Skupaj:	5	2	11		6	8	

V začetku študijskega leta 2023/24 je bilo na doktorski študij na novo vpisanih 17 študentov (od tega ena študentka neposredno v 2. letnik), z zagovorom doktorske disertacije pa je program leta 2023 uspešno zaključilo 10 študentov. V letu 2023 je bilo število prvič vpisanih študentov nekoliko (za 3) višje kakor v letu poprej, vendar pa je naziv doktorja znanosti pridobilo nekaj manj kolegov kot leta 2022 (2 manj).

Tabela 17: Zaključek študijskega programa pravo na III. stopnji

Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	14	12	7	12	10

Ključni dejavniki dviga kakovosti na tem področju, ki jih bo smiselno implementirala Komisija za doktorski študij, izhajajo iz priporočil vzorčne evalvacije NAKVIS iz leta 2023.

Tudi v letu 2023 je PF uspešno sodelovala pri izvedbi interdisciplinarnega doktorskega študijskega programa UL Varstvo okolja in se aktivno vključila v prevzem vloge koordinatorja članic tega programa.

2.1.4 Program za izpopolnjevanje

Leta 2019 smo pričeli z izvajanjem Programa za izpopolnjevanje Specializacija znanj s področja prava. V okviru tega programa smo akreditirali 20 modulov in jih v začetku leta 2019 razpisali 10. Intenzivno smo se posvetili promociji programa, pa se je kljub temu prijavilo le 26 slušateljev na pet modulov. Konec leta 2019 smo ponovno razpisali 10 modulov, pri čemer smo pri vsakem modulu določili minimalno število vpisanih, potrebnih za izvedbo modula (od 5 do 20, različno po modulih). Na noben modul se ni prijavilo zadostno število kandidatov za izvajanje. Kaže se, da za vpis ni zanimanja predvsem zato, ker zaključen program ne pomeni pridobljene stopnje izobrazbe in tako bistveno ne prispeva h kariernemu napredovanju. Z Odvetniško akademijo smo oblikovali predlog sprememb Zakona o odvetništvu, po kateri bi tudi zaključen program izpopolnjevanja (z doseženim določenim številom kreditnih točk) predstavljal osnovo za pridobitev naziva »odvetnik specialist«. V študijskem letu 2021/22 se je vpisalo 6 slušateljev, trije pa so zaključili modul Delovno pravo in pravo socialne varnosti, ki se je edini izvajal v letu 2023, in sicer z enajstimi prijavljenimi.

IZOBRAŽEVALNA DEJAVNOST

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Priprava podlag za implementacijo EMŠ in pričetek njegovega izvajanja v študijskem letu 2022/23.	EMŠ program Pravo bo študentom omogočil notranje koherentnejši študij z večkratno možnostjo izbire določenih študijskih vsebin. Kot že zapisano, so se skoraj vsi študenti I. stopnje odločili za nadaljevanje in zaključek študija na II. stopnji..
Nadaljevanje uvajanja izbranih oblik IKT v študijski proces (npr. dodatna preučitev možnosti stalnega e-izvajanja preverjanj znanja s strani delovne skupine), zlasti spletnih učilnic, in sicer ob podpori univerzitetne IKT službe v povezavi z novimi nalogami t. i. multiplikatorja. Sprožitev postopka priprave nove spletne strani PF.	Večja osredotočenost sporazumevanja med profesorji in študenti, lažja in preglednejša dostopnost študijskih gradiv na enem mestu, uporaba vrste novih funkcionalnosti tako za potrebe izvajanja študija na daljavo, ko je ta zaradi zunanjih razmer edini možen, kot tudi v premišljeni navezavi na pedagoške vsebine, posredovane v živo.
Implementacija RSF ukrepov v študijski proces.	Številni RSF ukrepi pomembno vplivajo na način, s tem pa praviloma tudi na kakovost (inovativnost, na študenta osredinjeno učenje, ipd.) izvajanja študijskega procesa.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov

Nizka udeležba na predavanjih, predvsem v višjih letnikih.	Organizacija t. i. pedagoške klavzure, na kateri bomo pretresli razloge za in ukrepe proti nizki udeležbi na predavanjih.
--	---

2.1.5 Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti

Pomemben cilj internacionalizacije izhaja ne le iz nedavno sprejete strategije, temveč tudi **Strategije internacionalizacije Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2018 – 2028**. V letu 2023 je PF postala članica dveh mednarodnih združenj pravnih fakultet, in sicer ELPIS (European Legal Practice Integrates Studies) in LEN (Law Exchange Network).

Bilateralni sporazumi o mednarodnem sodelovanju

Za namen izmenjav študentov in zaposlenih v okviru programa Erasmus+, ki je (predvsem zaradi finančnih dotacij, ki jih ponuja) najbolj razširjen in prepoznaven program izmenjav na svetu, je PF v letu 2023 sklenila šest novih bilateralnih sporazumov s tujimi univerzami:

- La Sapienza University of Rome (Italija),
- University of Trento (Italija),
- Palacký University Olomouc (Češka),
- Josip Juraj Strossmayer University of Osijek (Hrvaška),
- University of Silesia in Katowice (Poljska),
- Institute of Law Studiesm Polish Academy of Sciences (Poljska).

Nove Erasmus sporazume PF zadnja leta načrtno sklepa bolj zadržano, praviloma le še če gre za državo, v kateri prej še nismo imeli partnerske institucije, ali če gre za univerzo, ki je strateško pomembna za UL (npr. članice zveze EUTOPIA). V letu 2023 smo članice UL začele podaljševati medinstitucionalne Erasmus sporazume preko platforme Erasmus Without Paper (EWP), vendar v določenih primerih še vedno veljajo neformalni dogovori, da trenutno veljavni sporazumi veljajo tudi za leti 2023/24 in 2024/25, saj vsi tuji partnerji še niso uspešno vključeni v EWP.

Izven programa Erasmus+ smo v letu 2023 sklenili še štiri sporazume o mednarodnem sodelovanju z naslednjimi partnerji:

- Inštitut za primerjalno pravo v Beogradu (Srbija),
- Pravna fakulteta v Osijeku (Hrvaška),
- Pravna fakulteta v Zagrebu (Hrvaška),
- Centre for Social Sciences, Hungarian Academy of Sciences Centre of Excellence (Madžarska).

PF ima trenutno veljavnih **140 bilateralnih sporazumov**, večinoma v okviru programa Erasmus+.

Študentske izmenjave

Pri študentskih izmenjavah smo nekaj zadnjih let zaznavali trend nižanja števila domačih študentov, ki so v tujini opravljali študijsko izmenjavo, v študijskem letu 2022/23 pa je ta številka ponovno nekoliko višja kot leto prej, medtem ko se je za prakso odločilo manj študentov.

Z namenom še večje promocije programov mobilnosti med študenti je fakultetna mednarodna pisarna nadaljevala z dobro prakso objavljanja vtisov in fotografij študentov z Erasmus

izmenjav in praks na družbenih omrežjih. Poleg tega je v letu 2023 organizirala tudi dva neformalna dogodka druženja gostujočih študentov in študentov PF, ki jih zanima izmenjava, z namenom izmenjave informacij in promocije partnerskih univerz.

Število tujih študentov, ki opravljajo študijsko izmenjavo na PF, se je v zadnjih letih ustalilo na približno 100 študentov letno. Tujim študentom v povprečju nudimo 10 predmetov v angleškem jeziku na semester (v študijskem letu 2022/23 smo v prvem semestru nudili 11 predmetov, v drugem pa 9). Mednarodna pisarna za gostujoče študente pred vsakim semestrom pripravi uvodni teden, ki vključuje vsaj eno daljše informativno srečanje ter ekskurzijo. Ob koncu vsakega semestra se izvede anketa o zadovoljstvu s študijem in njegovo organizacijo. Rezultati ankete so na voljo vodstvu in vsem izvajalcem predmetov, iz njih pa je razbrati splošno zadovoljstvo s študijem na PF. Tradicionalno pomanjkljivost na področju predstavlja odsotnost močnejšega povezovanja gostujočih študentov in študentov PF, saj zaradi, med drugim, različnega števila ECTS točk ne morejo obiskovati istih predmetov.

Tabela 18: Število mobilnih študentov v zadnjih letih

Študijsko leto	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Gostujoči	107	112	52	93	105
PF v tujini	54	51	19	50	54
PF na praksi v tujini	23	21	23	24	15
Skupaj	184	184	94	167	174

Izmenjave zaposlenih v okviru programa Erasmus+

Med domačim osebjem je zadnja leta opazna znatno nižja realizacija mobilnosti, kljub temu, da namero (prijavo) za to odda veliko število pedagoških in strokovnih delavcev. V letu 2022/23 so bile številke realiziranih odhodnih Erasmus mobilnosti zaposlenih primerljive z letom poprej, pri dohodnih mobilnostih pa so te nekoliko višje.

Tabela 19: Število izmenjav pedagogov in strokovnih delavcev v zadnjih letih

Študijsko leto	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Gostujoči učitelji in raziskovalci	10	5	8	6	6
Učitelji in raziskovalci PF v tujini	5	2	2	3	4

Gostujoči strokovni sodelavci	2	10	0	1	3
Strokovni sodelavci PF v tujini	7	2	0	1	4

Transnacionalne učne skupnosti v okviru zveze univerz EUTOPIA

Fakulteta je nadaljevala s sodelovanjem v pilotnem projektu nadnacionalnih učnih skupnosti (angl. learning communities) zveze evropskih univerz EUTOPIA,¹³ in sicer na dveh področjih, Pravna zgodovina (partnerica: dr. Katja Škrubej) in Geografija, okolje in trajnost (partnerica: doc. dr. Maša Kovič Dine).

Marca 2023 je na PF potekal osrednji dogodek učne skupnosti Pravna zgodovina v obliki študentske konference z naslovom Delovne migracije v pravni zgodovini.

Druge aktivnosti na področju internacionalizacije

a) Gostovanja zaposlenih PF v tujini

V letu 2023 je daljša gostovanja izvedlo devet pedagogov oziroma raziskovalcev, ki so gostovali na naslednjih institucijah:

- Mednarodni inštitut za sociologijo prava, Španija,
- Inštitut za evropsko pravo, mednarodno pravo in primerjalno pravo na Dunaju, Avstrija,
- Univerza v Barceloni, Španija,
- Univerza v Miamiu, ZDA,
- Pravna fakulteta Univerze na Dunaju, Avstrija,
- Avstrijski državni arhiv, Avstrija,
- European University Institute, Italija,
- Inštitut Maxa Plancka za tuje in mednarodno zasebno pravo, Nemčija,
- Cardozo School of Law, ZDA.

b) Gostovanja strokovnjakov iz tujine pri nas

V letu 2023 smo izvedli tri krajša (do 14-dnevna) pedagoška gostovanja tujih profesorjev, financirana na razpisu *Krajša in daljša gostovanja tujih strokovnjakov in visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih 2019-2022*:

- Francisco Pereira Coutinho, NOVA University Lisbon, Portugalska,
- Vassillis Tzevelekos, University of Liverpool, Anglija,
- Denis Preshova, Ss. Cyril and Methodius University of Skopje, Makedonija.

Izvedli smo tudi dve gostovanji v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje gostovanj slovenskih strokovnjakov iz tujine na slovenskih visokošolskih zavodih in raziskovalnih organizacijah (327. javni razpis):

- Lela Melon, University of Pompeu Fabra, Španija

¹³ Glej: <https://eutopia-university.eu/english-version/education/eutopia-learning-communities> (dostop 23. 1. 2024).

- Nina Peršak

PF je v letu 2023 gostila še naslednje učitelje ali raziskovalce iz tujine, ki so k nam prišli po lastni pobudi:

- Giacomo Biasutti, Univerza v Trstu, Italija,
- Melita Carević, Univerza v Zagrebu, Hrvaška,
- Giuseppe Emanuele Corsaro, Univerza v Kataniji, Italija,
- Adriana di Stefano, Univerza v Kataniji, Italija.

Organizacija mednarodnih dogodkov

V letu 2023 smo na PF UL gostili ali soorganizirali naslednje mednarodne dogodke:

a) Dogodki, ki periodično potekajo v organizaciji PF

- 6. konferenca Odgovornost zaščiti v teoriji in praksi (11. – 12. 5. 2023);
- 2. skupna znanstvena konferenca pravnih fakultet Univerze v Ljubljani in Univerze v Johannesburgu z naslovom Universality of the Rule of Law: Sustainable Development (7. -9. 6. 2023);
- poletna šola francoskega in evropskega prava (28. 8. – 1. 9. 2023);
- seminar avstrijskega prava (18. – 22. 9 2023);
- 11. mednarodna Model United Nations konferenca – MUNLawS (1. –3. 12. 2023);
- 8. izvedba tedna mednarodnega humanitarnega in begunskega prava, vključno s študentskim moot court tekmovanjem All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot Court Competition (21. – 24. 11. 2023).

b) Drugi dogodki, ki so v letu 2023 potekali na PF

- Gostujoče predavanje prof. dr. Miodraga Jovanovića z beograjske pravne fakultete z naslovom Authority and Effectiveness of International Law - A 2023 Perspective (1. 3. 2023);
- strokovni seminar z naslovom Uvod v upravno procesno pravo Republike Italije (7. 3. 2023);
- osrednji dogodek nadnacionalne učne skupnosti Pravna zgodovina univerzitetne zveze EUTOPIA z naslovom Delovne migracije v pravni zgodovini (10. 3. 2023);
- obisk delegacije East China Univesity of Poliical Science and Law iz Šanghaja (14. 6. 2023);
- seminar Sustainable Business Law v izvedbi gostujoče predavateljice dr. Lele Mélon (21. – 25. 8. 2023);
- francosko-slovenski kolokvij z naslovom Les frontières – Meje (1. 9. 2023);
- seminar iz davčnega prava v izvedbi prof. Michala Radvana (10. – 11. 10. 2023);
- seminarja iz eksperimentalne teorije prava izvedbi prof. Kennetha Himma (6. 10. 2023);
- pogovor s prof. Geraldom J. Postemo z naslovom The Nature, Value, And Viability Of Therule Of Law (27. 10. 2023);
- mednarodna konferenca z naslovom Pravo in jezik (10. 11. 2023);
- strokovni seminar z naslovom Upravni postopek in upravni spor onkraj naših meja (10. 11. 2023);
- šola Generativna AI in pravo (16. 11. – 6. 12.);

- dogodek z naslovom Knots, Skews and Shifts of EU Constitutionalism o ustavnopravnih vidikih prihodnosti Evropske unije (4. 12. 2023);
- gostujoče predavanje sodnika Splošnega sodišča dr. Damjana Kukovca (22. 12. 2023).

INTERNACIONALIZACIJA V IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Promocijska aktivnost Mednarodne pisarne.	Promocija študija in prakse v tujini ter integracija gostujočih študentov in študentov PF.
Članstvo v dveh novih mednarodnih združenjih, in sicer European Legal Practice Integrates Studies (ELPIS) in Law Exchange Network (LEN).	Izmenjava dobrih praks in poglobljeno sodelovanje, še posebej na področju izmenjave študentov in zaposlenih ter druge vrste partnerskega sodelovanja.
Uspešna organizacija oziroma izvedba številnih mednarodnih dogodkov na fakulteti.	Promocija in sodelovanje v mednarodnem okolju.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Študenti iz tujine so še zmeraj slabo integrirani z našimi študenti, predvsem zaradi posebnih predavanj (posebnih predmetov) v angl. jeziku.	Nadaljevanje poskusov (področni komisiji), kako enakovredno izvajati izbirne in t. i. Erasmus predmete.

2.2 Raziskovalna dejavnost

2.2.1 Projektno sodelovanje

Temeljni značilnosti raziskovalnega dela na PF sta še vedno (kot je bilo značilno za prejšnja leta) naslednji:

- V raziskovalni skupini PF močno prevladujejo visokošolski učitelji, ki raziskovalno delo praviloma opravljajo ob svojih rednih pedagoških obveznostih (kot dopolnilno – raziskovalno delo); le redki imajo zaradi raziskovalnega dela zmanjšano pedagoško obveznost. Zato se raziskovalnemu delu pogosto ne morejo posvečati v želeni meri, prav tako pa ne pripravi vse zahtevnejših prijav na domače in tuje razpise. Ta negativni dejavnik se je od septembra 2023 dalje zmanjšal zaradi **ustanovitve nove Službe za raziskovalno dejavnost**,
- Velik delež članov raziskovalne skupine je dopolnilno zaposlenih v drugih raziskovalnih organizacijah, kjer sodelujejo v različnih raziskovalnih skupinah (programih, temeljnih, aplikativnih in ciljnih raziskovalnih projektih), ki pa so praviloma tesno povezane s PF (kot npr. Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti in Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti). Takšno sodelovanje krepi medinstitucionalnost in interdisciplinarnost njihovega raziskovalnega dela.

Raziskovalno skupino PF sestavlja 65 raziskovalcev, od tega dva mlada raziskovalca (2022: 67 raziskovalcev, od tega dva mlada raziskovalca, 2021: 62 raziskovalcev, 2020: 61 raziskovalcev, 2019: 58 raziskovalcev; 2018: 51 raziskovalcev, 2017: 44 raziskovalcev, 2016: 45 raziskovalcev, 2015: 45 raziskovalcev, 2014: 40 raziskovalcev, 2013: 46 raziskovalcev).

2.2.2 Izvajanje projektov ARIS

V letu 2023 se je končalo delo na naslednjih projektih:

- Temeljni raziskovalni projekt Preventivna (ne)pravičnost: preventivno preprečevanje kriminalitete in družbene škode (vodja projekta: dr. Vasja Badalič, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF),
- Aplikativni raziskovalni projekt Vpliv evropske ureditve elektronskih komunikacij in konkurenčnega prava na stvarnopravni položaj telekomunikacijskih omrežij (vodja projekta: dr. Matija Damjan, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF).

V letu 2023 je na PF uspešno (pozitivna ocena preteklega obdobja 24,5 točk od 25 s sklepom ARIS z dne 4. 5. 2023) nadaljevala delo programska skupina »Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem« (P5-0217).

Prav tako se je v letu 2023 nadaljevalo delo na naslednjih projektih, ki so se zaključili leta 2023 ali se bodo pozneje (enega med njimi PF vodi, pri dveh je projektni partner):

- Temeljni raziskovalni projekt Razvoj in uporaba umetne inteligence v luči negativnih in pozitivnih obveznosti države zagotavljati pravico do življenja (vodja projekta: dr. Vasilka Sancin, sodelujoča organizacija: Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt Izbira sodnikov pod drobnogledom: sodniška neodvisnost, zakonitost in odlike (vodja projekta: dr. Samo Bardutzky, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za primerjalno pravo pri PF),
- Temeljni raziskovalni projekt Analiza izrednih ukrepov: Zaščita človekovih pravic in preprečevanje družbene škode v dobi nenehnih kriz (vodja projekta: dr. Renata Salecl, PF sodeluje kot projektni partner, projekt vodi Inštitut za kriminologijo pri PF).

2.2.3 Pridobivanje ARIS projektov

V letu 2023 je bila PF uspešna pri pridobivanju devetih novih projektih (v letu 2018: 2 nova projekta, v letu 2019: 6 novih projektov, v letu 2020: 1 nov projekt, v letu 2021: 0 projektov, v letu 2022: 2 novih projektov) pri katerih je bodisi kot vodilni ali kot projektni partner:

Temeljni raziskovalni projekt

- Jezikovna dostopnost pravic socialnega varstva v Sloveniji (vodja projekta: dr. Luka Mišič, PF je vodilni partner).
- (Re)konceptualizacija pravne paradigme glede podnebnih sprememb: Razvoj nove pravne normalnosti za doseganje trajnostnih praks (vodja projekta: dr. Vasilka Sancin, PF je vodilni partner).
- Uradno nepriznane terapije s psihedeliki v slovenskem pravnem sistemu (vodja projekta: dr. Miha Hafner, PF je vodilni partner).
- Premagovanje mobilnostne revščine v dobi zelenega prehoda (vodja projekta: dr. Miha Dominko, PF je projektni partner).

Podoktorski temeljni raziskovalni projekt

- Zaseg državnega in zasebnega premoženja v mednarodnem pravu: opredelitev relevantnih pravnih pravil in razjasnitev pogojev, ki uokvirjajo in zamejujejo zaseg zamrznjenih sredstev v luči situacije v Ukrajini (vodja projekta dr. Maruša Tekavčič Veber).

Ciljni raziskovalni program

- Teoretični in praktični vidiki modernizacije upravnega postopka v Sloveniji (vodja projekta: dr. Bruna Žuber, PF je vodilni partner).
- Enostarševske družine v Sloveniji: Tveganja in priložnosti na presečišču socialnih politik, družbenih norm in strokovnih praks (vodja projekta: dr. Ana Marija Sobočan, PF je projektni partner).
- Normativna in Organizacijska analiza področja odprtih Podatkov v Sloveniji (vodja projekta: dr. Tina Jukić, PF je projektni partner).

Skupni madžarsko-slovenski raziskovalni projekti, kjer NKFIH deluje v vlogi vodilne agencije

Analiza sistemov socialne varnosti za posebne skupine delavcev na Madžarskem in v Sloveniji (vodja projekta: dr. Luka Mišič, PF vodilni partner).

Pri prijavi enega projekta je bila fakulteta neuspešna.

Projekti omogočajo raziskovalno delo več članom raziskovalne skupine PF, poleg tega pa v navedenih projektih PF sodeluje z drugimi raziskovalnimi skupinami, s katerimi še ni sodelovala, kar je pomembno za razvoj interdisciplinarnega pristopa k raziskovanju in povezovanja z drugimi raziskovalnimi skupinami.

2.2.4 Sodelovanje v projektih ARIS v drugih raziskovalnih organizacijah

Raziskovalci so sodelovali z drugimi raziskovalnimi organizacijami na dva načina: (1) kot posamezniki, dopolnilno zaposleni v teh organizacijah, (2) kot zaposleni na PF v raziskavah, pri katerih je PF nosilec raziskave ali projektni partner. V Tabeli 20 je prikazano le sodelovanje v raziskavah, v katerih PF ni projektni partner (raziskave, kjer je PF projektni partner, so navedene zgoraj). Nabor organizacij, s katerimi sodelujejo posamični člani raziskovalne skupine PF, se v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil.

Tabela 20: Raziskovalne organizacije in projekti, v katerih so sodelovali člani raziskovalne skupine PF (in PF ni projektni partner)

Raziskovalna organizacija	Raziskovalni projekti
Inštitut za primerjalno pravo pri Pravni fakulteti (IPP)	- Raziskovalni program Pravni izzivi informacijske družbe - Digital communication and safeguarding the parties' rights: challenges for European civil procedure (DIGI-GUARD)
Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti (IK)	- Vzpon neliberalnih demokracij: kriminološka in socio-pravna analiza - Preučevanje družbenega vzdušja v zavodih za prestajanje kazni zapora: metodologija, postopki in praksa - Alternativni načini obravnave storilcev kaznivih ravnanj v zvezi s prepovedanimi drogami: primer konoplje - Obravnavanje medvrstniškega nasilja: Sistemski pristop k zagotavljanju trajno varnega in spodbudnega šolskega okolja

2.2.5 Ukrepi razvojnega stebra financiranja

Leta 2023 je približno 20 različnih pedagogov in raziskovalcev PF sodelovalo na približno 15 razpisih razvojnega stebra financiranja (RSF). Realiziranih je bilo okoli 30 različnih ukrepov, ki so se nanašali tako na pedagoško (npr. posodobitve učnih načrtov, učnih gradiv oziroma predmetov, delo z nadarjenimi študenti) kot tudi raziskovalno delo (npr. gostovanja v tujini). Zaradi formalizacije postopkov uveljavljanja sredstev RSF, je PF leta 2023 sprejela **Pravilnik o uresničevanju razvojnega stebra financiranja na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani**, ter ustanovila področno komisijo. Leta 2023 je PF oddala obsežen dokument namenjen oceni potreb fakultete za prihodnje obdobje financiranja.

2.2.6 Mednarodni projekti

Izvajanje mednarodnih projektov

PF je v letu 2023 sodelovala pri štirinajstih mednarodnih projektih (v letu 2022 v enajstih, v letu 2021 v osmih, v letu 2020 v sedmih, v letu 2019 v šestih, v letu 2018 pa v sedmih). PF je pri večini mednarodnih projektih sodelovala kot partnerica, pri dveh pa tudi kot koordinatorica.

Tabela 21: Sodelovanje PF v mednarodnih projektih v letu 2023

Naslov	Program	Koordinator rska institucija	Vodja na PF	Trajanje
EU-FamPro (E-training on EU Family Property Regimes)	JUSTICE (JUST-JTRA-EJTR-AG-2020)	Università degli Studi di Camerino (Italija)	dr. Neža Pogorelnik Vogrinc	15. 4. 2021 – 14. 4. 2023
RECOGNISE (Legal Reasoning and Cognitive Science)	ERASMUS+ Strategic Partnerships KA2	Università di Palermo (Italija)	dr. Aleš Novak	1. 9. 2020 – 31. 8. 2023
ILGSPD (Erasmus Mundus Master Degree in International Law of Global Security, Peace and Development)	ERASMUS+ (Erasmus Mundus Joint Master Degrees 2020)	University of Glasgow (VB) <i>OP: PF UL v projektu sodeluje kot pridružena partnerica</i>	dr. Vasilka Sancin	1. 9. 2021 – 31. 8. 2023
SCAN II (Small Claims Analysis Net II)	JUSTICE (JUST-2021-JCOO)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	dr. Katarina Zajc	1. 3. 2022 – 28. 2. 2024

CREA (Conflict Resolution with Equitative Algorithms 2)	JUSTICE (JUST-2021-EJUSTICE)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	dr. Katarina Zajc	1. 6. 2022 – 31. 5. 2024
BRoLs (Breaches of the Rule of Law)	EUTOPIA SIF (Science and Innovation Fellowship Programme - call 2)	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta (Slovenija)	dr. María Victoria Inostroza	15. 10. 2022 – 14. 10. 2024
PAX 2.0 (Private International Law in Motion 2.0)	JUSTICE (JUST-2022-JCOO)	Universiteit Antwerpen (Belgija)	dr. Jerca Kramberger Škerl	1. 11. 2022 – 31. 10. 2024
TRIAL 2 (TRust, Independence, Impartiality and Accountability of Legal professionals under the EU Charter - part 2)	JUSTICE (JUST-2022-JTRA)	European University Institute (Italija)	dr. Saša Zagorc	1. 2. 2023 – 31. 7. 2025
CollActEU (Collective Actions in the EU)	ERASMUS+ JEAN MONNET MODULE (ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH)	Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta (Slovenija)	dr. Ana Vlahek	1.10. 2023 – 30. 9. 2026
DEUCE (Digitalising European Uncontested Claims Enforcement)	JUST-2023-JCOO	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	dr. Katarina Zajc	Podpis 2023 1. 4. 2024 – 31. 3. 2026
Digitalni inženiring: temeljne kompetence za zelene tehnologije	Mehanizem za okrevanje in odpornost, Evropska unija – NextGenerationEU	UL FMF	dr. Rajko Pirnat	1.9.2022 – 31.12.2025
Kibernetska varnost	Mehanizem za okrevanje in odpornost, Evropska unija – NextGenerationEU	UL FE	dr. Karmen Lutman	1.7.2022 –

				31.12.2025
Vzdržna prihodnost: Trajnostna prenova VSŠP FRI z vpeljavo prvin informacijske varnosti in inovativnimi učnimi pristopi	Mehanizem za okrevanje in odpornost, Evropska unija – NextGenerationEU	UL FRI	dr. Karmen Lutman	01. 9. 2022 – 31. 12. 2025
Zdravila za napredno zdravljenje – prebojno znanje za zdravje	Mehanizem za okrevanje in odpornost, Evropska unija – NextGenerationEU	UL FFA	dr. Grega Strban	1. 1. 2023 – 31. 12. 2025
Zeleni prehod v kemijski tehnologiji	Mehanizem za okrevanje in odpornost, Evropska unija – NextGenerationEU	UL FKKT	dr. Vasilka Sancin	1. 5. 2023 – 31. 12. 2025

Prijavljanje mednarodnih projektov

V letu 2023 je PF samostojno ali kot koordinatorska organizacija prijavila pet mednarodnih projektov. Razlog za majhno število prijavljenih projektov, predvsem takih, ki bi bili koordinatorski, je nedvomno zahtevnost prijave (tako z vsebinskega kot organizacijskega vidika), predvsem v razmerju do izpolnjevanja pedagoških obveznosti. Prav tako se fakulteta težko prijavi na razpise z visoko vrednostjo, ker ne more nujno zagotoviti zahtevanega lastnega deleža sredstev.

Tabela 22: Projekti, pri prijavi katerih je v letu 2023 sodelovala PF

Naslov	Program	Koordinatorska institucija	Vodja na PF
CREA 3	JUSTICE (JUST-2021-EJUSTICE)	Vrije Universiteit Brussel (Belgija)	dr. Katarina Zajc
Familiar Hate – Identifying and Addressing Hateful Domestic Violence against	CERV-PJG	DRUSTVO KULTURNO INFORMACIJSKO IN SVETOVALNO	dr. Katja Filipčič

LGBTIQ People (DOMA LGBTIQ)		SREDISCE LEGEBITRA, Slovenija	
Legal education for sustainable Europe: bridging law, technology and social responsibility (Sustaln IT- shaped law)	Erasmus+, KA220	SVEUCILISTE SVEUCILISTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU, Hrvaška	dr. Gregor Dugar
I-tools to Design and Enhance Access to Law (IDEAL)	HORIZON-EIC	VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL, Belgija	dr. Katarina Zajc
New European Tools for the Financial interest of the EU (2023- IT-NET4FEU)	Union Anti-fraud Programme (EUAF)	UNIVERSITA' TORINO, Italija	Dr. Miha Hafner

2.2.7 Znanstvene objave

Značilnosti objav raziskovalne skupine

Iz Tabele 23 lahko razberemo, da se je število objav v letu 2023 glede na leto 2022 izrazito povečalo, in sicer za trikrat. Med objavami imajo še vedno osrednje mesto poglavja v monografijah (uglednih domačih in tujih založb), v letu 2023 se je njihova objava povečala za več kot trikrat. Za štirikrat se je povečala objava preglednih člankov, ki so objavljeni v revijah, ki se upoštevajo pri spremljanju citiranja. Po izrazitem porastu števila izvirnih znanstvenih člankov v letu 2020, smo v letu 2021 beležili rahel upad, ki se je nadaljeval v letu 2022 in 2023, pri čemer pa je število objavljenih znanstvenih člankov še zmeraj bistveno višje od leta 2019. Za več kot štirikrat se je povečala objava izvirnih znanstvenih člankov v visoko indeksiranih revijah. Za skoraj štirikrat se je povečalo tudi število objavljenih sestavkov v znanstvenih monografijah. V letu 2023 je mogoče ponovno zaznati povečanje števila objavljenih znanstvenih prispevkov na konferencah, kar najverjetneje lahko pripišemo večjemu številu konferenc po pandemiji. Še vedno pa zaznavamo nižje število objavljenih monografij.

Omeniti velja, da je področje vrednotenja (tako na področju habilitacij kot tudi na področju financiranja raziskovalne dejavnosti) znanstvenoraziskovalnega dela **predmet reformnih aktivnosti** na UL, ki gredo praviloma v smer pretežno kakovostnega in ne zgolj ali predvsem kvantitativnega vrednotenja. PF je zavezana, da v razmerju do vseh področnih deležnikov (UL, NAKVIS, idr.) zagovarja enakovredno obravnavo vseh znanstvenih disciplin, vključno z vsemi njihovimi posebnostmi, tako da je določitev posebnih kriterijev prepuščena posameznim članicam UL oziroma posameznim znanstvenim disciplinam, le-ti pa so uporabljeni znotraj splošnejših in nevtralnih kriterijev, določenih na ravni neke organizacije.

Tabela 23: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po SICRIS)¹⁴

Tipologija objav	2023	2022	2021	2020	2019
Izvirni zn. članek	35	36	43	50	25
	(17)*	(14)*	(14)*	(7)*	(5)*
Pregledni zn. članek	4	0	2	1	2
	(1)*		(1)*	(1)*	
Kratek zn. prispevek	3	3	2	3	2
		(0)*	(1)*	(1)*	
Zn. prispevek na konferenci	14	9	9	24	7
Sestavek v monografiji	166	43	69	68	107
Zn. monografija	7	8	4	25	10
Skupaj	229	99	129	171	153

*Članki v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus.

Znanstveni reviji Pravne fakultete

PF od leta 1921 izdaja **Zbornik znanstvenih razprav**, v katerem objavljajo tako člani raziskovalne skupine PF, kot tudi »zunanjci« avtorji. Številke so od leta 2012 v celoti prosto dostopne na spletu. V letu 2021 je bilo z namenom večje mednarodne prepoznavnosti ZZR dodano alternativno angl. ime, in sicer Ljubljana Law Review (LLR), v letu 2022 je bil ZZR uvrščen v globalno mrežo prostodostopnih publikacij OpenEdition (dejanska vključitev v letu 2024), kar bo gotovo pripomoglo k njegovi večji mednarodni prepoznavnosti ter dostopnosti tujim avtorjem. V letu 2022 se je PF vključila v *University of Ljubljana Press Journals*. Istega leta je PF začela pripravljati prenovo področnih Pravil PF, ki bi internacionalizirale njegove organe, s tem pa dosegla mednarodno vpetost ZZR, z namenom vključitve v najpomembnejše

¹⁴ Podatki SICRIS za raziskovalno organizacijo Pravne fakultete UL na dan 15. 1. 2024.

podatkovne baze. Sprememba pravil je leta 2023 bila obravnavana, a še ni bila sprejeta. **Revija Pravnik** je najstarejša slovenska pravniška revija, ki objavlja znanstvene članke. Prva številka je izšla leta 1862. Od leta 2015, konkretno od številke 5-6/2015, izdajata revijo *Pravnik* skupaj Zveza društev pravnikov Slovenije in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani. Revija je vključena v mednarodni bibliografski bazi Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur (IBZ) in CSA Philosopher's Index. Prva baza je relevantna za habilitacije visokošolskih učiteljev na področju prava (po interpretaciji habilitacijskih Meril s strani PF članki, objavljeni v revijah iz te baze, nadomeščajo članke, objavljene v SSCI).

RAZISKOVALNA DEJAVNOST

Ključne izboljšave in dobre prakse v preteklem obdobju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Vzpostavitev Službe za raziskovalno dejavnost.	Pomoč pri prijavi in izvajanju raziskovalnih projektov.
Prijava in pridobitev večjega števila projektov, s poudarkom na ARIS projektih.	Povečanje raziskovalnih kapacitet.
Ureditev RSF.	Bolj pluralna udeležba v ukrepih RSF (pedagogi, študenti, pravna področja) in transparentnost poslovanja.
Ključne slabosti	Predlogi ukrepov
Neenakopravna obravnava znanstvenih disciplin pri vrednotenju znanstveno-raziskovalnega dela.	Aktivno sodelovanje PF v vseh postopkih, v katerih ta lahko sodeluje (npr. postopkih UL) in v katerih se določajo pravila vrednotenja znanstveno-raziskovalnega dela (za potrebe financiranja znanstveno-raziskovalne dejavnosti).

2.3 Sodelovanje z okoljem in prenos znanja

Pedagogi in raziskovalci PF so tudi v letu 2023 tesno sodelovali z okoljem, in sicer kot **člani komisij, državnih in drugih organov** (npr. Ustavno sodišče, Državna volilna Komisija, Državnotožilski svet, Etična komisija za presaditve, Strateški svet za zdravstvo v Kabinetu Predsednika Vlade RS, Komisija za izdajo in odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije upravitelja v postopkih zaradi insolventnosti in prisilne likvidacije, Strokovni svet za trajnostni razvoj javne uprave, Svet Narodne galerije), v okviru lokalne samouprave, kot **člani delovnih teles**, predvsem v sestavi ministrstev (npr. Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti), ali drugih iniciativ in nevladnih organizacij, **članstvom v mednarodnih organizacijah** (npr. Evropski odbor za socialne pravice, OSCE), domačih in mednarodnih strokovnih združenjih (npr. Društvo za ustavno pravo, Društvo za delovno pravo in socialno varnost) ali zvez, arbitražah (npr. Stalna arbitraža za kolektivne delovne spore pri

Zavarovalnici Triglav) in drugih gremijih, člani **uredniških odborov** ipd. Aktivno so sodelovali z **gospodarstvom** (npr. organi nadzora), odvetniškimi pisarnami, osrednjimi deležniki v pravosodju ter organizacijami, ki zastopajo poklicne skupine pravosodja, ter sodelovali v različnih oblikah usposabljanj, npr. v okviru Upravne akademije, kot domači in nacionalni eksperti, itd. Pedagogi in raziskovalci PF so prav tako bili aktivni kot **strokovni komentatorji** v medijih (televizija, radio, tiskani oz. elektronski mediji). V letu 2023 je PF nadaljevala z izvajanjem sporazumov o sodelovanju, nekaj, npr. sporazum z Vrhovnim sodiščem RS, pa je obnovila.

Prenos znanja je tudi v letu 2023 potekal na ustaljene načine, in sicer z organizacijo in sodelovanjem na domačih in mednarodnih znanstvenih in strokovnih srečanjih ter sodelovanjem s področnimi deležniki (npr. zbornice, društva, klub Alumnov PF, v katerega se je 2023 včlanilo 57 novih članov), prav tako pa se je, sicer v modularno omejenem obsegu, izvajal sistem t. i. specializacij. Med osrednje oblike prenosa znanja štejemo tudi zdaj že dobro uveljavljen sistem t. i. pravnih klinik, v okviru katerih študenti pridobivajo praktične spretnosti in veščine, enako pa velja za sistem tekmovanj v pravnem argumentiranju (angl. *moot-court competition*). V razmerju do okolja oziroma trga dela, je pomemben ukrep v letu 2023 predstavljala **ureditev angl. prevodov strokovnih nazivov**. V letu 2023 je vodstvo PF pričelo pripravljati podlage za vzpostavitev t. i. centra za usposabljanje v pravu, v okviru katerega bi PF aktivno sodelovala z okoljem. Leta 2023 je prav tako bil sprejet **Pravilnik o mikrodokazilih** Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, ki pa se še ne uporablja.

SODELOVANJE Z OKOLJEM IN PRENOS ZNANJA

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Izvajanje številnih obštudijskih dejavnosti.	Pridobivanje spretnosti in veščin, za delo v praksi.
Ureditev RSF.	Bolj pluralna udeležba v ukrepih RSF (pedagogi, študenti, pravna področja) in transparentnost poslovanja.
Ureditev angl. prevoda strokovnih nazivov.	Povečanje konkurenčnih možnosti naših diplomantov v tujini.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Majhen interes za vpis v program za izpopolnjevanje tudi v letu 2023.	Prizadevanje za zakonsko ureditev strokovnih nazivov (npr. z Zakonom o odvetništvu) in dodatna promocija aktivnosti.
Izvajanje preštevilnih obštudijskih dejavnosti, kar lahko vpliva na izvajanje študijskega procesa.	Celovita analiza dejavnikov, ki vplivajo na (ne)udeležbo na predavanjih.

2.4 Ustvarjalne razmere za delo in študij

Obštudijske dejavnosti

Tudi študijskem letu 2022/23 je bil študentom na voljo bogat nabor obštudijskih dejavnosti, in sicer udeležba na tekmovanjih v pravnem argumentiranju (ECTS ovrednoteno) in pravnih klinikah (ECTS ovrednoteno), aktivna ali pasivna udeležba v sistemu tutorstva, individualno raziskovalno delo, sodelovanje v ukrepih razvojnega stebra financiranja, udeležba na strokovnih ekskurzijah, športnih aktivnostih, društveni dejavnosti, jezikovni tečaji (organizirani tudi za zaposlene), ipd. Leta 2023 so predstavniki PF sodelovali v delovni skupini UL, namenjeni preučitvi in ureditvi položaja t. i. nadarjenih študentov. Študenti se vsako leto lahko udeležijo številnih seminarjev, poletnih šol ali drugih dogodkov, ki so lahko ovrednoteni z ECTS točkami. Pregled tekmovanj, pravnih klinik in poletnih šol ali seminarjev je prikazan spodaj.

TEKMOVANJE	MENTORSTVO	UVRSTITEV
All-European International Humanitarian and Refugee Law Moot Court Competition	dr. Vasilka Sancin, dr. Maruša Tekavčič Veber	uvrstitev v četrtfinale
CEEMC, Central and East European Moot Court	dr. Ana Vlahek	1. mesto (ekipa), Best Speaker Award (Lea Zahrastnik)
Concours européen des droits de l'homme René-Cassin	Filip Dougan	5. mesto
ELMC, European Law Moot Court	dr. Ana Vlahek	2. mesto regionalnega finala, kar ustreza 5.–8. mestu na svetu
Helga Pedersen Moot Court Competition	dr. Marjan Kos	4. mesto (regionalni del tekmovanja), 28. mesto (skupna uvrstitev), nagrada za najboljšo govorko na regionalnem delu tekmovanja (Lucija Mežek)
Hugo Sinzheimer Moot Court Competition	dr. Luka Tičar, dr. Primož Rataj	3. mesto
IBA International Criminal Court (ICC) Moot Court Competition	dr. Vasilka Sancin	uvrstitev v četrtfinale
ICC, International Commercial Mediation Competition	dr. Neža Pogorelčnik Vogrinc	11. mesto
Model United Nations konferenca – MUNLawS	dr. Vasilka Sancin	uspešna udeležba
Model United Nations konferenca - CMUNNY	dr. Vasilka Sancin	uspešna udeležba

Model United Nations konferenca – UCYMUN	dr. Vasilka Sancin, dr. Maša Kovič Dine	1. mesto (najuspešnejša delegacija), Best Delegate Award (Gal Veber, Benjamin Nahtigal, Marta Lipovec), Best Judge Award (Mark Jeršič), Diplomatic Commendation Award (Lovro Bobnar), Honourable Mention (Rok Šarić)
Monroe E. Price Media Law Moot	Ana Samobor	1. mesto na regionalnem delu tekmovanja in uvrstitev na mednarodni del tekmovanja
PAX Moot Competition	Filip Dougan	1. mesto (ekipa), Best Oralist Award (Matej Igličar)
Regionalno Moot Court tekmovanje v postopku pred Evropskim sodiščem za človekove pravice	Jaka Kukavica	3. mesto
SLAM, Sports Law Arbitration Moot	dr. Marjan Kos	uvrstitev med 4 najboljše ekipe
Študentsko tekmovanje Kırımlı Dr. Aziz Bey	dr. Maruša Tekavčič Veber	uvrstitev v skupinski del
Tekmovanje s področja kazenskega prava EU (projekt Pre Crim)	dr. Miha Hafner	Tekmovanje je potekalo v mešanih ekipah, v katerih so sodelovali študenti različnih fakultet. Zmagala je ekipa, v kateri sta bila dva predstavnika Pravne fakultete Univerze v Ljubljani.
Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot	dr. Damjan Možina	David Hunter Award - Honorable Mention (top 25) - Best Written Memorandum for Claimant; Fali Nariman Award - Honorable Mention (top 26) - Best Written Memorandum for Respondent; Werner Melis Award for Best Memorandum for Respondent - Honorable Mention (top 29)

PРАВNA KLINIKA	MENTORSTVO
Pravna svetovalnica za begunce in tujce	Ana Samobor
Mednarodnopravna okoljska klinika	dr. Vasilka Sancin in dr. Maša Kovič Dine
Pravo v športu	Jaka Kukavica

Delovno-pravna klinika	dr. Luka Tičar
Upravnosodna klinika	dr. Bruna Žuber
Socialnopravna klinika	Sara Bagari
Priprava pogodb s področja civilnega in gospodarskega prava	dr. Karmen Lutman
Pravna klinika »Transparentnost in integriteta v javnem in zasebnem sektorju«	dr. Marjan Kos
Pravna svetovalnica za varstvo pred diskriminacijo	dr. Tilen Štajnpihler Božič in Nejc Urankar

POLETNA ŠOLA	DATUM
Poletna šola francoskega in evropskega prava	28. 8. – 1. 9. 2023
Seminar avstrijskega prava	18. – 22. 9. 2023
Sustainable Business Law	21. – 25. 8. 2023

Informiranje študentov

PF s svojim delovanjem na različnih področjih dobro skrbi za informiranost bodočih študentov. Dijaki lahko informacije glede študijskega procesa pridobijo na vsakoletnih informativnih dnevih, ki potekajo v prostorih PF, in na vsakoletnem sejmu Informativa. Na 14. sejmu Informativa je PF zabeležila približno 1000 obiskovalcev, sicer pa je bila rekordno obiskana (skoraj 28.000 dijakov). Izjemno dobro je bil izpeljan tudi Informativni dan, ki je v sedmih skupinah imel okoli 1000 obiskovalcev. Ob tem pa pedagogi PF na povabilo srednjih šol in organizatorjev drugih informativnih dogodkov za dijake vsako leto študij na PF na celotnem območju Slovenije. Leta 2023 smo obiskali približno 10 srednjih šol. Vse podatke o študiju lahko zainteresirani pridobijo tudi na spletni strani PF (v slovenskem in angleškem jeziku), ki se v študijskem letu 2023/24 prenavlja, čemur je namenjena tudi posebna rubrika »Bodoči študenti«. Za dodatne informacije sta dnevno na voljo dva referata za študentske zadeve; za pomoč študentom glede študijskih zadev na PF skrbita študentski referat za I. in II. stopnjo in študentski referat za III. stopnjo. Preko spletne oglasne deske in možnosti prejemanja obvestil z oglasne deske na elektronske naslove študente obveščata o študiju in o aktualnem dogajanju na PF. Referat je študentom dnevno dostopen v času uradnih ur. Študentom je na voljo tudi mednarodna pisarna, ki skrbi za vrsto dodatnih aktivnosti študentov, kot so izmenjave in prakse v tujini, pa tudi za informiranost študentov glede drugih možnosti pridobivanja mednarodnih izkušenj. V okviru PF deluje tudi Karierni center, pri čemer je PF leta 2023 sklenila, da ponovno okrepi njegove aktivnosti.

Študenti s posebnimi potrebami

PF ustrezno prilagaja študijski proces in infrastrukturo študentom s posebnimi potrebami in jim s tem zagotavlja popolno in nemoteno udeležbo v študijskem procesu. Infrastruktura na PF je

ustrezno prilagojena študentom s posebnimi potrebami, ki so gibalno ovirani, saj jim je omogočeno nemoteno gibanje in dostop do vseh prostorov na PF (dvigala, prilagojene učilnice idr.). Problem predstavljajo le vhodna vrata v PF, ki niso drsna in opremljena s senzorjem in zato gibalno oviranim študentom onemogočajo samostojen dostop do prostorov PF. PF je na pobudo študentov že v letu 2017 razmislila o možnostih dodatnih prilagoditev, ki bi odpravile te ovire, a je po preučitvi vseh možnih rešitev ugotovila, da je najustreznejša rešitev ta, da študenti, ki potrebujejo pomoč, po telefonu pokličejo vratarja PF, ki jim pomaga vstopiti v stavbo. Po številnih prilagoditvah, ki izhajajo iz preteklih poročil, je PF v letu 2023 opremila vsa dvigala s pripomočki, ki omogočajo slepim ali slabovidnim njihovo uporabo. Študentom s posebnimi potrebami so na voljo vse informacije in pomoč, ki jih nudijo službe, ki skrbijo za svetovanje in pomoč vsem študentom. Poleg tega se študentom s posebnimi potrebami nudi dodatno pomoč v obliki tutorstva za študente s posebnimi potrebami. Iz poročila dela tutorjev sicer izhaja, da študenti s posebnimi potrebami ne iščejo tutorske pomoči. Kljub temu je fakulteta sprejela odločitev, da se tovrstno tutorstvo ohrani in s tem ohrani možnost takšne pomoči. Komisija za študentske zadeve pri obravnavi vlog za status študenta s posebnimi potrebami poskuša čim bolj prilagoditi izvajanje študijskega programa posameznemu študentu ter mu s tem olajšati študij na PF. Za študente, ki potrebujejo take prilagoditve, je urejena tudi možnost opravljanja pisnih izpitov na prenosnem računalniku PF v izpitnem prostoru ali pa lahko ti študenti opravljajo izpit zgolj ustno. V študijskem letu 2022/23 je posebne prilagoditve na podlagi statusa študenta s posebnimi potrebami uživalo 12 študentov, in sicer z razlogi: delna ali popolna izguba sluha, dolgotrajna bolezen, gibalna oviranost, govorno-jezikovne motnje, motnje avtističnega spektra, psihosocialne težave, telesnimi poškodbami in/ali dolgotrajnejšo rehabilitacijo. Vsem je bil dodeljen širok nabor individualiziranih prilagoditev študijskega procesa.

Tutorstvo

Na PF že vrsto let deluje zelo učinkovit sistem tutorstva. Temelj tega sistema je prostovoljno delo velikega števila študentov višjih letnikov, ki želijo pomagati mlajšim kolegom pri študiju. Aprila 2023 je bil sprejet nov Pravilnik o tutorstvu na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, ki določa pravno podlago in opredeljuje poglobitve fakultetne organe, ki skrbijo za nemoteno delovanje tutorstva, vrste tutorstva, pa tudi postopek imenovanja tutorjev in njihove obveznosti.

Tudi v študijskem letu 2022/23 so se na PF izvajala uvajalno tutorstvo, predmetno tutorstvo, tutorstvo za študente s posebnimi potrebami, tutorstvo za študente športnike in tutorstvo za tuje študente. Največ zanimanja je za predmetna tutorstva, torej za pomoč študentov pri konkretnih predmetih, in za tutorstvo za tuje študente, kjer študenti naše fakultete pomagajo študentom, ki so na študijski izmenjavi preko programa Erasmus (kar obsega vse od pomoči pri iskanju nastanitve, urejanju statusa pa do soočanja s študijskimi izzivi). Manj zanimanja je za uvajalno tutorstvo, kjer študentje pomagajo novo vpisanim študentom pri uvajanju v nove oblike učenja. Za tutorja za študente s posebnimi potrebami ni velikega povpraševanja, prav tako ni velikega povpraševanja za tutorje za študente športnike. Predmetno tutorstvo se je v letu 2022/23 izvajalo pri 15 predmetih. Gre za predmete: Rimsko pravo, Ustavno pravo, Evropsko ustavno pravo, Uvod v pravoznanstvo, Ekonomija, Pravna zgodovina, Finance, Kazensko pravo, Kazensko procesno pravo, Delovno pravo, Korporacijsko pravo, Civilno pravo, Gospodarsko pravo, Civilno procesno pravo in Upravno procesno pravo. Vse bolj pomembno postaja tutorstvo za tuje študente. Tutorji tujim študentom nudijo pomoč pri čim bolj uspešni integraciji v novo okolje, prilagoditvi novemu načinu študija in s svojimi aktivnostmi skrbijo za to, da imajo tuji študentje več stika s slovenskimi študenti, kar so v preteklosti pogrešali. Ob razmeroma velikem številu tutorjev za tuje študente je to pomenilo zelo

personalizirano obravnavo, saj so se tutorji lahko posvetili vsakemu tujemu študentu posebej. Vsi tutorji so izbrani na podlagi javnega razpisa (pri predmetih, ki so delno plod tradicije, delno pa se seznam vsako leto prilagaja željam študentov in prijavam tutorjev). Kandidate po posvetovanju z nosilci predmetov izbire Komisija za tutorstvo, v kateri sodelujejo tudi predstavniki študentov, ki sestavljajo polovico članov komisije. Delo tutorjev nadzoruje Komisija za tutorstvo, na konkretni ravni pa delo predmetnih in uvajalnih tutorjev usmerja in olajšuje koordinator tutorjev, delo tutorjev za tuje študente pa njihov koordinator. Oba predstavljata dragoceno povezavo med velikim številom tutorjev (predmetnih je bilo v lanskem študijskem letu kar 49) in Komisijo. Oba koordinatorja imenuje zbor tutorjev na predlog prodekana za študijske zadeve za dobo dveh let.

Knjižnica PF

Knjižnica PF (v nadaljevanju knjižnica) je v letu 2023 knjižnično dejavnost, kot izhaja tudi iz področnih rubrik ankete, izvajala strokovno in kakovostno, hkrati pa skrbela, da je bilo njeno delovanje v skladu z letnim načrtom dela. Vodstvo PF se zaveda velikega pomena knjižnice za študijski in raziskovalni proces na fakulteti in vsako leto zagotavlja ustrezna sredstva za njeno delovanje. Predstojnik knjižnice, člani knjižničnega odbora in vsi zaposleni v knjižnici so se trudili, da so bila sredstva kar se da smotrno porabljena za doseg dolgoletnega cilja knjižnice, to je gradnja najkvalitetnejše pravne knjižnične zbirke na našem področju. Najpomembnejša naloga, ki so si jo zadali zaposleni v knjižnici v letu 2023, je bila zagotovitev ustreznega in dovolj velikega prostora za novo pridobljeno gradivo. V ta namen je bila v začetku leta preurejena postavitvev gradiva v skladišču ter izloženo podvojeno, zastarelo in uničeno gradivo. Kupljeni so bili novi knjižni regali in ustrezno umeščeni v skladiščni prostor knjižnice. Od maja do avgusta je bilo iz prostega pristopa v skladišče preseljenih več kot 10.000 enot gradiva, ki je izšlo pred letom 2000. Ločnica, ki sedaj določa postavitev gradiva, je leto 2000. Gradivo izdano pred letom 2000 se nahaja v skladišču knjižnice, gradivo izdano po tem letu pa se nahaja v prostem pristopu. S pomočjo študentov je bilo opravljeno ogromno dela, saj je bilo potrebno pripraviti ustrezne sezname gradiva, gradivo poiskati na policah, spremeniti postavitev v elektronskem katalogu COBISS in gradivo po abecedi umestiti na ustrezno mesto v skladišču. Posledično je bilo potrebno tudi gradivo v skladišču večkrat prestaviti. Projekt se je zaključil z ustrezno razporeditvijo gradiva v prostem pristopu, kjer je sedaj na policah dovolj prostora za prirast gradiva v naslednjih nekaj letih. V luči ideje, da naj knjižnica ne bi bila zgolj izposojevališče knjig in prostor za učenje, zaposleni v knjižnici skupaj z zaposlenimi na fakulteti pripravljajo tudi dogodke povezane z življenjem na fakulteti.

V letu 2023 je potrebno izpostaviti pripravo razstave »Martin Pegius (1523-1592)« in organizacijo »Pogovora o(b) knjigi Accommodating Diversity in Multilevel Constitutional Orders«. Razstava je bila pripravljena v počastitev 500-letnice rojstva Martina Pegiusa v sodelovanju z as. Vidom Žepičem in je bila na ogled v prostorih knjižnice. Pogovor o(b) knjigi, katere urednika sta bila zaposlena na fakulteti dr. Marjan Kos as. Jaka Kukavica in je izšla pri ugledni založbi Routledge sta izvedla as. Jaka Kukavica in dr. Maruša Tekavčič Veber, moderiral ga je. dr. Luka Mišič. Knjižnica posveča posebno pozornost študijski in strokovni pravni literaturi. V skladu z novim »Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe« so bili oblikovani in objavljeni seznam študijske literature. Še pred tem so bili pedagogi pozvani k posodobitvi seznamov literature v študijskih programih.

Z namenom zagotavljanja navedene študijske literature je knjižnica dokupila manjkajoče izvode. Na podlagi stalnega spremljanja pogostnosti uporabe oziroma izposoje študijske literature je prilagodila izposojevalni čas navedenega knjižničnega gradiva, s čimer je

omogočila čim smotrnejšo uporabo literature čim večjemu številu uporabnikov. Knjižnica je bila odprta skozi celo leto od ponedeljka do petka, s skrajšanim delovnim časom tudi v poletnem času in času kolektivnega dopusta. Sodelovanje med knjižnico in univerzitetnimi službami poteka zelo dobro. Zaposleni v knjižnici uspešno sodelujejo z Univerzitetno službo za knjižnično dejavnost UL, z njihovo pomočjo skušajo promovirati odprto znanost in objavljane v RUL-u in nuditi čim večjo podporo na tem področju vsem zaposlenim na fakulteti. Spremembe na tem področju zahtevajo od zaposlenih nenehno izobraževanje in usposabljanje za nove načine dela, zaposleni pa svoja znanja izpopolnjujejo tudi z udeležbo na domačih in mednarodnih konferencah s področja bibliotekarstva ter informacijskih znanosti.

V preteklem letu so se tri zaposlene udeležile tudi t. i. *staff traininga* na tujih univerzah in sicer v Helsinkih, Madridu in Regensburgu. Knjižnica ima svojega predstavnika tudi v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema UL. Knjižnica študentom z gibalnimi ovirami nudi individualno obravnavo in dodatne storitve, s katerimi jim skuša na najenostavnejši način zagotoviti dostop do vseh razpoložljivih pravnih ter drugih strokovnih virov. Po potrebi določena lažje dostopna mesta v čitalnici nameni le gibalno oviranim študentom, prav tako pa jim omogoča daljši rok izposoje gradiva.

Omeniti je treba tudi, da knjižnica zagotavlja vso potrebno literaturo za udeležence pravnih tekmovanj, na katerih PF dosega odlične rezultate, ter na fakulteti aktivne tutorje. Zaposleni skrbijo za ustrezno predstavitev knjižnice na informativnih dnevih in uvajalnih predavanjih za tuje študente. Posebno pozornost namenijo študentom prvih letnikov, v sodelovanju s pedagogi jih usmerjajo v samostojno iskanje in uporabo knjižničnega gradiva, ki ga potrebujejo za študij in izdelavo seminarskih nalog. Pomemben kazalnik kakovosti je zadovoljstvo uporabnikov knjižnice, na kar sta tudi v preteklem letu pozitivno vplivala kakovostno delo in prijaznost vseh zaposlenih v knjižnici. Dobro delo zaposlenih se je odražalo tako preko hitre, učinkovite in strokovne pomoči zaposlenih na izposoji (pri iskanju relevantne pravne literature, pri hitrem zagotavljanju dostopa do gradiva v okviru dela na izposoji ter pri izvajanju medknjižnične izposoje) kot tudi preko zagotavljanja in ohranjanja mirnega in prijetnega vzdušja v prostorih knjižnice.

Svoje zadovoljstvo so študentje izrazili tudi v študentskih anketah, katere rezultati so bili v letu 2023 izjemni. Omeniti je potrebno tudi strokovno delo katalogizatorjev, ki poleg vnosa novega gradiva v elektronski katalog COBISS skrbijo tudi za urejeno bibliografijo vseh zaposlenih na PF. Zaposleni v knjižnici si iz leta v leto prizadevajo knjižnične storitve v največji možni meri prilagoditi aktualnim potrebam študentov, pedagogov in ostalih obiskovalcev knjižnice.

V okviru Inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF vse od leta 1947 deluje **Depozitarna knjižnica ZN DL-27**. V letu 2023 je Depozitarna knjižnica ZN poleg rednega knjižničarskega dela (predvsem pomoč pri online iskanju dokumentov OZN, ki so težje najdljivi oz. dostopni, izposoja, baze podatkov) izvedla še naslednje ukrepe, ki bodo ostali med prioritetskimi nalogami tudi v prihodnjih letih: predstavljane dela in zbirke ZN preko spleta; kontrolirano izločanje gradiva (predvsem dokumentov in publikacij ZN, ki so dostopni prek spleta). Depozitarna knjižnica deluje po potrebi.

KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
--	---------------------------------

Pridobitev dodatnega prostora za gradivo v prostem pristopu.	Gradivo je ustrezno razporejeno, pregledno in lahko dostopno
Priprava seznamov študijske literature in dokup manjkajočega gradiva.	Sistematično zagotavljanje temeljne študijske literature
Organizacija razstav in dogodkov.	Izvedba dodatnih aktivnosti v knjižnici s sodelovanjem ostalih zaposlenih na fakulteti
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
(Ne)uporaba novih programskih orodij in izboljšav.	Uvedba lokatorja v elektronskem katalogu COBISS, prehod na novo programsko opremo
V knjižnici ni omogočeno negotovinsko poslovanje.	Preučitev možnosti za uvedbo negotovinskega poslovanja oziroma plačevanja terjatev preko spleta
Pomanjkanje prostora za skupinsko učenje (predvsem v izpitnem obdobju).	Analiza prostorske ureditve z možnostjo spremembe funkcionalnosti nekaterih prostorov se nadaljuje tako na ravni knjižnice kakor na širši ravni fakultete

Založniška dejavnost

V letu 2023 so bila v (so)založništvu založbe PF izdana naslednja dela:

- Znanstvena monografija **Uvod v pravo migracij in mednarodne zaščite** <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/145427971>
- Projektna študija / elaborat **Razvoj in odpornost pametnih mest in skupnosti na področju javne varnosti – enakovredna vloga žensk pri zagotavljanju miru in varnosti** [Elektronski vir] <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/165995011>
- Znanstvena monografija **Reforma institutov prava varstva starejših** <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/150498563>
- Strokovna monografija **Pravni in ekonomski vidiki trajnostne proizvodnje in potrošnje: v iskanju čarobne paličice ali nazaj h koreninam?** : študentski projekt za trajnostni razvoj v okviru ukrepa RSF "Vključevanje lokalnih, regionalnih in globalnih izzivov trajnostnega razvoja, interdisciplinarnosti in STEAM pristopov v študijski proces" (ukrep C.III.1) : študija primera: Pravni in ekonomski vidiki proizvodnje in prodaje trajnostnih proizvodov <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/144610819>
- Znanstvena monografija **Veliki znanstveni komentar posebnega dela Kazenskega zakonika (KZ-1)** <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/140384771>
- Znanstvena monografija **Sodniške insignije v evropskem in slovenskem pravnem izročilu** <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/146002435>
- Zbornik **Simpozij Pravo v informacijski družbi** : zbornik povzetkov <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/148695299>

- Konferenčni zbornik **XXI. Dnevi civilnega in gospodarskega prava**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/151549443>
- Znanstvena monografija **The limits of responsibility to protect**
<https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/150849027>

USTVARJALNE RAZMERE ZA DELO IN ŠTUDIJ

Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Nezmožnost nadomestitve izbirnega predmeta z akreditirano obštudijsko dejavnostjo na programu II. stopnje.	Opraviti analizo stanja (koliko študentov II. stopnje sodeluje v akreditiranih obštudijskih dejavnosti) in razmisliti, kako bi jim bilo mogoče tako pridobljene kreditne točke priznati v okviru študijskega programa, pri čemer velja, da se bo drugostopenjski študijski program izvajal le še nekaj let. Analizo in predloge za implementacijo opravi Komisija za študijske zadeve in Komisija za kakovost.
Vpis v knjižnico preko spleta še vedno ne prinaša pričakovanih izboljšav.	Izboljšanje funkcionalnosti spletnega vpisa z uporabo študentskih izkaznic in morebitna nadgradnja podatkovnih baz (spletni vpis ne prinaša zadostnih podatkov o članih za nadaljnjo uporabo in analitiko)
Neprimerna ureditev založniške dejavnosti (organizacijska in vsebinska zasnova, promocija).	Preureditev načina delovanja Založbe PF preloženo v leto 2024.

2.5 Upravljanje in razvoj sistema kakovosti

Delovanje sistema kakovosti

Komisija za kakovost skladno Pravil PF deluje kot delovno telo Senata PF. Komisija se sestaja periodično in po potrebi oziroma na pobudo različnih fakultetnih deležnikov. O sklepih komisije so redno obveščeni kolegij dekana PF in glede na vsebino tudi ostali organi PF. Komisija pripravlja Letno poročilo s poročilom o kakovosti, njeni člani sodelujejo v drugih delovnih telesih oziroma opravljajo področne analize (npr. uporaba IKT v študijskem procesu, delo z nadarjenimi študenti), v letu 2023 pa je komisija pripravila osnutek nove strategije PF, ki je bila potrjena v istem letu, ter vzpostavila mehanizem spremljanja izpolnjevanja tam določenih ciljev.

Spremljanje in izboljšanje kakovosti

Študentska anketa za študijsko leto 2022/23 kaže podobne rezultate kot v letih poprej (glej pretekla poročila). Krovni kriterij **zadovoljstva s študijem** je zadovoljiv, in znaša 4.1 (točk od 5). Razen možnosti opravljanja obveznih predmetov v tujini (3.9) in (ne)primernosti priznavanja v tujini opravljenih obveznosti (3.8), so visoko (4.1 ali več) ocenjeni vidiki mednarodne mobilnosti. Prostor in oprema PF so ocenjeni nadpovprečno, z izjemo (ne)primernostjo prostora za individualno delo (3.9) in npr. brezžičnim omrežjem, ki se je leta 2023 pričelo posodabljati, medtem ko študenti tradicionalno izpostavljajo nezadovoljstvo z urnikom oziroma razporedom ur za predavanja in vaje (3.4). Svetovalna pomoč je deloma ocenjena dobro, npr. v razmerju do sistema tutorstva, medtem ko je delo referata ocenjeno kot povprečno (3.9). Nižje je ocenjena določitev uradnih ur, enako pa velja za slabo ocenjeno (3.2) karierno svetovanje, zaradi česar bo PF krepila aktivnosti kariernega centra in s kariernim razvojem povezanih dogodkov. Odlično ali nadpovprečno so ocenjeni vsi vidiki delovanja knjižnice, kot običajno negativno pa delovanje Študentskega sveta in izbor (športnih) obštudijskih dejavnosti ter, glede na število pravnih klinik, možnosti strokovnih ekskurzij in siceršnjega aktivnega sodelovanja s prakso izrazito presenetljivo, a vendar običajno nizko ocenjene možnosti spoznavanja zunanjih institucij. Izrazito nizko je ocenjena tudi zunanja izbirnost (3.0), čeprav so z njo vsi študenti formalno seznanjeni. **Povprečje izvajalcev** (dodiplomski študij) je visoko. Večina izvajalcev je ocenjena s povprečno oceno 4.5 ali več, medtem ko so izvajalci s povprečno oceno 4.4, ki je še vedno visoka, in nižjo, v izraziti manjšini. Pri tem se zavedamo, da je individualna povprečna ocena lahko zavajajoča, saj je odvisna od števila izvajalčevih predmetov, deleža, s katerim pri posameznem predmetu sodeluje, števila vpisanih študentov, letnika, v katerem se predmet izvaja, njegove zahtevnosti in (ne)obveznosti oziroma izbirnosti. Tudi zato je PF leta 2023 pričela pripravljati spremenjene kriterije za nagrajevanje najboljših pedagogov, ki so doslej temeljili izključno na študentskih anketah. **Povprečje PF** sicer znaša 4.5, pri čemer so najvišje ocenjeni kriteriji korektnosti (4.7), pripravljenosti (4.6) in kakovosti (4.5), nižje, a ustrezno (4.4 in 4.3) sta ocenjena kriterija razumljivosti in zanimivosti. Nižje, a zadovoljivo je povprečje študijskih programov, ki znaša 4.3, brez pomembnih negativnih odstopov in z visoko ocenjenim kriterijem obveščenosti (4.5). Kot v letih poprej je pri **povprečju predmetov**, ki prav tako znaša 4.3, najnižje ocenjen (3.0) kriterij ustreznosti kreditnih točk, zanimivo pa je, da so z visoko oceno 4.4 ocenjene vsebine, medtem ko so kompetence ocenjene nižje, a s še zmeraj ustrezno oceno 4.1. Zanimivo, praviloma vse rubrike, tj. povprečne izvajalcev, povprečje študijskih programov in povprečje predmetov na podiplomskem študiju naraste za eno do dve točko (4.6, 4.6., 4.8), še nekoliko pa se zniža kriterij ustreznosti kreditnih točk, ki znaša vsega 2.9. V okviru doktorskega študija, so skoraj vsi splošni kriteriji prvega letnika ocenjeni nizko, z odstopajočimi vrednostmi okoli 3.0 in največ 3.8 ali 3.9 z nekaterimi izjemami, medtem ko se v višjih, sploh pa v zadnjem letniku študija izrazito dvignejo in približujejo celo 5.0. Kot že omenjeno, je prilagoditev doktorskega študija leta 2023 po vzorčni evalvaciji NAKVIS bila določena med nalogami Komisije za doktorski študij. Doktorski študijski program Varstvo okolja je predmet samoevalvacije Fakultete za gradbeništvo in geodezijo UL.

UPRAVLJANJE IN RAZVOJ SISTEMA KAKOVOSTI

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Sprejem Strategije razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2030.	Rekonceptualizacija razvojnih ciljev na različnih področjih delovanja (pedagoški proces, raziskovanje, mednarodno sodelovanje).
Pozitivna ocena doktorskega študija v okviru vzorčne evalvacije NAKVIS.	Dvig kakovosti doktorskega študija.
Spremljanje izpolnjevanja Strategije razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2030.	Spremljanje (ne)izpolnjevanja srednje- in dolgoročnih razvojnih ciljev.
Intenzivnejša analiza področnih izzivov v okviru delovnih teles oziroma skupin (npr. uporaba IKT v študijskem procesu, uvedba mikrodokazil, delo z nadarjenimi študenti, načrtovana analiza uporabe UI v študijskem procesu, načrtovana analiza dejavnikov, ki vplivajo na neudeležbo v študijskem procesu).	Aktivno odpravljanje izzivov, vezanih na izvajanje študijskega procesa.
Vzpostavitev nove spletne strani (zaključek projekta v 2024).	Urejenost enotnih komunikacijskih kanalov (spletna stran in spletne učilnice).
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Kot vsako leto, je pri nekaterih kazalnikih kakovosti težko ugotoviti razloge za določeno bodisi visoko bodisi nizko oceno oz. nek statistični faktor.	Aktivna razprava na različnih ravneh (fakulteta, komisije, delovne skupine) in predlog ukrepov vodstvu.

2.6 Mednarodne evalvacije in akreditacije

Mednarodnih akreditacij za področje Pravo ni.

3 DELOVANJE FAKULTETE

3.1 Vodenje in upravljanje Univerze v Ljubljani

Pri vodenju in upravljanju UL fakulteta sodelovala v vrsti njenih organov. Članica Habilitacijske komisije je bila dr. Viktorija Žnidaršič Skubic, namestnik predsednika Statutarne komisije dr. Marko Kambič, predsednik Komisije za etična vprašanja dr. Aleš Novak, član Komisije za obštudijske dejavnosti Marjan Kos, članica Komisije za razvoj knjižničnega sistema Alenka Peterka, član Komisije za kakovost pa študent David Golob. Član Komisije za pritožbe kandidatov ob sprejemu na Univerzo je bil dr. Aleš Novak, njegova namestnica pa dr. Bruna Žuber. Član Komisije za sistem financiranja je bil dr. Miha Juhart. Predsednica komisije za revizijo je bila dr. Katarina Zajc. Senator Pravne fakultete je bil dr. Peter Grilc.

3.2 Kadrovski razvoj in načrt

Fakulteta je tudi v letu 2023 nadaljevala s kadrovskim pomlajevanjem, vendar pa je starostna oziroma karierna piramida še vedno močno nagnjena v korist visokošolskih učiteljev oziroma izrednih in rednih profesorjev, pri čemer je večina zaposlenih primarno zaposlena na pedagoških, le redko pa na raziskovalnih delovnih mestih. To lahko ima tako pozitivne (npr. izkušnost pedagoškega kadra, kakovost pedagoškega dela) kot tudi negativne učinke (negativni finančni učinki, manjša intenzivnost prelivanja raziskovalnega dela v pedagoški proces). Pomembnejši zasuk v razmerju med zaposlenimi glede na karierni razvoj, ki lahko doprinese k intenzivnejšemu razvoju posameznih pravnih področij ali razvoju novih pravnih področij, novim oblikam mednarodnega sodelovanja, učinkovitemu nadomeščanju upokojenih profesorjev, ipd., bi lahko prineslo le intenzivno zaposlovanje raziskovalnih asistentov, ki bi lahko v omejenem obsegu opravljali tudi pedagoško delo, kar bi izboljšalo razmerje med pedagoškim kadrom in študenti, vendar pa je to glede velik na pomen pedagoškega dela in načine vrednotenja ter financiranja znanstveno-raziskovalne dejavnosti na področju prava oziroma družboslovja in humanistike težko pričakovati. Tako se je v študijskem letu 2023/24 na PF zaposlil le en mladi raziskovalec. V letu 2023 je bilo tako na fakulteti od skupno 96 zaposlenih 54 pedagoških sodelavcev, od tega 20 rednih profesorjev, 6 izrednih profesorjev, 14 docentov, 10 asistentov ter 4 asistenti z doktoratom. V letu 2023 je bilo na PF zaposlenih 13 raziskovalcev, od tega 2 mlada raziskovalca, 2 znanstvena svetnika in še 9 raziskovalcev (trije z in šest brez doktorata). Še vedno nezanemarljiv obseg raziskovalne dejavnosti fakulteta dosega z vključevanjem obstoječega pedagoškega kadra v raziskovalno dejavnost preko pogodb o dopolnilnem delu. Na fakulteti je bilo v preteklem letu deset zunanjih dopolnilno zaposlenih sodelavcev. V letu 2023 je bilo v strokovnih službah zaposlenih 29 sodelavcev. Pomembno vrzel v organizaciji PF sta zapolnili kakovostni zaposlitvi v novo-vzpostavljeni službi za raziskovalno dejavnost, pri čemer pa na fakulteti splošneje zaznavamo pomanjkanje ustreznih strokovnih kadrov na trgu dela, predvsem zaradi nekonkurenčnih plač v javnem sektorju. Razmerja med zaposlenimi na vseh delovnih mestih oziroma v razmerju do različnih stopenj kariernega razvoja ali odgovornosti delovnega mesta (npr. redni profesorji in profesorice, vodstvo fakultete, predsedovanje komisijam in delovnim telesom) kažejo spolno uravnoteženo strukturo. V letu 2024 se bo PF odzivala na področne

zaposlitvene potrebe, odvisne od števila razpoložljivih pedagoških oziroma raziskovalnih ur in drugih dejavnikov.

Leta 2024 je PF prešla na sistem APIS in v letu 2023 pričela prehod na sistem LODN, pri čemer je informacijska posodobitev fakultetnega poslovanja, sprožena s strani UL, povzročila nesorazmerno velike (nad)obremenitve v področnih službah, predvsem v finančno-računovodski in kadrovske službi, zaradi česar si PF obeta, da bo velik vložek v prihodnje prinesel velike poenostavitve poslovnih in drugih procesov na fakulteti, ob upoštevanju njenih specifik pri organizaciji delovnega procesa oziroma izvajanju pedagoškega in raziskovalnega dela (npr. dinamično prilagajanje projektnim zaposlitvam).

POSLOVANJE

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Uspešna implementacija sistema APIS, zaključevanje implementacije sistema LODN.	Poenostavitev poslovanja ob upoštevanju nekaterih specifik pri organizaciji delovnega procesa, npr. dinamično prilagajanje projektnim zaposlitvam.
Vzpostavitev Službe za raziskovalno dejavnost.	Prenos del in nalog iz finančno-računovodske službe in kadrovske službe na vsebinsko ustrezno zaokroženo delovno področje, kar bo vplivalo na učinkovitejšo podporo projektom
Ureditev RSF.	Transparentnost poslovanja ob bolj pluralni udeležbi v ukrepih RSF (pedagogi, študenti, pravna področja).
Nove zaposlitve in nadomeščanje odsotnih delavcev.	Nemoten tek delovnega procesa.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Še vedno neustrezno razmerje med visokošolskimi učitelji in asistenti.	Kljub določenim novim zaposlitvam asistentov v obdobju zadnjih petih let je treba s procesom nadaljevati tudi v prihodnjih letih, in sicer glede na razpoložljivo število pedagoških in raziskovalnih ur.
Pomanjkanje kapacitet za večji obseg raziskovalne dejavnosti na področju prava.	Krepitev raziskovalne dejavnosti z ustreznim načrtovanjem raziskovalnih ur.

Neprimerno vrednotenje znanstveno-raziskovalnega dela na področju prava (financiranje, habilitacije).	Nadaljnja prizadevanja pri pristojnih organih UL in drugih organizacijah.
Deloma še zmeraj prisotne kadrovske težave v posameznih strokovnih službah ter nadaljnja tehnološka preobrazba poslovanja (LODN).	Prizadevanja za čim bolj učinkovito in pravočasno reševanje kadrovskih težav pri delovanju strokovnih služb (npr. računovodstvo) in uspešna implementacija LODN v letu 2024.

3.3 Informacijski sistem

Na področju strojne opreme je Pravna fakulteta tudi v letu 2023 nadaljevala z rednimi zamenjavami in nadgradnjami osebnih računalniških sistemov ter nekaterih delov sistemov v seminarjih. Žal UL ni pravočasno zagotovila možnosti za pridobitev sredstev iz skupnega javnega naročila, s katerimi bi na PF posodobili povsem zastarele projektorje in drugo IKT opremo v predavalnicah. Odlog je pomembno vplival na kakovost izvajanja študijskega procesa, medtem ko je PF z nadomeščanjem opreme morala pričeti sama oziroma mimo v ta namen določenih sredstev na ravni UL. Leta 2023 se je pričel postopek posodobitve brezžičnega omrežja in prenove spletne strani PF, delovne procese na fakulteti pa je pomembno zaznamoval že omenjen prehod na sistem LODN. Opravljena je bila analiza možnosti strojnega oziroma računalniško podprtega reševanja izpitov, ki je z uporabo lastnih računalnikov študentov omogočeno pri nekaterih predmetih.

INFORMACIJSKI SISTEM

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Uspešen prehod na sistem APIS.	Integracija poslovnih procesov, digitalizacija poslovanja, povečanje neposrednega nadzora zaposlenih nad svojimi podatki in podatki, povezanimi z aktivnostmi na pedagoškem in raziskovalnem področju.
Vzpostavitev nove spletne strani (zaključek projekta v 2024).	Urejenost enotnih komunikacijskih kanalov (spletna stran in spletne učilnice).
Nadaljevanje aktivnosti področnega multiplikatorja.	Krepitev kompetenc na področju IKT.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave

Nadomestitev zastarele avdio in video opreme v predavalnicah.	Pravočasna zagotovitev namenskih sredstev s strani UL oziroma realizacija projektov na lastne stroške PF z možnostjo povračila.
Še prisotne težave pri dostopu in urejanju skupnih dokumentov na ravni PF.	Vzpostavitev intraneta (zaključek predviden v 2024) in krepitev kompetenc pri uporabi skupnih orodij UL.

3.4 Komuniciranje z javnostjo

V letu 2021 je na PF za redne stike z javnostmi skrbel predvsem dekanat in tajnik PF v sodelovanju s kolegijem dekana, medtem ko je fakulteta konec leta 2022 v ta namen zaposlila novo osebo, hkrati pa je v istem letu zaživel fakultetni LinkedIn profil, ki predstavlja pomembno orodje za komunikacijo z javnostjo. Izpostaviti velja tudi pričetek prenove spletne strani PF, ki je stekel s prvimi sestanki delovne skupine konec leta 2022. Zaposleni na PF se pri tem še naprej po lastni presoji in v skladu z razpoložljivim časom individualno vključujejo v stike z javnostmi preko nastopov v različnih medijih.

O aktivnostih na PF se redno obvešča širša javnost z uporabo informacijskih sistemov, zlasti spletne strani fakultete.

KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTJO

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Vzpostavitev nove spletne strani (zaključek projekta v 2024).	Osrednji komunikacijski kanal za splošno in strokovno javnost (predstavitev PF, pedagogov in raziskovalcev, projektov).
Posodobitev celostne grafične podobe (CGP) PF (zaključek projekta v 2024)	Prepoznavnost PF in ureditev razmerja do CGP UL.
Vključevanje posameznih segmentov delovanja PF v družbena omrežja, predvsem LinkedIn.	Komunikacija z zainteresirano oziroma strokovno javnostjo.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Le delna profesionalizacija področja komuniciranja z javnostjo.	Preučitev možnosti profesionalizacije področja.

3.5 Načrt ravnanja s stvarnim premoženjem

Na stavbi Pravne fakultete v letu 2023 ni prišlo do večjih popravil ali vzdrževalnih del. Stanje stavbe je načeloma dobro. V letu 2023 je na PF pričela delovati delovna skupina, zadolžena za vzpostavitev t. i. sončne elektrarne (projekt se nadaljuje v 2024), izvedla se je že omenjena

posodobitev brezžičnega omrežja, v pretežni meri pa se je zaključila vgradnja vtičnic v fakultetnih predavalnicah. V istem letu so bile zagotovljene tudi nove skladiščne kapacitete v obstoječem skladišču knjižnice, s čimer je bil srednjeročno urejen izziv naraščajoče knjižnične zbirke. Ob nenadnem prenehanju pogodbenega razmerja z gostinskim ponudnikom je PF našla ustrezno zamenjavo, s čimer je bila – banalno, a na ravni vsakdanjika pomembno – zagotovljena možnost prehranjevanja f prostorih fakultete. Leto 2023 je negativno zaznamovala že omenjena zamuda UL pri pripravi skupnega javnega naročila, ki bi razrešilo tehnične težave z opremo v fakultetnih predavalnicah, s poudarkom na zastareli zvočni opremi in projektorjih. Na PF smo dosegli prve premike glede klimatizacije fakultetnih prostorov, in sicer v Senatni sobi, pričel pa se je postopek klimatizacije predavalnic. Že vse od leta 2019 fakulteta prav tako opozarja na prostorsko stisko, tako kar se pisarn kot tudi in predvsem predavalnic in seminarjev tiče, zaradi česar je PF v letu 2023 pričela analizirati možnosti najema ali celo nakupa dodatnih prostorov. Prostorska stiska bo največja v obdobju sočasnega izvajanja predmetov v različnih študijskih programih (glej uvodoma).

STVARNO PREMOŽENJE

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Redna zamenjava računalniške opreme, vključno s posodobitvijo brezžičnega omrežja.	Kakovost študijskega procesa in življenja in dela na fakulteti.
Oddaja poslovnega prostora v najem (restavracija).	Časovni izkoristek vezan na dnevno prehrano študentov in zaposlenih.
Zagotovljene nove skladiščne kapacitete knjižnice.	Povečevanje knjižnične zbirke.
Skorajšnji zaključek vgradnje vtičnic v fakultetnih predavalnicah.	Nemotena uporaba osebnih računalnikov.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	Predlogi ukrepov za izboljšave
Visoke temperature zlasti v južnem delu stavbe fakultete in njenih višjih nadstropjih, predvsem poleti.	Klimatizacija in preučitev možnosti ozelenitve dvoriščnih površin.
Prostorska stiska.	Reorganizacija, najem ali nakup prostorov.
Pomanjkanje prostora za hrambo koles.	Iskanje rešitev v prostorih fakultete.

3.6 Notranji nadzor

Za poročilo 2023 ni relevantno.

3.7 Izvajanje nalog po pooblastilu (nacionalno pomembne naloge)

Za poročilo 2023 ni relevantno.

3.8 Razvojni cilji

Razvojni cilji UL zajemajo vsebinske sklope internacionalizacije, kakovosti študija in prenosa znanja, ti cilji pa so (ne)posredno zajeti v dveh strategijah PF.

Internacionalizacija

Internacionalizacija v izobraževalni dejavnosti je celovito prikazana v predhodnem poglavju, zato so tukaj predstavljeni le izbrani vidiki oziroma statistični kazalniki.

PF vsako leto **razpiše mesta za tujce** tako v okviru programa I. kot tudi II. stopnje, in sicer 10 mest za Slovence brez slovenskega državljanstva (5 mest na rednem in 5 na izrednem študiju) ter enako za tujce. Na II. stopnji PF razpiše 1 mesto za Slovence brez slovenskega državljanstva in 4 mesta za tujce na rednem študiju in 5 mest za Slovence brez slovenskega državljanstva in 10 mest za tujce na izrednem študiju, pri čemer opozarjamo, da med tujce ne štejejo državljani EU. Zaradi zahtevnosti študija v slovenskem jeziku, kar je pogojeno z dejstvom, da študente v prvi vrsti pripravljamo na delo v slovenskem pravosodju oziroma pravnem redu, so tuji študenti pri študiju pravila neuspešni, interesa za študij pa je malo. Z uvedbo EMŠ v študijskem letu 2023/24, vpisnega pogoja za znanje slovenščine ni bilo, ta pa bo uveden v študijskem letu 2025/26. Zanimanja je bilo zato veliko, prav tako so zasedli vsa razpisana mesta tako na rednem kot na izrednem študiju, kar se še nikoli ni zgodilo. Nekateri so že kmalu po vpisu, najkasneje pa do konca prvega semestra ugotovili, da je jezikovna prepreka prevelika in se izpisali. Pravna fakulteta UL bo zato razmislila, da bi med vpisne pogoje ponovno dodala znanje slovenščine, tokrat na EMŠ. To pa ne velja v razmerju do **gostujočih študentov iz tujine**. Kot izhaja iz uvodnega dela poročila, slednji na PF prihajajo v velikem številu, na voljo pa jim je večje število izbirnih predmetov v angl. jeziku. Podobno velja za aktivnosti PF na področju **mednarodnih poletnih šol, seminarjev, konferenc in drugih dogodkov**, ki po eni strani dopolnjujejo in internacionalizirajo študijski proces, po drugi strani pa predstavljajo stičišče morebitnega prihodnjega projektnega sodelovanja. Dogodke kot so poletne šole Komisija za študijske zadeve lahko ovrednoti z ECTS točkami. Omeniti kaže, da PF že dalj časa preučuje možnosti uvedbe mednarodnega študijskega programa, a se zaradi zakonskih in drugih ovir, za to še ni odločila.

Kakovost študija in zunanja izbirnost

Ker smo po več letih izvajanja dvostopenjskega študijskega programa Pravo (I. in II. bolonjska stopnja) ugotovili, da pridobljene kompetence oziroma zasnova študija kot dvostopenjskega nista ustrezna, smo že pred več leti pričeli s postopkom priprave in akreditacije EMŠ, ki smo ga pričeli izvajati v študijskem letu 2023/24. Implementacija študijskega programa bo terjala posebno pozornost vseh deležnikov na fakulteti, z namenom zagotavljanja nemotenega in kakovostnega študijskega procesa tudi v tranzicijskem obdobju.

V študijskem letu 2022/23 sta dva študenta PF opravila zunanji izbirni predmet na Ekonomski fakulteti in na Filozofski fakulteti UL ter pridobila 9 ECTS. Študentom smo sicer ponudili 14 predmetov, zanimanja za opravljanje teh predmetov pa podobno kot v letih poprej ni bilo.

Sodelovanje z okoljem

PF že tradicionalno vključuje priznane strokovnjake iz prakse in visokošolske učitelje iz drugih visokošolskih organizacij v študijski proces; strokovnjaki kot gostujoči predavatelji študentom omogočijo povezovanje teoretičnega znanja s prakso ali jim kot specialisti na določenem področju (visokošolski učitelji) predstavijo svoje raziskovalno delo. Vsak nosilec predmeta se sam odloči, katerega strokovnjaka bo povabil k sodelovanju. Fakulteta gostujočim strokovnjakom njihovega sodelovanja v študijskem procesu, v katerem je sočasno navzoč tudi učitelj, ne plača. Zunanji strokovnjaki iz prakse pa so močno vpeti tudi v akreditirane pravne klinike, bodisi kot predavatelji bodisi kot mentorji v praksi. Kot omenjeno, je PF tudi v letu 2023 krepila medinstitucionalne odnose (npr. Vrhovno sodišče RS, odvetniška zbornica), pričela analizirati možnosti vzpostavitve centra za usposabljanje v pravu, njeni zaposleni pa so redno sodelovali s pravosodjem, drugimi institucijami in organi javnega sektorja in gospodarstvom ter mediji.

Strategija razvoja Pravne fakultete 2030

Strategija razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2030 (v nadaljevanju: Strategija) določa štiri samostojna, a vsebinsko povezana razvojna področja, ki obsegajo (i) izobraževanje in t. i. prenos znanja, (ii) raziskovanje, (iii) mednarodno sodelovanje in (iv) t. i. sistem upravljanja kakovosti, skupaj z delovanjem fakultete. Strategija, ki predstavlja skupek področnih smernic delovanja (ta so določena v uvodnih odstavkih posameznega razvojnega področja), ciljev in praviloma konkretiziranih ukrepov razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: PFUL) v obdobju do leta 2030, v tem smislu sledi temeljnim zavezam pretekle strategije, sprejete za zdaj že preteklo obdobje 2013-2020, Strategiji Internacionalizacije Pravne Fakultete Univerze v Ljubljani 2018-2028, in nedavno sprejeti Strategiji Univerze v Ljubljani 2022-2027, a se dinamično prilagaja spremenjenim razmerjem v družbi. Osnutek Strategije so pripravili člani Komisije za kakovost, njeno končno različico pa je po javni razpravi znotraj fakultete, v kateri so sodelovali pedagogi, raziskovalci, strokovni sodelavci in študenti, sprejel Senat PFUL, zasledujoč načelo demokratičnega in pluralnega upravljanja fakultete, še posebej v razmerju do strateško tako pomembnih aktov.

Strategija razvoja fakultete do leta 2030 določa štiri ključna razvojna področja: izobraževanje, raziskovanje, mednarodno sodelovanje in sistem upravljanja kakovosti. Pripravljena je bila v skladu z zavezami prejšnjih načrtov, vendar je hkrati prilagodljiva spremenjenim razmeram v družbi.

Izhodišča strategije fakultete, vključujejo visoko raven akademske svobode, pedagoške avtonomije in družbeno odgovornost. Fakulteta se zavezuje k trajnemu spoštovanju načel pravne države in enakosti ter k promociji etičnega odnosa do skupnosti. Strategija se dinamično prilagaja spremenjenim družbenim razmeram (kot na primer digitalizacija, mobilnost) in notranjim izzivom (kot so tehnološki napredek in potrebe trga dela).

Strategija pa predstavlja tudi razvojna področja, ki so sestavljena iz področnih smernic delovanja, ciljev in ukrepov. Fakulteta si prizadeva za trajen razvoj izobraževanja, raziskovanja, mednarodnega sodelovanja in sistema upravljanja kakovosti. Cilji so zastavljeni do leta 2030, pri čemer so določeni tudi predlagani ukrepi za njihovo uresničitev, slednji pa bodo podlaga za akcijske načrte in nadaljnje aktivnosti fakultete.

Ob tem smo v letu 2023 vzpostavili sistem merjenja učinkovitosti strategije, ki bo sledil napredku na vsakem od razvojnih področij. Ta sistem bo omogočal oceno doseženih rezultatov in analizo uspešnosti izvajanja strategije. Rezultati tega sistema merjenja bodo vključeni v naslednje letno poročilo o kakovosti fakultete. Poleg tega bomo tekom leta pripravili

tudi posebno poročilo o spremljanju izvajanja strategije, ki bo omogočilo nenehno prilagajanje in izboljševanje naših pristopov ter doseganje zastavljenih ciljev. S tem želimo zagotoviti preglednost, odgovornost in trajnostni napredek na vseh področjih delovanja fakultete.

Sistem spremljanja strategije po ključnih rezultatih in ukrepih

STEBER	PODROČJE		CILJI	
1. IZOBRAŽEVANJE IN PRENOS ZNANJA	1.1 IZOBRAŽEVANJE	1.1.1	Dinamično prilagajanje učnih vsebin in razvoj študija	
		1.1.2	Na študenta osredinjeno poučevanje	
		1.1.3	Smiselna uporaba umetne inteligence in IKT-podprto delovanje	
		1.1.4	Uspešna implementacija enovitega študijskega programa	
		1.1.5	Posodobitev doktorskega študijskega programa	
		1.1.6	Kakovostno izvajanje obštudijskih dejavnosti	
		1.2 PRENOS ZNANJA	1.2.1	Izvajanje specialističnih in drugih programov
			1.2.2	Aktivno sodelovanje z deležniki
			1.2.3	Aktivna promocija študija in vpis
2. RAZISKOVANJE		2.1.1	Ciljano raziskovanje ter upravljanje kadrov	
		2.1.2	Krepitev podpornega osebja in spodbujanje raziskovanja	
		2.1.3	Ustrezno vrednotenje raziskovalnega dela	
		2.1.4	Aktivna promocija znanosti in založniška dejavnost	
		2.1.5	Kakovostna in razvijajoča se knjižnična dejavnost	
		2.1.6	Učinkovito izvrševanje razvojnega stebra financiranja	
3. MEDNARODNO SODELOVANJE		3.1.1	Spodbujanje mednarodnih gostovanj na PFUL	
		3.1.2	Spodbujanje mednarodne aktivnosti študentov	

			in zaposlenih
		3.1.3	Spodbujanje študentskih izmenjav in praks
		3.1.4	Vzpostavitev mednarodnega študijskega programa
4. SISTEM UPRAVLJANJA KAKOVOSTI TER DELOVANJE FAKULTETE	4. 1. SISTEM KAKOVOSTI	4.1.1	Učinkovito spremljanje in upravljanje sistema kakovosti
		4.1.2	Analiza zadovoljstva zaposlenih in komunikacija z deležniki
	4. 2. DELOVANJE FAKULTETE	4.2.1	IKT-podprto okolje in zeleni prehod
		4.2.2	Akadska skupnost in upravljanje fakultete
		4.2.3	Smotrno upravljanje s prostori in drugimi kapacitetami

3.9 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

V letu 2023 smo dosegli naslednje (pomembnejše) cilje:

- pričetek izvajanja EMŠ,
- pričetek prehoda na sistem LODN,
- vzpostavitev službe za raziskovalno dejavnost,
- sprejem Strategije razvoja pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2030,
- pozitivna ocena doktorskega študija v okviru vzorčne evalvacije NAKVIS,
- ureditev področja RSF s sprejemom področnega pravilnika,
- pričetek prenove spletne strani,
- pričetek posodobitve celostne grafične podobe PF,
- ureditev angl. prevodov pridobljenih strokovnih nazivov,
- priprava pravil za izdajanje t. i. mikrodokazil.

3.10 Računovodsko poročilo

Računovodsko poročilo je priloga Letnega poročila 2023.

3.11 Statistični podatki 2023

Število vpisanih študentov (po študijskih programih)

2022/2023

- Program I. stopnje: 856
- Program II. stopnje: 245
- Program III. stopnje: 63
- Skupaj: 1164

Število tujih vpisanih študentov (po študijskih programih)

2022/2023

- Program I. stopnje: 4 (+1 pavzira)
- Program II. stopnje: 5 (+4 pavzirajo)
- Program III. stopnje: 0 (+1 pavzira)
- Skupaj: 9

Število diplomantov (po študijskih programih)

2023

- Program I. stopnje: 145
- Program II. stopnje: 124
- Program III. stopnje: 10
- Skupaj: 279

(Ponovljena) tabela 11: Diplomanti na študijskem programu I. stopnje

Leto	2019	2020	2021	2022	2023
Število	175	126	141	110	145

Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na izmenjavi, ki ne sodi pod okrilje programa Erasmus (v Sloveniji) v 2023: 9.

Učitelji in sodelavci ter raziskovalci na Erasmus izmenjavi (v/iz tujine) v 2023

Učitelji iz tujine na Erasmus izmenjavi na PF: 16.

Učitelji s PF na Erasmus izmenjavi v tujini: 5.

Število študentov s posebnim statusom v 2023: 22

Tabela 24: Študenti s posebnim statusom

Statusi skupaj	22
Status študenta kategoriziranega športnika/trenerja	2
Status študenta priznanega umetnika/kulturnika	2
Status študenta s posebnimi potrebami - čustvene in vedenjske motnje	1
Status študenta s posebnimi potrebami - delna ali popolna izguba sluha	1
Status študenta s posebnimi potrebami - dolgotrajna bolezen	4
Status študenta s posebnimi potrebami - gibalna oviranost	1

Status študenta s posebnimi potrebami - govorno-jezikovne motnje	1
Status študenta s posebnimi potrebami - motnje avtističnega spektra	1
Status študenta s posebnimi potrebami - psihosocialne težave	2
Status študenta vrhunskega športnika	6
Status študenta s posebnimi potrebami - telesnimi poškodbami in/ali dolgotrajnejšo rehabilitacijo	1

Izpostaviti velja, da je fakulteta nosilca certifikata Športnikom prijazno izobraževanje.

3.12 Predstavitev in organiziranost članice

PF vodijo dekan dr. Saša Zagorc, prodekanja za gospodarske zadeve in raziskovalno dejavnost dr. Viktorija Žnidaršič Skubic, prodekan za študijske zadeve dr. Miro Cerar in prodekan za kakovost dr. Luka Mišič. Tajnik fakultete je Irena Kordež.

Študij na PF je še zmeraj organiziran v skladu z načeli bolonjske reforme, vendar pa se v prvostopenjski program študenti več ne morejo vpisati, saj tega postopoma nadomešča enovit magistrski študijski program Pravo. Prvostopenjski študij na PF traja štiri leta in obsega 240 ECTS. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi strokovni naslov diplomirani pravnik (UN) oziroma diplomirana pravica (UN). Drugostopenjski študij na PF (Magistrski študijski program Pravo) traja eno leto (dva semestra) in obsega 60 ECTS. Po uspešnem končanem študiju pridobi študent strokovni naslov magister prava oziroma magistrica prava. Pogoji za zaposlitev v pravosodnih poklicih (sodniki, odvetniki, tožilci, notariji) je opravljen pravniški državni izpit. K opravljanju pravniškega državnega izpita lahko pristopijo diplomanti, ki so končali I. in II. stopnjo pravnega bolonjskega študija. PF poleg prvostopenjskega in druge stopenjskega študija prava izvaja tudi doktorski študij za pridobitev doktorata znanosti. Tretjestopenjski doktorski študijski program Pravo obsega 240 ECTS in traja štiri leta. Študent, ki opravi vse obveznosti, predpisane s študijskim programom, pridobi znanstveni naslov doktor znanosti oz. doktorica znanosti.

V skladu z zakonom, s Statutom Univerze v Ljubljani in Pravili Pravne fakultete je PF notranje organizirana v: dekanat, katedre, Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose, knjižnico in založbo PF, organi PF pa so: vodstvo, senat, akademski zbor, upravni odbor, knjižnični odbor in študentski svet. Senat ima naslednja delovna telesa: komisijo za študijske zadeve, komisijo za doktorski študij, komisijo za raziskovalno in razvojno delo, komisijo za študentske zadeve, komisijo za kakovost komisijo za pritožbe študentov, komisijo za priznavanje tujega izobraževanja, disciplinsko komisijo, komisijo za osnovna sredstva, komisijo za tutorstvo in komisijo za mednarodna tekmovanja in habilitacijski odbor. Dekanat opravlja upravno-administrativne in strokovno-tehnične naloge za vso dejavnost PF. PF ima 9 kateder, ki so organizacijske enote pedagoškega, raziskovalnega in razvojnega dela:

- Katedra za civilno pravo,
- Katedra za delovno in socialno pravo,
- Katedra za kazensko pravo,
- Katedra za mednarodno pravo,
- Katedra za pravnoekonomske znanosti,

- Katedra za pravno zgodovino,
- Katedra za sociologijo in teorijo prava,
- Katedra za upravno pravo in
- Katedra za ustavno pravo,

V študijskem letu 2020/21 je z namenom preprečevanja vseh oblik nadlegovanja študentk in študentov uvedla funkcijo Zaupne osebe, ki jo opravlja dr. Katja Filipčič. Luka Tičar je zaupna oseba za zaščito dostojanstva zaposlenih. Funkcija je bila uvedena leta 2022.

Inštitut za mednarodno pravo in mednarodne odnose PF upravlja dokumentacijsko gradivo OZN, katerega depozitar je PF.

Knjižnica PF opravlja knjižničarsko, informacijsko in dokumentacijsko dejavnost za potrebe raziskovalnega, razvojnega in izobraževalnega dela na področju prava.

3.13 Uresničevanje ukrepov 2022

Ključni predlogi ukrepov 2022	Stanje	Obrazložitev
Implementacija EMŠ.	Realizirano	V študijskem letu 2023/24 vpisana prva generacija študentov. Ukrep je dolgotrajne narave in ga je zato treba spremljati vsakoletno.
Strokovna podpora pri prijavi in vodenju projektov ARIS.	Realizirano.	Vzpostavitev službe za raziskovalno dejavnost je omogočila pomembno strokovno podporo.
Odprava kadrovskih težav v strokovnih službah in reorganizacija poslovanja PF.	Delno realizirano.	Vzpostavitev službe za raziskovalno dejavnost je pomembno razbremenila druge strokovne službe, ki pa še niso v celoti kadrovske popolnjene. Uspešna implementacija sistema APIS in zaključna faza implementacije sistema LODN.
Povečanje števila raziskovalnih projektov in pedagoška razbremenitev pedagoškega kadra.	Delno realizirano.	PF je pridobila več ARIS projektov, kar pa ni nujno vodilo v razbremenitev pedagoškega kadra ali nove raziskovalne zaposlitve.
Ustrezno vrednotenje znanstveno-raziskovalnega dela na področju prava (financiranje, habilitacije).	Delno realizirano.	PF si še naprej aktivno prizadeva za ustrezno normiranje področja v vseh za to relevantnih postopkih.

Ureditev RSF.	Realizirano.	Sprejet področni pravilnik in vzpostavljena t. i. Komisija RSF.
Sprejem strategije in razvoj upravljanja sistema kakovosti.	Delno realizirano.	Sprejeta je bila Strategija razvoja Pravne fakultete Univerze v Ljubljani 2030, iz katere izhajajo številne še nerealizirane naloge, tudi na področju upravljanja sistema kakovosti.
Prilagoditev doktorskega študija.	Naloga ostaja za leto 2024.	V letu 2023 prejeta pozitivna ocena NAKVIS v okviru vzorčne evalvacije, a s predlogi sprememb.
Integracija gostujočih in domačih študentov.	Naloga ostaja za leto 2024.	Rezultati anket kažejo veliko splošno zadovoljstvo gostujočih študentov, njihovo integracijo pa je moč zagotoviti tudi na druge načine kot je predavanje skupnih predmetov, kar bodo podrobneje preučile področne komisije in službe.
Neustrezna organizacija in delovanje Založbe PF.	Naloga ostaja za leto 2024.	Potrebna je reorganizacija delovanja in vsebinske zasnove Založbe PF.
Umestitev revij PF v visoko indeksirane baze.	Naloga ostaja za leto 2024.	Ker gre za dolgotrajen postopek spremembe vodstvene sestave revij (npr. internacionalizacija uredniškega odbora) in internacionalizacija posameznih števil, je ukrep prestavljen v leto 2024, ko verjetno tudi ne bo v celoti realiziran.
Aktivacija pedagogov za pedagoška usposabljanja	Delno realizirano.	PF bo aktivnosti le spodbujala, vendar jih ne bo zahtevala in formalno beležila.
Popularizacija znanosti s pomočjo nove spletne strani PF.	Delno realizirano.	Spletna stran bo posodobljena v letu 2024, pri čemer je postopek pričel teči že v letu 2023.
Rešitev prostorske problematike.	Naloga ostaja za leto 2024.	Reorganizacija, najem ali celo nakup prostorov v letu 2024 oziroma študijskem letu 2024/25, ko se bo prostorska stiska pričela stopnjevati.
Preučitev možnosti IKT-podprtega reševanja izpitov.	Realizirano.	Delovna skupina Komisije za študijske zadeve proučila možnost, pri čemer se IKT-podprto reševanje izpitov z uporabo osebnih računalnikov študentov pri nekaterih predmetih že izvaja.

3.14 Zakonske in druge pravne podlage, ki urejajo delovanje Univerze v Ljubljani

- **Ustava Republike Slovenije** (Ur. l. RS, št. 33/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006, 47/2013, 47/2013, 75/16 in 92/21);
- **Zakon o visokem šolstvu** (Ur. l. RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 - ZUJF, 57/12 - ZPCP-2D, 109/12, 85/14, 75/16, 61/17 - ZUPŠ in 65/17, 175/20 – ZIUOPDVE, 57/21 – odl. US, 54/22 – ZUPŠ-1, 100/22 – ZSZUN in 102/23);
- **Uredba o javnem financiranju visokošolskih zavodov in drugih zavodov** (Ur. l. RS, št. 7/11, 34/11 - odl. US, 64/12, 12/13, 38/16, 35/17, 61/23 in 2/24);
- **Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva Republike Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 41/11);
- **Statut Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 4/17, 56/17 in 112/23);
- **Odlok o preoblikovanju Univerze v Ljubljani** (Ur. l. RS, št. 28/00, 33/03, 79/04, 36/06, 18/09, 83/10, 8/19, 36/21 IN 107/23);
- **Zakon o raziskovalni in razvojni dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 69/2002, 115/2005, 22/2006-UPB1, 61/2006-ZDru-1, 112/2007, 9/2011, 57/2012-ZPOP-1A, 21/18 – ZNOrg, 9/19 in 186/21 - ZZrID) in ostali predpisi s področja raziskovalne in razvojne dejavnosti;
- **Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020** (Ur. l. RS, št. 43/11).¹⁵

¹⁵ Glej tudi: http://www.uni-lj.si/o_univerzi_v_ljubljani/organizacija_pravilniki_in_porocila/predpisi_statut_ul_in_pravilniki/ (dostop 29. 2. 2024).

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC

v/na ČLANICA

Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.

Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.

Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v/na Univerza v Ljubljani, Rektorat

Oceno podajam na podlagi:

- ocene notranje revizijske službe za področja:
- x samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja: vse poslovne funkcije
- ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:

V/Na ČLANICA je vzpostavljen(o):

1. Primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) **na pretežnem delu poslovanja,**
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

☐
☒
☐
☐
☐

2. Upravljanje s tveganji

2.1. Cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

- a) na celotnem poslovanju,
- b) **na pretežnem delu poslovanja,**
- c) na posameznih področjih poslovanja,
- d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,
- e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.

☐
☒
☐
☐
☐

2.2. Tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☐
c) na posameznih področjih poslovanja,	☒
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	☐

3. Na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	☐

4. Ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☐
b) na pretežnem delu poslovanja,	☒
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	☐

5. Ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) na celotnem poslovanju,	☒
b) na pretežnem delu poslovanja,	☐
c) na posameznih področjih poslovanja,	☐
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	☐
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	☐

6. Notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):

a) z lastno notranjerevizijsko službo,	☐
b) s skupno notranjerevizijsko službo,	☐
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	☒
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	☐

ad b) Navedite naziv skupne notranjerevizijske službe:

Navedite sedež in matično številko skupne notranjerevizijske službe:

-

ad c) Navedite naziv zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:

Deloitte revizija d.o.o.

Navedite sedež in matično številko zunanjega izvajalca notranjega revidiranja:

Dunajska 165, 1000 Ljubljana

Matična številka:

1647105000

□□□□□□□□□□

Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša,
presega 2,086 mio EUR

Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je:

(dan XY , mesec XY in leto 20XY)

□□□□□□□□

ad d) **Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker:**

.....

V letu 2023 sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):

- notranja pravila o stabilnem financiranju raziskovanega dela (izboljšava 1)
- Sprejeta strategija UL in akcijski načrt (izboljšava 2)
- zaključek priprave notranjih pravil za e-poslovanje (izboljšava 3)

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje):

- Kadrovsko tveganje – težko zaposlujemo dodatne kadre zaradi pomanjkanja kadrov na trgu dela in nekonkurenčnosti zaradi plačnega sistema, ukrep – aktivno sodelujemo pri prenovi planega sistema (tveganje 1, predvideni ukrepi)
- tveganja skladnosti z zakonodajo - nova zakonodaja in nove zahteve so težko izvedljive , Ukrepi: pri vsaki spremembi in novi zakonodaji se pripravi akcijski načrt implementacije (tveganje 2, predvideni ukrepi)
- Projektna tveganja – veliko zastavljenih razvojnih projektov, ukrep: organizacija projektnih svetov, ki spremljajo izvajanje projektov. (tveganje 3, predvideni ukrepi)

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika: ... prof. dr. Saša Zagorc

Podpis:

Datum podpisa predstojnika:

.....

Univerza v Ljubljani
Pravna fakulteta
Poljanski nasip 2
Ljubljana

RAČUNOVODSKO POROČILO

ZA LETO 2023

Ljubljana, 28. februar 2024

KAZALO:

- 1. Računovodske informacije
 - 1.1. Računovodske usmeritve
 - 1.2. Pojasnila k računovodskim izkazom
 - 1.2.1. Bilanca stanja
 - 1.2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov
 - 1.2.3. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti
 - 1.2.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka
 - 2.1. Bilanca stanja z obveznimi prilogami
 - 2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov z obveznimi prilogami

1. RAČUNOVODSKE INFORMACIJE

1.1. Računovodske usmeritve.

UL Pravna fakulteta, Ljubljana, Poljanski nasip 2, (v nadaljnjem besedilu PF) kot posredni uporabnik proračuna sestavlja in predlaga letno poročilo določenih uporabnikov na podlagi:

- Zakona o javnih financah
- Zakona o izvrševanju proračuna
- Zakona o gospodarskih družbah v delu, ki se nanaša na poslovne knjige in izdelavo letnih poročil
- Zakona o računovodstvu
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Odredbe o merjenju in razčlenjevanju prihodkov in odhodkov uporabnikov enotnega kontnega načrta
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun in proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Pravilnika o vsebini, členitvi in obliki računovodskih izkazov ter pojasnil k izkazom za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava
- Navodila o načinu in stopnjah rednega odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev
- Predpisa o vzpostavitvi notranjega revidiranja pri posrednih proračunskih uporabnikih
- Slovenskih računovodskih standardov
- Slovenskega računovodskega standarda 36
- Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb
- Zakona o zavodih
- Zakona o šolstvu
- Drugih zakonskih in podzakonskih aktov

UL PF je zavezanec za DDV in v zvezi z DDV, za katerega ji je priznana pravica do odbitka vstopnega DDV, ravna v skladu s 65. členom Zakona o davku na dodano vrednost.

Letno poročilo sestavljata računovodsko poročilo in poslovno poročilo. Računovodska pojasnila za leto 2023 obsegajo bilanco stanja s pojasnili, ter izkaz prihodkov in odhodkov s pojasnili.

Pri izdelavi računovodskih izkazov PF upošteva temeljne računovodske predpostavke:

- časovno neomejenost poslovanja,
- dosledno stanovitnost,
- nastanek poslovnega dogodka.

Računovodski izkazi so pripravljeni skladno z zahtevami previdnosti, prednosti vsebine pred obliko in pomembnosti.

.

1.2. Pojasnila k računovodskim izkazom

1.2.1. Bilanca stanja

Bilanca stanja prikazuje resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na dan 31.12.2023.

Sredstva in obveznosti do njihovih virov so razčlenjena glede na vrste in ročnost.

A. DOLGOROČNA SREDSTVA

Dolgoročna (neopredmetena in opredmetena sredstva) PF vrednoti v višini nabavne vrednosti povečane za odvisne stroške oziroma ocenjene vrednosti, če nabavna vrednost ni znana, ter njihovih popravkov.

1. PF je v letu 2023 pridobila pohoštvo v vrednosti 21.326,93 EUR, računalniško opremo v vrednosti 66.788,30 EUR, drugo opremo v vrednosti 62.163,02 EUR, vgradne klime 44.488,20 Eur in drobni inventar v višini 9.509,22 EUR. Za te nakupe je uporabila 35.229,59 EUR sredstev ARIS in 168.955,91 EUR sredstev druge JS. Nakup knjig za knjižnični fond je bil financiran iz proračunskih in delno iz sredstev javne službe .

PF na dan 31. 12. 2023 ne izkazuje investicij v teku.

Pregled sredstev po vrstah in virih po nabavni vrednosti na dan 31.12.2023

	neopredmetena		nepremičnine	oprema	naložbe
Javna služba	MVI	71.277,28	18.151.112,00	3.765.859,27	4.862,42
	ARIS	131,34	0,00	305.584,57	
	JS-neproračun	43.513,65	1.488.146,33	1.001.231,60	
TRG	TRG	206,53	13.812,26	19.666,05	
	Skupaj	115.128,80	19.653.070,59	5.092.341,49	4.862,42

Pregled dolgoročnih sredstev na dan 31.12.2023

	nabavna vrednost	popravek vrednosti	sedanja vrednost
Neopredmetena dolg. sredstva	115.128,80	111.087,32	4.041,48
Nepremičnine	19.653.070,59	13.139.419,37	6.513.651,22
Oprema	5.092.341,49	4.875.889,03	216.452,46
Dolgoročne kapitalske naložbe	4.862,42		4.862,42
Skupaj	24.865.403,30	18.126.395,72	6.739.007,58

Pregled pridobljenih dolgoročnih sredstev po vrstah in virih v letu 2023

	Javna služba			
	MVI	ARIS	JS-drugi	SKUPAJ
zgradba - klima			44.488,20	44.488,20
oprema -OS		32.798,54	118.478,05	150.188,08
oprema - DI		2.431,05	5.989,66	9.509,22
Skupaj	0,00	35.229,59	124.467,71	204.185,50
knjige	54.913,60	1.905,20	7.508,19	64.326,99
Vse	54.913,60	37.134,79	131.975,90	268.512,49

Pregled novo nabavljene opreme v letu 2023

	Nabavna vrednost
1. Pohištvo	21.236,76
2. Računalniška oprema	66.788,30
3. Druga oprema	62.163,02
4. DI	9.509,22
5. Vgradne klime	44.488,20
6. Domača in tuja literatura	64.326,99
Skupaj	268.512,49

PF ima v svojem registru osnovnih sredstev zabeleženih 4.337 kosov opreme, brez DI, od tega je 4.212 kosov opreme amortizirane, njihova nabavna vrednost je 1.808.758,26 EUR. PF omenjeno opremo pri svojem poslovanju še vedno uporablja. Sredstva amortizira skladno z amortizacijskim načrtom, ki ga izdela na začetku poslovnega leta, in ga popravlja za obračunano amortizacijo sredstev nabavljenih med letom s stopnjami določenimi z Navodilom o načinu in stopnjah rednega odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja. Obračunano amortizacijo izkazuje na kontih skupine 462, ločeno za opravljanje dejavnosti javne službe in za opravljanje dejavnosti na trgu. Konec leta izdela končni obračun amortizacije. Drobni inventar, katerega nabavna vrednost ne presega 500 EUR in z dobo koristnosti nad 1 letom, odpisuje 100% in vodi posamično.

Nabavna vrednost amortiziranih OS v uporabi

Neopredmetena sredstva	106.117,92
Pohištvo	1.056.009,05
Druga oprema	99.600,26
Računalniki	374.059,58
Druga računalniška oprema	156.327,17
Oprema za promet in zveze	16.644,28
Skupaj	1.702.640,34

PF je v letu 2023 na predlog komisije za popis odpisala računalniške programe v vrednosti 590,15 EUR, pisarniško pohištvo v vrednosti 4.468,13 EUR, drugo pohištvo v vrednosti 46.029,60 EUR, ostalo opremo v vrednosti 1.397,82 EUR in drug DI v vrednosti 2.512,72 EUR.

Odpisano in uničeno opremo je PF odstranila iz prostorov fakultete.

PF je po sklepu UO prodala računalniško opremo v vrednosti 1.085,99 EUR.

Komisija za popis OS in DI je poškodovane in uničene kode na opremi zamenjala z novimi.

Stopnja odpisanosti opreme na dan 31.12.2023 po vrstah brez DI

	nabavna vrednost	popravek vrednosti	stopnja odpisanosti
Licence	86.884,51	83.618,65	96,24
Računalniški programi	28.244,29	27.468,67	97,25
Šolska učila	95.409,84	78.784,33	82,57
Pohištvo	1.045.962,63	999.628,27	95,57
Oprema za promet in zveze	4.215,93	427,60	10,14
Računalniška oprema	613.720,15	538.370,67	87,72
Druga oprema	103.048,39	48.482,13	47,05
SKUPAJ	1.977.485,74	1.776.780,32	89,85

B. KRATKOROČNA SREDSTVA

Pregled vrst kratkoročnih sredstev in AČR na dan 31.12.2023 in primerjava z letom 2022

	leto 2023	leto 2022	indeks 23/212
Denarna sredstva v blagajni	50,00	50,00	100,00
Evrska sredstva na računih	5.504.803,36	5.339.880,82	103,09
Devizna sredstva - USD	4,14	0,00	
Denarna sredstva na posebnem računu	49.117,34	34.453,56	142,56
Kratkoročne terjatve do kupcev	214.016,27	201.644,91	106,14
Kratkoročne terjatve do neposrednih uporabnikov proračuna	15.753,61	7.770,23	202,74
Kratkoročne terjatve do UL in članic UL	504.730,02	394.074,13	128,08
Kratkoročne terjatve do drugih posrednih	309,53	170,35	181,70
Kratkoročne finančne naložbe	688.099,40	681.766,79	100,93
Terjatve za vplačani DDPO	0,00	3.005,97	
Terjatve do ZZS	10.315,44	7.072,92	145,84
Terjatve za vstopni DDV	262,07	-1.085,79	
Akontacija na potne stroške	1.699,94	3.440,06	49,42
Druge terjatve do zaposlenih	176,96	0,00	
Ostale kratkoročne terjatve	19,78	2.350,55	0,84
Aktivne časovne razmejitve	8.886,71	30.054,88	29,57
Skupaj	6.998.244,57	6.946.301,94	100,75

1. Denarna sredstva v blagajni so v skladu s Pravilnikom o plačevanju z gotovino in blagajniškim maksimumom ter v okviru določenega blagajniškega maksimuma, ki ga potrdi Upravni odbor PF. Gotovina v blagajni se izplačuje skladno z Odredbo o plačevanju z gotovino in blagajniškim maksimumu.
2. Kratkoročne terjatve PF izkazuje zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin. Kupci zapadlih, neplačanih terjatev so bili pozvani k plačilu. Ravno tako so po stanju na dan 31.12.2023, prejeli v uskladitev izpise odprtih postavk.

Na dan 31.12.2023 Pravna fakulteta izkazuje terjatve kupcev v višini 214.016,27 EUR, od tega jih je za 64.155,39 EUR zapadlih. Terjatve do domačih kupcev znašajo 207.481,52 EUR, do kupcev v tujini pa 6.534,75 EUR.

Terjatve do oseb v tujini med letom preračuna v EUR po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan nastanka poslovnega dogodka.

3. Kratkoročne terjatve, skladno z določili Odredbe o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov izkazuje do neposrednih uporabnikov državnega proračuna v višini 15.753,61 EUR, do posrednih uporabnikov državnega proračuna 300,93 EUR do UL 504.730,02 EUR in do PUP občin 8,60 EUR.

Kratkoročne terjatve do kupcev in uporabnikov EKN po virih na dan 31.12.2023					
	javna služba			prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MMI	ARIS			
Kupci domači			207.016,01	465,51	207.481,52
<i>od teh zapadle</i>			177.658,51	276,81	177.935,32
kupci tuji			6.534,75		6.534,75
<i>od teh zapadle</i>			6.534,75		6.534,75
uporabniki EKN	391.288,69	54.519,10	74.905,37	80,00	520.793,16
<i>od teh zapadle</i>			15.484,29		15.484,29
Skupaj	391.288,69	54.519,10	288.456,13	545,51	734.809,43

4. PF med letom daje predujme domačim dobaviteljem za tujo strokovno literaturo in kotizacije dobaviteljem v tujini. Predplačilo zagotavlja nižjo ceno in redno dobavo. Kratkoročnih terjatev iz rednega poslovanja ne prevrednoti. Na dan 31.12.2023 ne izkazuje odprtih predujmov.

5. Kratkoročne finančne naložbe: Leta 2011 je PF odprla račun pri BS, preko katerega s posredovanjem borznega posrednika trguje z državnimi vrednostnimi papirji. Na dan 31.12.2023 je vrednost portfelja 688.099,40 EUR.

6.

Kratkoročne finančne naložbe in depoziti po virih financiranja na dan 31.12.2023					
	javna služba			Prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MM	ARIS			
naložbe v vrednostne papirje			688.099,40		688.099,40
Skupaj			688.099,40		688.099,40

Ostale terjatve so:

- terjatve do ZZSZ 10.315,44 EUR,
- terjatve za vstopni DDV 262,07 EUR,
- akontacije na potne stroške 1.699,94 EUR,
- druge terjatve do zaposlenih 176,96 EUR,
- ostale terjatve so prefakturirani stroški v višini 19,78 EUR.

7. Aktivne časovne razmejitve v višini 8.886,71 EUR predstavljajo vnaprej plačane stroške, ki se nanašajo na leto 2024, dokumenti za njihovo knjiženje pa so datirani z letom 2023 (knjige in dostop do elektronskih baz literature v 2024). AČ razmejitve izhajajo iz vira MVI.

C. ZALOGE

Na dan 31.12.2022 zalogo publikacij in revij v višini 6.890,35 EUR

D. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Pregled kratkoročnih obveznosti in PČR po vrstah na 31.12.2023 in primerjava z letom 2022

	leto 2023	leto 2022	indeks 23/22
Prejeti predujmi	655,50	3.676,50	17,83
Kratkor.obv.za predujme in varščine	2.000,00	2.000,00	100,00
Kratkor. obv. za čiste plače in nadomestila	199.258,51	188.474,32	105,72
Kratkor. obv za prispevke od plač in nadomestil	76.154,15	70.720,59	107,68
Kratkor. obv za davke od plač in nadomestil	57.026,25	51.476,67	110,78
Druge kratkor. obveznosti do zaposlenih	41.246,36	27.571,33	149,60
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	77.352,37	93.557,66	82,68
Druge kratkor. obveznosti iz poslovanja	128.375,61	85.369,46	150,38
Kratkor. obvezn. do uporabnikov EKN	2.238,86	3.220,11	69,53
Pasivne časovne razmejitve	4.931.469,17	4.759.673,86	103,61
Skupaj	5.515.776,78	5.285.740,50	104,35

1. **Kratkoročne obveznosti do zaposlenih vsebujejo:**

- obveznosti za čiste plače iz RDR za XII/2023 152.937,82 EUR,
- obveznosti za dopolnilno delo za XII/2023 8.647,10 EUR,
- obveznosti za nadomestila iz plač zaradi bolezni XII/2023 5.189,72 EUR,
- druga nadomestila plač XII/2023 29.299,13 EUR,
- obveznosti za čista nadomestila, ki se refundirajo za XII/2023 3.184,74 EUR,
- prispevke iz plač in nadomestil za XII/2023 v višini 75.121,72 EUR,
- obveznosti za prispevke, ki se refundirajo za XII/2023 v višini 1.000,59 EUR,
- obveznosti za davke iz plač za XII/2023 v višini 56.684,12 EUR,
- obveznosti za davke iz plač, ki se refundirajo XII/2023 342,13 EUR,
- nadomestilo za prehrano med delom za XII/2023 8.589,13 EUR,
- nadomestilo za prevoz na delo za XII/2023 v višini 3.091,61 EUR,
- obveznosti za regres za LD za XII/2023 v višini 425,24 EUR,
- obveznosti za odpravnino za XII/2023 v višini 10.482,06 EUR,
- obveznosti za jubilejne nagrade XII/2023 v višini 1.670,51 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih - PDPZ za XII/2023 v višini 3.188,85 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih po PN v višini 9.953,60 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih stroški nad uredbo v višini 86,11 EUR,
- druge obveznosti do zaposlenih za XII/2023 v višini 925,40 EUR.

Vse navedene obveznosti do delavcev so bile do dneva oddaje poročila poravnane.

2. **Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev** so priznane neporavnane obveznosti za dobavljeno blago in opravljene storitve, do domačih dobaviteljev za osnovna in obratna sredstva v višini 74.042,44 EUR, in obveznosti do dobaviteljev v tujini v višini 3.309,93 EUR. Vrednosti do domačih dobaviteljev izkazuje v zneskih, ki izhajajo iz ustreznih listin in se ne prevrednotijo. Odprte obveznosti, ki so bile s strani dobaviteljev poslani v potrditev so usklajene. Obveznosti do dobaviteljev iz tretjega sveta se preračunajo v EUR na dan nastanka. Na dan 31. 12. 2023 je opravila preračun po srednjem tečaju Banke Slovenije. Blago in storitve naroča skladno z Zakonom o javnih naročilih z naročilnico ali pogodbo, ob naročilu se z dobaviteljem dogovori za plačilni rok. Obveznosti do dobaviteljev PF plačuje skladno z dogovorjenimi plačilnimi roki.

Vse obveznosti do dobaviteljev izkazane v bilanci stanja so do oddaje poročila poravnane.

3. **Kratkoročne obveznosti iz poslovanja vsebujejo:**

- obveznosti za prispevke na plače XII/2023 v višini 53.345,85 EUR,
- obveznosti iz plač, ki se refundirajo XII/2023 732,17 EUR,
- obveznosti za prispevke po pogodbah XII/2023 v višini 2.748,88 EUR,
- obveznosti za prispevke iz AH XII/2022 v višini 4.122,08 EUR,
- obveznosti za posebni davek na določene prejemke XII/2023 v višini 3.866,02 EUR,
- obveznosti za davek iz dohodka pravnih oseb za leto 2023 v višini 6.296,19 EUR,

- davek iz prejemkov po PP XII/2023 v višini 3.651,74 EUR,
- davek od AH XII/2023 5.900,48 EUR,
- premalo obračunan DDV 361,90 EUR,
- obveznost za plačilo DDV XII/2023 10.946,78 EUR,
- obveznost za čisto izplačilo po PP XII/2023 v višini 12.701,58 EUR,
- obveznost za čisto izplačilo AH XII/2023 v višini 18.622,21 EUR.
- druga povračila vabljenim v višini 222,88 EUR.
- druge obveznosti do odtegljajev v višini 4.856,85 EUR

4. Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN iz Odredbe o določitvi uporabnikov državnega in občinskih proračunov vsebujejo obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države v višini 2.238,86 EUR.

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev in uporabnikov EKN po virih na dan 31.12.2023

	javna služba			prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MIV	ARIS			
domači dobavitelji	48.467,17	2.336,00	17.745,64	5.493,63	74.042,44
tuji dobavitelji	520,00		2.789,93		3.309,93
ministrstva	716,34				716,34
članice in UL	1.522,52				1.522,52
Skupaj	51.226,03	2.336,00	20.535,57	5.493,63	79.591,23

5. Med pasivnimi časovnimi razmejitvami izkazuje kratkoročno odložene prihodke, ki se nanašajo na naslednje obračunsko obdobje. To so prejeti in zaračunani zneski, ki se nanašajo na prihodke, stroški ali odhodki, katerega pokrivanju so namenjeni ti prihodki, pa v obdobju za katerega se sestavlja bilanca stanja še niso nastali, v višini 4.931.469,17 EUR. Namenjeni so pedagoško-raziskovalnemu procesu v naslednjem letu.

Pregled pasivnih časovnih razmejitev na dan 31.12.2023

	2023	2022	indeks 23/22
Redni dodiplomski študij	2.396,37	0,00	
Obštudijska dejavnost	1.516,17	2.002,20	75,73
Raziskovalni programi	238.019,20	68.933,03	345,29
Temeljni in aplikativni raziskovalni projekti	98.377,40	57.385,00	171,43
Mladi raziskovalci po pog. z ARRS	26.009,04	13.033,11	199,56
Drugi projekti	52.114,15	175.792,73	29,65
Mednarodni projekti	39.923,96	23.902,00	167,03
Izredni dodiplomski študij	3.337.508,86	3.222.458,48	103,57
Izredni podiplomski študij 3. stopnja	1.152.517,56	1.173.951,01	98,17
Trg: (založniška dejavnost, tečaji ipd)	-16.913,54	22.216,30	
Skupaj	4.931.469,17	4.759.673,87	103,61

E. LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Dolgoročno odloženi prihodki znašajo 13.281,16 EUR in predstavljajo vrednost zbranih donacij za mednarodna tekmovanja študentov Pravne fakultete.

Sklad namenskega premoženja je PF oblikovala skladno z dopolnitvami pravilnika o enotnem kontnem načrtu in zakonom o visokem šolstvu. Premoženje je glede na vir financiranja neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev, znižala za zmanjšano amortizacijo, v višini 575.550,57 EUR.

Pregled lastnih virov in dolgoročnih obveznosti leta 2023 v primerjavi z letom 2022			
	leto 2023	leto 2022	indeks 23/22
1. sklad premoženja	8.035.095,69	8.388.050,74	95,79
2. dolgoročno odloženi prihodki	13.281,16	13.281,16	100,00
3. presežek prihodkov nad odhodki	180.208,57	222.595,52	80,96
Skupaj	8.228.585,42	8.623.927,42	95,42

Lastni viri in dolgoročne obveznosti po virih financiranja na dan 31.12.2023

	javna služba			prodaja blaga in storitev na trgu	Skupaj
	javne finance		druga javna služba		
	MIZŠ	ARRS			
Dolgoročno odloženi prihodki				13.281,16	13.281,16
Sklad namenskega	5.861.074,24	251.165,02	1.015.195,57	907.660,86	8.035.095,69
Ugotovljeni izid	9.613,94	26.910,15	133.897,53	9.786,95	180.208,57
Skupaj	5.870.688,18	278.075,17	1.149.093,10	930.728,97	8.228.585,42

PF na dan 31.12.2023 ugotavlja poslovni izid, presežek prihodkov nad odhodki, v višini 180.208,57 EUR. Skladno s sklepom UO PF se ugotovljeni poslovni izid v letu 2023 nameni za investicije, investicijsko vzdrževanje in opremo.

Odprtih postavk na kontih izven bilančne evidence PF nima.

1.2.2. Izkaz prihodkov in odhodkov

PF pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov obračunskega obdobja upošteva načelo nastanka poslovnega dogodka. Prihodki in odhodki so razčlenjeni na posamezne vrste skladno s Slovenskimi računovodskimi standardi in enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike in pravilnikom o računovodstvu.

PF prihodke meri po prodajnih cenah. Med prihodki so izkazani zneski terjatev do financerjev, sredstva prejeta za pokrivanje stroškov, ki še niso nastali, pa ne.

PF svojo dejavnost razvršča v :

1. opravljanje javne službe
 - redni dodiplomski študij,
 - podiplomski študij,
 - izredni dodiplomski študij,
 - knjižnično dejavnost,
 - znanstveno in raziskovalno dejavnost,
2. dejavnost prodaje blaga in storitev na trgu.

Vire financiranja loči skladno z dejavnostjo, ki je opredeljena s statutom Univerze v Ljubljani PF na:

- nacionalni program visokega šolstva,
- nacionalni program znanstveno raziskovalnega programa,

ki se financirata iz proračuna RS in ostalo dejavnost, ki se financira iz drugih virov, in sicer :

- šolnin in drugih prispevkov za študij,
- plačil za opravljene storitve,
- donacij, dediščin in daril,
- drugih virov.

Sestava prihodkov leta 2023 po vrstah in v primerjavi z letom 2022

	2023	2022	Indeks	Struktura
Prihodki od poslovanja	6.649.981	6.125.742	109	96,8
Finančni prihodki	189.467	19.596	967	2,8
Drugi prihodki	32.735	19.905	164	0,5
CELOTNI PRIHODKI	6.872.183	6.165.243	111	100,0

Sestava prihodkov po dejavnosti za leto 2023

	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Prihodki od poslovanja	6.624.484	25.497	0,96
<i>Prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	6.624.484	21.864	0,96
<i>Prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		3.633	0,00
Finančni prihodki	189.467		0,03
Drugi prihodki	32.259	431	0,00
Prevrednotovalni poslovni prihodki		45	0,00
CELOTNI PRIHODKI	6.846.210	25.973	1,00

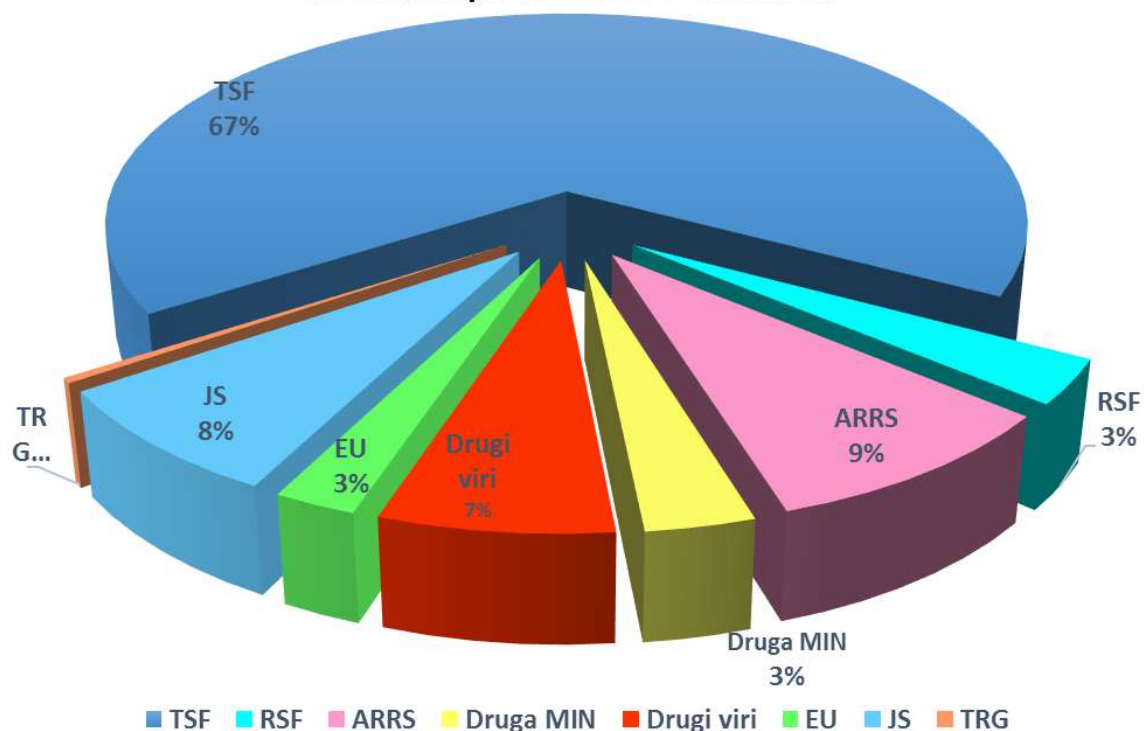
Celotni prihodki doseženi v letu 2023, z upoštevanjem povečanja vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje, so znašali 6.872.183 EUR in so za 11,47% večji od prihodkov leta 2022. Prihodki iz poslovanja predstavljajo 96,8 % celotnih prihodkov.

Finančni prihodki so prejeti iz naslova obresti za sredstva na vpogled v višini 167.569,84 EUR, 681,05 EUR zamudnih obresti, povečanje vrednosti naložbe 20.996,39 EUR in tečajne razlike 220,08 EUR, Druge prihodke predstavljajo prejete nenamenske donacije domačih pravnih oseb v višini 13.100,00 EUR, sofinanciranje MOOT tekmovanj 5.562,00 Eur, sofinanciranje konferenc, 8.528,62 EUR, kazni in odškodnine v višini 2.442,64 EUR, odpisane izterjane terjatve v višini 1.547,83 EUR.

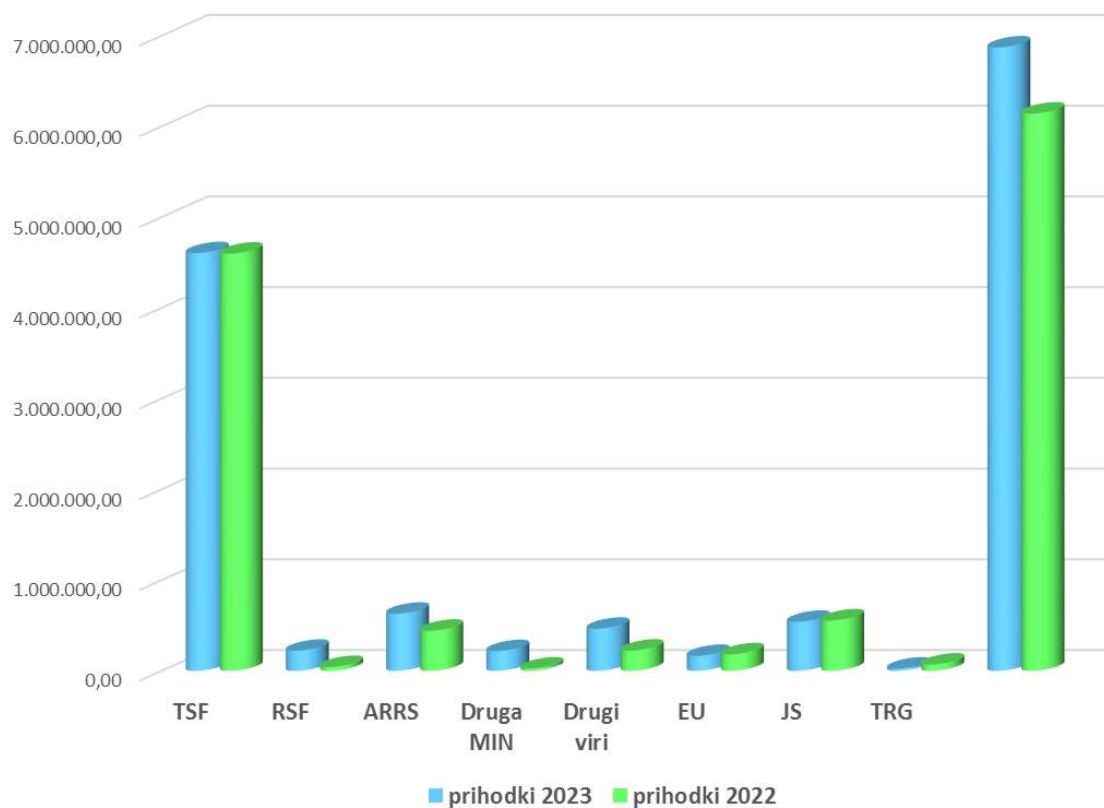
PF je za izvajanje programa v letu 2023 pridobila za vir:

- TSF 4.604.835,00 EUR kar je 67,01 % vseh prihodkov in pomeni 2,13 % več kot v letu 2022,
- RSF 221.912,83 EUR kar je 3,23% vseh prihodkov in kar 5,4 krat več kot leta 2022
- ARIS 630.260,87 EUR v strukturi predstavlja 9,17 % in predstavlja 42,37 % povečanje sredstev v primerjavi z letom 2022,
- druga ministrstva 218.101.72 EUR, kar je 3,17 % skupnega prihodka, kar je 75,94 % več kot v predhodnem letu,
- drugi viri so ustvarili 464.501,80 EUR prihodka, kar pomeni 6,76% skupnega prihodka,
- EU 165.560,07 EUR v celotnih prihodkih predstavlja 2,41% in je za 9,42% manjši kot v letu 2022,
- druga JS s 541.082,76 EUR v strukturi predstavlja 7,87%, kar je 2,77% manj kot leta 2022,
- s prodajo storitev in blaga na trgu je fakulteta ustvarila 25.927,67 EUR prihodka, kar je 0,38 % celotnega prihodka, ki se je v primerjavi z letom 2022 zmanjšal za 62,68%. Prihodki tržne dejavnosti so pridobljeni s prodajo knjig, organizacijo seminarjev, tečajev in svetovalnih storitev.

Struktura prihodkov PF leta 2023

Prihodki po dejavnosti v primerjavi z letom 2022

Celotni odhodki znašajo 6.679.090,82 EUR od tega znašajo odhodki iz poslovanja 99,99 %. V primerjavi z doseženimi celotnimi odhodki v letu 2022 so se povečali za 12,53 %. Stroški materiala in storitev so se povečali za 16,55 %, stroški dela so se povečali za 11,77 %. V letu 2023 je bil strošek dejanske amortizacije 87.756 EUR. Amortizacija je izračunana ob upoštevanju predpisanih stopenj odpisa.

Sestava odhodkov leta 2023 po vrstah in v primerjavi z letom 2022

	2023	2022	Indeks	Struktura
Stroški blaga, materiala in storitev	2.057.550	1.765.404	116,55	30,81
Nabavna vrednost prodanega materiala in blaga	5.421	4.239	127,88	0,08
<i>Stroški materiala</i>	<i>367.121</i>	<i>331.812</i>	<i>110,64</i>	<i>5,50</i>
<i>Stroški storitev</i>	<i>1.685.008</i>	<i>1.429.353</i>	<i>117,89</i>	<i>25,23</i>
Stroški dela	4.438.945	3.971.673	111,77	66,46
<i>Plače in nadomestila plač</i>	<i>3.552.340</i>	<i>3.180.531</i>	<i>111,69</i>	<i>53,19</i>
<i>Prispevki za socialno varnost delodajalcev</i>	<i>557.203</i>	<i>500.520</i>	<i>111,32</i>	<i>8,34</i>
<i>Drugi stroški dela</i>	<i>329.402</i>	<i>290.622</i>	<i>113,34</i>	<i>4,93</i>
Amortizacija	87.756	56.837	154,40	1,31
Drugi stroški	93.897	70.056	134,03	1,41
Finančni odhodki	317	68.794	0,46	0,00
Drugi odhodki	626	2.697	23,21	0,01
CELOTNI ODHODKI	6.679.091	5.935.461	112,53	100,00
Davek od dohodka pravnih oseb	12.883	7.186	179,28	0,19

Med materialnimi stroški je najvišji strošek domače in tuje literature, ter dostopa do e-literature v višini 116.695,03 EUR, ki je za 0,06% manjši od leta 2022, sledi strošek ogrevanja 98.946,68 EUR, ki je za 0,07% nižji kot leta 2022, strošek električne energije 89.780,44 EUR, ki je 46,51% višji kot v letu 2022, drugi stroški materiala 25.911,85 EUR, ter strošek materiala za čiščenje in vzdrževanje 16.603,25 EUR.

Med storitvami največji del 624.221,55 EUR predstavljajo stroški po avtorskih in podjemnih pogodbah (vključno s pripadajočimi davki in prispevki), ki so se povečali za 20,35% (118.336,79 EUR t.j. 95% povečanja pojasnjeno z uspešnim izvajanjem RSF projektov), stroški čiščenja 120.304,31 EUR so v primerjavi z letom 2022 zmanjšali za 0,02%, investicijsko in tekoče vzdrževanje zgradbe 95.526,28 EUR, stroški reprezentance 85.576,04 EUR in so v primerjavi z letom 2023 večji za 2,02 krat, stroški dela preko študentskega servisa 76.568,93 EUR in so se povečali za 3,41 krat (povečanje v višini 47.690,73 Eur je pojasnjeno z uspešnim izvajanjem projektov RSF), stroški drugih storitev 58.525,33 EUR, varovanje objekta 70.039,10 EUR, so se povečali za 15,67% druge intelektualne storitve 36.134,74 EUR, zavarovanja objekta in zaposlenih 23.724,07 EUR, stroški reklame 31.407,48 EUR, stroški letalskih kart 28.472,26 EUR, drugi stroški materiala 25.911,85 EUR, stroški zavarovanje 23.724,07 EUR, stroški kotizacije konferenc, seminarjev, simpozijev 21.367,51 EUR, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča 31.729,77 EUR, stroški tiskarskih storitev 20.653,95 EUR, stroški izobraževanja – šolnine 17.070,62 EUR, računalniške storitve 16.953,11 EUR, tekoče vzdrževanje računalniških programov 14.575,18 EUR, ter najem programske opreme in licenčnine 14.732,68 EUR.

Sestava odhodkov po dejavnosti za leto 2023			
	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Stroški blaga, materiala in storitev	2.041.940	15.610	0,31
Stroški dela	4.438.945		0,66
Amortizacije	87.756		0,01
Drugi stroški	93.605	292	0,01
Finančni odhodki	316		0,00
Drugi odhodki	627		0,00
CELOTNI ODHODKI	6.663.189	15.902	1,00
Presežek prihodkov	183.021	10.071	0,03
Davek od dohodka pravnih oseb	12.644	239	0,00
Presežek prihodkov z upoštevanjem davka od dohodka	170.377	9.832	0,03

V strukturi stroškov se je delež stroškov materiala in storitev povečal za 1,06 %, delež stroškov dela pa se je povečal za 0,45 %.

V strukturi odhodkov predstavljajo stroški blaga, materiala in storitev 29,74 %, stroški dela pa 66,91 %, preostalo so ostali stroški (amortizacija, finančni odhodki in drugi odhodki).

Za izvajanje javne službe izplačuje PF plače, nadomestila in druge prejemke v skladu z:

- Zakonom o plačah v javnem sektorju,
- Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti,
- Kolektivno pogodbo za dejavnost vzgoje in izobraževanja,
- Kolektivno pogodbo za raziskovalno dejavnost,
- Zakonom o višini povračil stroškov v zvezi z delom in nekaterih drugih prejemkov.

Povprečna izplačana bruto plača z nadomestili na delavca, izračunana na podlagi delovnih ur je v letu 2023 znašala 3.516,70 EUR, kar v primerjavi z letom 2022 pomeni 6,43 % povečanje.

V letu 2023 je PF izplačala plače za: 146.162 ur rednega dela, 9.788 ur dopolnilnega dela, 15.233 ur nadomestil za letni dopust, 7.289 ur nadomestil za praznike, 177 ur izrednega dopusta, 3.008 ur boleznin v breme delodajalca, ter 1.267 nadur.

Delavcem je PF obračunala in izplačala 106 ur izolacije, 432 ur boleznine nad 90 dni, 802 ur boleznine do 90 dni, 282 ur za nego družinskega člana in spremstvo, 40 ur za krvodajalstvo, 2164 ur materinskega, 2926 ur starševskega nadomestila in 242 ur očetovskega nadomestila. Sredstva je refundirala preko Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

PF del sredstev pridobiva s prodajo blaga in storitev na trgu.

Amortizacija je bila obračunana v skladu s predpisanimi stopnjami in predpisi, ki urejajo amortiziranje v breme virov. Obračunana amortizacija neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev ter drobnega inventarja znaša 663.306,29 EUR. Amortizacijo v višini 575.550,57 EUR je pokrila v breme sklada premoženja za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva, ki so v lasti Univerze.

Struktura prihodkov in odhodkov za leto 2023 po virih financiranja				
	Prihodki		Odhodki	
	Vrednost	Delež	Vrednost	Delež
Javna služba skupaj	6.846.255	0,987	6.663.189	0,988
MVI - TSF	4.604.835	0,754	4.595.097	0,771
MVI - RSF	221.913		221.913	
ARIS	630.261	0,072	603.296	0,051
Druga ministrstva	218.101	0,004	213.225	0,018
Sredstva iz proračuna EU	464.502	0,030	396.670	0,028
Drugi viri	165.560	0,036	173.654	0,024
Druga JS	541.083	0,090	459.334	0,097
Prodaja blaga in storitev na trgu	25.928	0,013	15.902	0,012
Skupaj:	6.872.183		6.679.091	

Razlika med prihodki in odhodki v višini 193.092,00 EUR izkazuje pozitiven poslovni izid – presežek prihodkov nad odhodki. Tako znaša skupen pozitiven izid JS 183.066,52 EUR, iz opravljanja dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu pa je ugotovljen pozitiven poslovni izid v višini 10.025,48 EUR.

Namensko pridobljena sredstva za izvajanje nacionalnega programa visokega šolstva je PF porabila skladno z Uredbo o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov, članic univerz, in 59. čl. Statuta UL. Sredstva za izvajanje nacionalnega raziskovalnega programa in programa o usposabljanju in vključevanju mladih raziskovalcev v raziskovalne, visokošolske in druge organizacije, pa skladno s Sklepom o normativih in standardih za določanje sredstev za izvajanje nacionalnega programa.

S preverjanjem cen na trgu, ob poudarku na ustrezni kakovosti potrebnega materiala, blaga, sredstev in naročenih storitev, poskuša doseči najnižje stroške, v dogovoru z izbranimi partnerji pa čim ugodnejše plačilne pogoje.

Spremljanje prihodkov na PF je urejeno tako, da se lahko ugotavljajo prihodki po vrstah in namenih. Iz evidenc in na podlagi sodil je mogoče za vsako dejavnost ugotoviti nastale stroške in rezultat obravnavanega obdobja.

MERILA IN IZRAČUN DELEŽEV ZA POKRIVANJE SKUPNIH STROŠKOV PF 2023				
	MIZŠ	ARIS+MIN	EU	Druga JS
Elektrika	65	11,9	2,4	20,7
Nadomestni deli in material za vzdrževanje zgradbe	65	11,9	2,4	20,7
Nadomestni deli in material za vzdrževanje opreme	70	10,2	2,0	17,8
Material za čiščenje	70	10,2	2,0	17,8
Časopisi, revije	41	20,1	4,0	34,9
Pisarniški material	41	20,1	4,0	34,9
Porabljena voda	70	10,2	2,0	17,8
Storitve UL	41	20,1	4,0	34,9
Tekoče vzdrževanje stavbe	65	11,9	2,4	20,7
Tekoče vzdrževanje računalniška oprema	70	10,2	2,0	17,8
Tekoče vzdrževanje programske opreme	70	10,2	2,0	17,8
Investicijsko vzdrževanje zgradb	65	11,9	2,4	20,7
Čiščenje	70	10,2	2,0	17,8
Varovanje objekta	41	20,1	4,0	34,9
Zavarovanje premoženja	41	20,1	4,0	34,9
Odvoz smeti	70	10,2	2,0	17,8
Varstvo okolja	70	10,2	2,0	17,8
Telefonske storitve	48	17,7	3,5	30,8
Poštna storitve in storitve e-pošte	48	17,7	3,5	30,8
Plačilni promet in bančne storitve	48	17,7	3,5	30,8
Stavbno zemljišče	100	0,0	0,0	0,0
Prihodki obresti	3	33,0	6,6	57,4

Kazalci na zaposlenega in študenta v letu 2023 in v primerjavi z letom 2022

	2023	2022	indeks
Celotni prihodki na zaposlenega	81.812	77.066	106,16
Celotni odhodki na zaposlenega	79.513	74.193	107,17
Stroški dela na zaposlenega	52.845	49.646	106,44
Delež stroškov dela v celotnih odhodkih	0,70	0,70	100,00
Število dodiplomskih študentov brez absolventov	942	845	111,48
Celotni prihodki na dodiplomskega študenta	7.295	7.296	99,99
Celotni odhodki na dodiplomskega študenta	7.090	7.024	100,94
Število vseh študentov brez absolventov	995	932	106,76
Celotni prihodki na študenta	6.907	5.610	123,12
Celotni odhodki na študenta	6.713	5.401	124,29

Celotni prihodki na zaposlenega so se v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 povečali za 6,16 odstotnih točk, celotni odhodki na zaposlenega pa za 7,17%, stroški dela na zaposlenega, pa so se na letnem nivoju povečali za 6,44%.

Kljub večjim vpisom študentov so v primerjavi z letom 2022 celotni prihodki na študenta narasli za 23,12 odstotnih točk, celotni odhodki na študenta pa za 24,29 %.

PF je v izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov ugotovila presežek prihodkov nad odhodki, v višini 180.208,57 EUR.

Skladno z Zakonom o davku od dohodkov pravnih oseb je po izvzetju prihodkov in odhodkov nepridobitne dejavnosti, ter popravku odhodkov na raven davčno priznanih odhodkov, ugotovila pozitivno davčno osnovo in obračunala davek v višini 12.883,43 EUR.

Presežek prihodkov nad odhodki v višini 180.208,57 EUR bo skladno s sklepom organa upravljanja namenila za investicije, investicijskem vzdrževanju in opremljanju.

Neposredne stroške stroškovnih mest PF ugotavlja na podlagi originalne knjigovodske listine. Posredne stroške pa deli, glede na aktivnosti svojih dejavnosti, z uporabo ključev, ki so izračunani po vrstah stroškov.

1.2.3. Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po vrstah dejavnosti**Sestava prihodkov po dejavnosti za leto 2023**

	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Prihodki od poslovanja	6.624.484	25.497	0,96
<i>Prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>	6.624.484	21.864	0,96
<i>Prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		3.633	0,00
Finančni prihodki	189.467		0,03
Drugi prihodki	32.259	431	0,00
Prevrednotovalni poslovni prihodki		45	0,00
CELOTNI PRIHODKI	6.846.210	25.973	1,00

Sestava odhodkov po dejavnosti za leto 2023

	Javna služba	Tržna dejavnost	Delež JS
Stroški blaga, materiala in storitev	2.041.940	15.610	0,31
Stroški dela	4.438.945		0,66
Amortizacije	87.756		0,01
Drugi stroški	93.605	292	0,01
Finančni odhodki	316		0,00
Drugi odhodki	627		0,00
CELOTNI ODHODKI	6.663.189	15.902	1,00
Presežek prihodkov	183.021	10.071	0,03
Davek od dohodka pravnih oseb	12.644	239	0,00
Presežek prihodkov z upoštevanjem davka od dohodka	170.377	9.832	0,03

1.2.4. Pojasnila k izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka

Prihodki in odhodki po načelu denarnega toka po vrstah leta 2023 v primerjavi z letom 2022

	2023	2022	Indeks 23/22
PRIHODKI SKUPAJ	6.893.020	5.517.734	124,92
Prihodki za izvajanje javne službe	6.866.750	5.489.538	125,09
<i>Prihodki iz sredstev javnih financ</i>	<i>5.877.809</i>	<i>4.867.549</i>	<i>120,76</i>
<i>Drugi prihodki za izvajanje javne službe</i>	<i>988.941</i>	<i>621.989</i>	<i>159,00</i>
Prihodki od prodaje blaga in storitev	26.270	28.196	93,17
ODHODKI SKUPAJ	6.732.268	5.754.738	116,99
Odhodki za izvajanje javne službe	6.716.114	5.685.683	118,12
<i>Plače in drugi izdatki zaposlenim</i>	<i>3.819.460</i>	<i>3.373.114</i>	<i>113,23</i>
<i>Prispevki delodajalca za socialno varnost</i>	<i>590.499</i>	<i>525.505</i>	<i>112,37</i>
<i>Izdatki za blago in storitve</i>	<i>2.045.927</i>	<i>1.707.294</i>	<i>119,83</i>
<i>Plačila domačih obresti</i>			
<i>Investicijski odhodki</i>	<i>260.228</i>	<i>79.770</i>	<i>326,22</i>
Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev	16.154	69.055	23,39
<i>Plače in drugi izdatki zaposlenim iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu</i>			
<i>Prispevki delodajalca za socialno varnost</i>			
<i>Izdatki za blago in storitve</i>	<i>16.154</i>	<i>69.055</i>	<i>23,39</i>
PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	160.752		
PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI		237.004	

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka je evidenčni izkaz, ki izkazuje prilive in odlive skladno s Pravilnikom o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka, da je poslovni dogodek nastal in da je prišlo do prejema ali izplačila denarja (plačana realizacija).

Prihodki iz sredstev javnih financ, v višini 5.877.809 EUR, predstavljajo sredstva iz proračuna za izvajanje pedagoške in raziskovalne dejavnosti, ter sredstva EU proračuna.

Drugi prihodki za izvajanje javne službe, v višini 988.941 EUR, predstavljajo prihodke od prodaje blaga in storitev oziroma prihodke drugih institucij in posameznikov za izvajanje pedagoškega procesa, ter namenske donacije prejete za pokrivanje stroškov mednarodnih tekmovanj študentov.

Izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka za leto 2023 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki, v višini 160.732 EUR, kar se v Izkazu financiranja, ki je sestavni del

Izkaza prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka, izkazuje kot povečanje sredstev na računih.

Pripravila:
Lidija Pajk